

និស្សន៍

កី

ឲ្យ

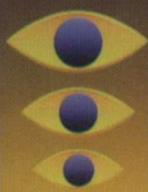
កៅ

បុរឃណា

អាហុវិត

លេខ១២ ផែមិនុញ្ញន័យនៃនំនះ

ស៊ិទ្ធិ

ธรรมที่ใช้แก้ปัญหาของชีวิต

หลวงพ่อปัญญาనัնทะ

เมื่อหากำหนดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ห้ามคุณนำหัวข้อไปและเผยแพร่อีกต่อไป โดยห้องว่างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้ลิขสิทธิ์ของผู้ดูแลนี้โดยกันนี้เมื่อเผยแพร่บนที่ต้องประสงค์ เน้นแต่ว่าจะบุคคลของอื่น

จัดพิมพ์เผยแพร่

สืบทอดพระธรรมคำสอนอันประเสริฐ

ที่ถ่ายทอดโดยพระธรรมโกศลอาจารย์ หลวงพ่อปัญญาນัնทะ
เพื่อความเจริญแพร่หลายแห่งธรรมและความเจริญของงานแห่งปัญญา
อันจักทำให้พุทธศาสนาได้รับอิทธิพลด้วยความสงบสุขแก่ตนเองและมนุษยโลก

คำนำในการจัดพิมพ์

อตีคำ นานุโสจนุติ นบุปผบุนุติ นาคคำ
ปจจุปุปนุนน ยานเปนุติ เตน วนุโณ ปสีทติ
บุคคลไม่เคร้าโศกถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว
ไม่ไฟหางถึงสิ่งที่ยังไม่ถึง^๑
ยังชีวิตให้เป็นไปด้วยสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า
พระราเหตุนั้น...ผิวพรรณย่อมผ่องใส

พุทธศาสนาสุภาษิตข้างต้น มาจากพระไตรปิฎก
เล่มที่ ๑๕ ข้อที่ ๗ ยกขึ้นมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ เพื่อแสดง
ให้เห็นถึงการใช้ ‘สติ’ ในการดำรงชีวิต มีสติในการ
กระทำการต่างๆ ไม่ดิใจนกินไปเมื่อได้ในสิ่งที่ตนปราถนา^๒
และไม่เสียใจนกินไป เมื่อต้องพลัดพรากจากสิ่งที่ตนรัก^๓
ตนชอบใจ พระพุทธองค์ท่านจึงสอนให้เราใช้ ‘สติ’ ใน
การดำเนินชีวิต คิดถึงแต่ปัจจุบัน เพราะเมื่อมีสติอยู่กับ
ตัวของเราแล้ว ย่อมแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและ
ดีงามในทุกๆ กรณี ซึ่งยังผลทำให้เรามีจิตใจที่สดชื่น และ^๔
เบิกบาน สามารถดำเนินชีวิตให้สงบสุขสมปราถนา

หนังสือชุด ‘ธรรมบารมี’ เล่มนี้ ได้รับรวมจาก
ปัญญาทั่วโลก ของ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณหลวง
พ่อปัญญานันทะ ที่ได้เมตตาแสดงแก่ท่านลูกธุชน ณ วัด
ชลประทานรังสฤษฎ์ ปากเกร็ด นนทบุรี

ธรรมสภាពิมพ์หนังสือชุดนี้ เพื่อเป็นธรรม
สักการะ และแสดงถึงความเด่น煌ของปัญญานันทะ
ในโอกาสที่มีชัยมาครบร ๘๙ ปี ในปี พุทธศักราช ๒๕๕๗
และเพื่อเป็นการบูชาพระคุณแด่หลวงพ่อ ธรรมสภាជึ่ง
ป่าวรณาถวายแก่ห้องสมุดของวัด หรือสถานปฏิบัติธรรม
ที่แจ้งความจำเนียรับเป็นธรรมท่านไปที่ธรรมสภា

บุญกุศลอนันจักพึงได้จากการจัดพิมพ์ครั้งนี้
ขอห้องถวายแด่หลวงพ่อปัญญานันทะ องค์แสดงปัญญา
ที่ได้ถ่ายทอดพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าให้แพร่หลายไปทั่วทุกอณูแห่งจักรวาล

ด้วยความสุจริต หวังดี
ธรรมสภาราษฎร์ให้โลกพนกันความสงบสุข

สารบัญเรื่องในเล่น

ชุด ธรรมบารมี เรื่อง :

๑. สติ ธรรมะที่ใช้แก้ปัญหา

๑

ความทุกข์ ปัญหาในชีวิตประจำวัน

๔

เครื่องประกอบในการแก้ปัญหาชีวิต

๖

สภาพของจิตใจหลังการปฏิบัติธรรม

๙

โพษมงคล ๗ ประการ

๑๑

สติ : ความระลึกได้

๑๒

รู้เหตุ รู้ผล รู้ลึกลัว

๑๔

การฝึกสติ

๑๕

ผู้ขาดสติยอมผิดพลาดได้ง่าย

๑๖

ธัมมวิจัยะ :

๑๗

ความสอดส่องและพิจารณาในธรรม

แก้ความหลงด้วยปัญญา

๑๘

ชุด ธรรมบารมี เรื่อง :

๒. หน้าที่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต ๔๕

หน้าที่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต ๔๓

การมีชีวิตที่มีความหมาย ๔๕

ค่าของคนอยู่ที่การทำหน้าที่ให้ถูกต้อง ๔๖

หน้าที่ของมนุษย์ ๔๗

ทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ๔๘

มนุษยธรรม : หลักในการทำตนให้เป็นมนุษย์ ๖๐

มีความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ๖๒

ไม่เหยียดหยามผู้อื่น ๖๓

เคารพลิทธิของผู้อื่น ๖๔

ไม่ประพฤติผิดในทางการมณ์ ๖๕

ธรรมปฏิบัติสำหรับเป็นมนุษย์ ๗๑

ชุด ธรรมบารมี เรื่อง :

๓. หลักเตือนใจในการดำรงชีวิต

๕๓

กฎแห่งความจริง	๙๕
เวลาเมื่อทิพลอญเห็นอstrarพลังทั้งปวง	๙๗
ทุกstrarพลังย้อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา	๙๙
เวลาเป็นลิ่งมีค่าสำหรับชีวิต	๑๐๑
การสร้างคุณค่าให้กับชีวิต	๑๐๒
ปฏิบัติดนให้พ้นจากอำนาจฝ่ายतា	๑๐๓
ชีวิตที่ประเสริฐ	๑๐๔
ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน	๑๒๐
วิธีแก้ปัญหาชีวิต	๑๒๔
ฐานสำคัญที่ใช้แก้ปัญหาชีวิต	๑๓๔
หลักเตือนใจในการดำรงชีวิต	๑๔๑

ชุด ธรรมบารมี เรื่อง :

๔. ศีลห้าเป็นฐานในการดำเนินชีวิต	๑๕๕
ศีลห้าเป็นฐานในการดำเนินชีวิต	๑๖๗
ความต้องการโดยทั่วไปของมนุษย์	๑๖๘
สิ่งเดพดิค : สิ่งบันthonและทำลายชีวิต	๑๕๑
หลีกเลี่ยงจากสิ่งเดพดิค	๑๕๓
จิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม	๑๖๗
โภษของสิ่งเดพดิค	๑๗๑
เสียทรัพย์...ไม่ได้ประโยชน์คุ้มค่า	๑๗๒
เลื่อมเสียในหน้าที่การงาน	๑๗๕
บันthonและทำลายสุขภาพของร่างกาย	๑๗๖
สร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่น	๑๗๘
เลิกสิ่งเดพดิคชีวิตผ่องใส	๑๙๖

ธรรมบัญช้
สติ ธรรมะที่ใช้แก่ปัญหา

สติ ธรรมะที่ใช้แก้ปัญหา

ญาติโยมพุทธบริษัททั่วโลก

ณ บัดนี้ถึงเวลาที่จะได้แสดงปาฐกธรรมะ อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้ ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ แล้วตั้งอกตึ้งใจฟังด้วยดี เพื่อ ให้ได้ประโยชน์อันเกิดจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

วันนี้อากาศแจ่มใสในตอนเช้า ญาติโยมคง สนับายนิ่งเพราจะได้เดินทางมาวัดสะดวกสนับายน แม้การ จราจรสจะติดขัดเรื่อยๆไปติดขัดกับเข้าด้วย ให้นึกว่า “ธรรมดามันเป็นอย่างนั้น” เพราะว่าถติดมากมันก็ติด บ้างเป็นธรรมดาก ถ้ารถไม่มี ก็จะไม่ติดเลย แต่เรื่องรถ ไม่มีนั่นมันเป็นไปไม่ได้ เพราะรถมันมากแล้ว คนก็นิยม

๔ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญาນันทะ

การใช้รถเพื่อความสะดวกในการไปการมา เมื่อออก
พร้อมๆกัน จำนวนรถเป็นหนึ่นเป็นแสนคันมันก็ติดบ้าง
เป็นธรรมดា

ความทุกข์ ปัญหาในชีวิตประจำวัน

เราย่าหุงหิดยุงง่านในขณะรถติด แต่ให้นึก
ว่า...เป็นเรื่องธรรมดा ถ้ามีวิทยุฟังเทปได้ ก็เอาเทปธรรมะ
ไปด้วย เวลาฟังในรถก็เปิดฟังเพลินๆไป รถติดก็เปิด
เทปฟัง จิตใจจะได้ไม่ต้องยุ่ง...ไม่วุ่นวาย เอาธรรมะเป็น
เครื่องปลอบใจ ดีกว่าเพลงที่เขาร้องให้เราฟัง ฟังเทป
ธรรมะ ก็จะได้สะกิดใจให้เกิดความนึกคิดในแง่ธรรมะ
ฉะนั้นเอาเทปติดรถไปด้วย พอรรถติดก็เปิดฟังกัน ฟังกัน
ไปเรื่อยๆ นั่งรถไปก็ฟังไป แต่ตาก็ต้องดู หูก็ฟัง ใช้คน
ละที่ ตาดูรถ หูฟังเสียง มันก็พอจะไปกันได้ ช่วยให้เรา
ผ่อนคลายจากความทุกข์ความเดือดร้อนได้

“ความทุกข์” เป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน ย่อมมีอยู่ด้วยกันทั้งนั้น เด็กน้อยก็เป็นทุกข์ตามประสาเด็ก เด็กวัยรุ่นก็เป็นทุกข์ตามประสาวัยรุ่น ผู้ใหญ่ก็ทุกข์ตามประสาผู้ใหญ่ คนจนก็เป็นทุกข์ตามแบบคนจน คนมั่งมีก็เป็นทุกข์เหมือนกัน...ทุกข์ตามแบบคนมั่งมี ไม่ว่าใครจะเป็นอะไรมาก็ทุกข์ทั้งนั้น ถ้าไม่รู้จักแบ่งเบาความทุกข์ให้หมดไปจากจิตใจไม่ประพฤติธรรม ไม่อาจธรรมะเป็นเครื่องแก้ปัญหาชีวิต เรายังต้องมีความทุกข์อยู่เรื่อยไป

ธรรมะของพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องประกอบกับชีวิตที่เราจะต้องใช้อยู่ตลอดเวลา ใช้ตั้งแต่เป็นเด็กจนกระทั้งเป็นคนเฒ่าคนแก่ ถ้าเราใช้ธรรมะจนชินเราก็มีความสุขใจสุขกาย แต่ถ้าเราไม่ได้ใช้ธรรมะ เรายังมีปัญหา มีความทุกข์ มีความเดือดร้อน เพราะฉะนั้นการศึกษาธรรมะก็เพื่อเอามาไว้ใช้เป็นเครื่องมือประกอบ... เพื่อแก้ปัญหาให้เราพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนในชีวิตประจำวัน

เครื่องประกอบในการแก้ปัญหาชีวิต

อันธรรมะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าท่านสอนไว้ นั้นมีมากมายหลายเรื่องด้วยกัน เราต้องรู้จักพิจารณา ว่าเราควรจะใช้ธรรมะอะไร

มีธรรมะอยู่หมวดหนึ่งว่าโพษมงคล ๗ ประการ แปลว่า องค์ธรรมเป็นเครื่องประกอบการตรัสรู้ ถ้าปฏิบัติ ในโพษมงคล ๗ ประการนี้ จะทำให้เราได้เข้าถึงธรรมะ มากขึ้น มีความสว่างมากขึ้น มีความรู้แจ้งเห็นจริง ใน สறพลึงทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริงมากขึ้น เราจึงควร ศึกษาเพื่อเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันของเราต่อไป

กรมพระยาชัยนาทurenthr เมื่อสมัยไปอยู่ใน คุกบางขวาง ท่านเป็นเจ้านาย ไม่เคยติดคุกติดตะราง เวลาท่านไปติดคุก ท่านก็อยู่อย่างสนับายนิ่ง ภายหลัง จากออกจากคุกแล้ว มีคนถามท่านว่า “ฝ่านาทอยู่ใน คุกนะ...ทำใจอย่างไร?”

ท่านบอกว่า “ฉันเจริญโพชัณค์ ๗ ตลอดเวลา ธรรมะข้อนี้ช่วยให้ฉันสบายใจ เลยไม่มีความทุกข์ทางใจ ทุกข์ทางกายก็หายโรคไป” ก่อนท่านเป็นหืดหอบ อุญใน วัง...เป็นโรคหอบ เมื่ออุญในคุก โรคหายไป มันก็ตีเหลือน กัน แต่ว่าคติอุญที่ว่า ท่านใช้โพชัณค์ ๗ เป็นเครื่อง ประกอบในการแก้ไขปัญหาชีวิต

ปฏิบัติธรรมะรักษาโรคทางใจ

คนเราเวลา มีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ ถ้า ไม่มีธรรมะอะไรเป็นเครื่องแก้ เราจะจะทุกข์มากขึ้น กลุ่มใจมากขึ้นกลุ่มใจนี้เมรู้จะทำอย่างไร เที่ยวเดินไป เดินมาอุญอย่างนั้น นั่นเป็นโภตเกิดขึ้นจากเรามีศึกษา ธรรมะ เป็นคนป่วยที่ไม่รู้จักยา เลยใช้ยาไม่เป็น เมื่อใช้ ไม่เป็น โรคมันก็หนักขึ้น

โรคทางกาย นี่พอจะไปทางมอได้ มีหมาเปิด

คลินิครักษาโรคตามราย แต่ว่าโรคทางใจ หรือว่าทางวิญญาณที่เป็นความทุกข์ เป็นตัวปัญหาแก่ชีวิตของเรา เราจะไปหาหมอให้แก่ ไม่มีหมอไหนจะแก้ได้ ต้องหันเข้าหาพระพุทธเจ้า แต่พระพุทธเจ้าท่านนิพพานไปแล้ว ท่านมีสิ่งแทนตัวท่านอยู่ สิ่งนั้นคือธรรมะอันเป็นคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ธรรมะที่พระองค์สอนไว้แทนองค์ท่านนั้นแหล่ะ เมื่อเรามีความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ เราก็ต้องเข้าหาพระธรรม

แต่การเข้าหาพระธรรมนั้น บางทีก็ลำบาก เพราะเราไม่รู้จะเข้าหาธรรมะอย่างไร เราก็ควรไปหาพระสงฆ์ที่เป็นผู้สอนธรรมะ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่เรา เราไปเล่าปัญหาให้ท่านฟัง ท่านก็จะชี้แนะแนวทางให้ว่า เรายังจะคิดอย่างไร ควรพูดอย่างไร ควรทำอย่างไร ควรแก้ปัญหาทางธรรมะนั้นในรูปใด พระท่านจะช่วยบอกให้แก่เรา แต่พระก็เป็นแต่เพียงผู้บอกให้ ส่วนการกระทำนั้นเป็นหน้าที่ของเราเอง เราต้องเอาไปพิจารณา

ศึกษาให้ละเอียด แล้วเราก็ปฏิบัติ

เมื่อเราปฏิบัติ เรายังจะได้ผลด้วยตัวเราเอง ผลการปฏิบัติธรรมะนั้นเป็น “สันทิภูมิโก” หมายความว่า ประจักษ์แก่ใจของเรางเอง เมื่อเราปฏิบัติ เรายังจะประจักษ์แก่ใจของเรา เรารู้ด้วยตัวเราเองว่า เรา มีความรู้สึกอย่างไร สงบหรือ เราร้อนหรือ วุ่นวายหรือ สะอาด หรือสว่างอย่างไร เรารู้ได้เอง ไม่ต้องให้ใครบอกและไม่ต้องไปถามใคร

เหมือนเรา กินเกลือไม่ต้องถามว่าเค็มอย่างไร เพราะรู้อยู่แล้วว่ามันเป็นอย่างไรที่ลิ้นของเรา กินบะหมี่เพดก็จะรู้แล้วว่ามันขมขนาดไหนหรือกินอะไร เรายังรู้กันอยู่ นั่นแหละเป็น “สันทิภูมิโก”

สภาพของจิตใจหลังการปฏิบัติธรรม

ในเรื่องพระธรรมนี้ก็เหมือนกัน เมื่อเราอาไป

ปฏิบัติเราก็จะเห็นผลด้วยตัวเราเอง ว่าสภาพจิตใจของ
เราเปลี่ยนไป เปลี่ยนจากความทุกข์กลایเป็นความสงบ
ขึ้นมา เปลี่ยนจากความกลุ่มมาเป็นความไม่กลุ่ม เปลี่ยน
จากความร้อน เป็นความไม่ร้อน เปลี่ยนจากความมีเดเป็น^๒
ความสว่าง มันเปลี่ยนไปเองโดยธรรมชาติ เมื่อเราใช้
ธรรมะ ธรรมะก็จะช่วยเรา โดยเราช่วยธรรมะ เราจึง
ต้องไปหาพระที่สอนธรรมะให้แก่เรา ไปปรึกษาเรื่อง
ปัญหาชีวิต

อย่าไปหาพระหมอดู เพราะหมอดูช่วยอะไร
ไม่ได้นอกจากช่วยให้เราโง่หนักลงไปเท่านั้นเอง สอนให้
ทำอะไรแบบโง่ๆ ต่างๆ ตามแบบของหมอดูมันไม่ค่อย
จะได้สาระในทางแก้ทุกข์ อาจจะได้แต่ในความสนหายใจ
นิดหน่อย ว่าได้ทำแล้วแต่ว่า “รากเหง้า” ของความทุกข์
มันยังอยู่ เรายังไหได้ตตรากรเหง้านี้ด้วยปัญญา เราก็
ไม่หลุดพ้นจากความทุกข์ เรายังเป็นทุกข์ต่อไป นี่...
หลักการมันเป็นอย่างนี้

ฉะนั้น การศึกษาธรรมะเป็นเครื่องช่วยให้เราได้มีเครื่องมือสำหรับแก้ปัญหาชีวิต แต่ว่าบางที่เราใช้ไม่เป็นก็ต้องไปปรึกษากับพระ เพื่อจะใช้ธรรมะนั้นให้เป็นการถูกต้อง

โพชณงค์ ๗ ประการ

ธรรมะหมวดที่เรียกว่า โพชณงค์ ๗ ประการ นี้เป็นธรรมะอยู่ในพวากโพธิปักขิยธรรม แปลว่า ธรรม เป็นผู้ฝ่ายแห่งการตรัสรู้มีทั้งหมด ๗ ประการ มี โพชณงค์ ๗ นี้อยู่ด้วย วันนี้จะกล่าวถึงเรื่องนี้ให้ญาติโยมทั้งหลายได้ฟังกัน ว่ามันมีความหมายอย่างไร? โพชณงค์ ๗ นั้นมีอะไรบ้าง ?

ข้อแรก สตี ... ความระลึกได้

ข้อสอง มั่นวิจยะ ... ความสอดส่องในธรรมะ,

พิจารณาธรรมะ

๑๒ ธรรมบารมี ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

ข้อสาม วิริยะ ...ความเพียร
ข้อสี่ ปิติ ...ความอึมใจ
ข้อห้า ปัสสัทธิ ...ความสงบใจและอารมณ์
ข้อหก สมารธ ...ความตั้งใจมั่น^๔
ข้อเจ็ด อุเบกษา ...ความวางแผน

รวมเป็น ๗ ประการด้วยกัน ธรรมทั้ง ๗ ประการนี้ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เราเกิดความพัฒนาทุกด้านได้

สติ : ความระลึกไถ่

ข้อแรกเรียกว่า สติ... สติ แปลว่า ความรู้สึกตัว ได้ทันท่วงที รู้สึกตัวว่า เรากำลังเป็นอะไร เราทำอะไร มีอะไรอยู่ในใจของเรา... นี่เป็นตัวสติที่จะรู้ ปกติคนเราไม่ค่อยรู้... ไม่ “รู้” ด้วยสติ คือไม่เข้าใจสิ่งนั้นถูกต้อง ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร เกิดขึ้นอย่างไร เป็นมาอย่างไร เราไม่เข้าใจ แต่ตัวสติเกิดความรู้สึกขึ้นว่า ฉันกำลังเป็นอะไร

ฉบับກຳລັງມືອະໄວຍຸ່ ໃນຈິຕໃຈຂອງฉบับ

ເຊົ່າ ຜັນກຳລັງຮອນໃຈ ກົງວ່າຮອນໃຈ ຜັນກຳລັງເປັນ
ທຸກໆ ກົງວ່າມີຄວາມທຸກໆເກີດຂຶ້ນໃນໃຈຂອງເຮົາ ກົງວ່າມີຄວາມ
ທຸກໆເກີດຂຶ້ນ ພຣົວ່າຈັນມີຄວາມວິຕກັງວລໃນເຮືອຂະໄ
ເຮົາກົງໃນເຮືອນັ້ນ ອັນນີ້ຈະຫຸຍໃຫ້ເຮົາເກີດກາຮແກ້ໄຂ

ເໜືອນເຮົງວ່າໄຟຈະໄຫມ້ບ້ານ ເຮົກຕ້ອງຮັບເອາ
ຢາດັບໄປພັນໃສ ໄຟເນັ້ນກັດັບໄປ ທຣີ້ວູ້ຂ່າວວ່າໂຈຈະເຂົ້າບ້ານ
ເຮົກຕ້ອງທຳປະຕູທັນທ່າຕ່າງໃໝ່ມັນແຫຼງແຮງ ຕິດສັນນູາດ
ກັນໂມຍແຈ້ງໄປທີ່ໂຮງພັກ ທຣີ້ບອກເພື່ອນບ້ານໃຫ້ກົງວ່າຈັນ
ຕີຮະໝັງຂຶ້ນ ນອກສັນນູາດ...ເປີດທຸວຸດ ເປີດຫວວະໄຮ ກີ່ເຫ
ກົງວ່າອັນຕຽຍຈະເກີດຂຶ້ນແກ່ບ້ານນີ້ ໃຫ້ມາຫຸຍກັນ ອັນນີ້
ເຮັຍກວ່າເກີດກາຮໄດ້ຮູ້ມັນກີ່ຈະໄມ້ເກີດກັຍ ແຕ່ດ້າເຮົາໄມ້ຮູ້ມັນ
ກີ່ເກີດເປັນທຸກໆເຮືອຍໄປ ທຳໃຫ້ເຮົາເປັນອູ່ຍ່ອຍ່າງນັ້ນນານໆ
ເພຣະເຮົາໄມ້ຮູ້ວ່າເຮົາເປັນຂະໄໃຈ ເຮົາໄມ້ຮູ້ສຶກຕົວວ່າເຮົາກຳລັງ
ເປັນຂະໄໃຈກຳລັງມືອະໄວຍຸ່ໃນໃຈຂອງເຮົາ ເຮົກມີລິ່ງນັ້ນອູ່
ເຮືອຍໄປ “ມີ” ໂດຍໄມ້ຮູ້ວ່າມັນເປັນພິພັນເປັນກັຍແກ່ເຮົາ ມັນ

กัดเราเจ็บเรามีรู้เราไม่เข้าใจ

บางทีเรา ก็พอใจมันเสียด้วย พอใจในสิ่งที่มันกัด
เราให้เจ็บ แล้วเราสำคัญว่า การถูกกัดนั้นเป็นความอ่อนโยน
เป็นความสนุกสนานเพลิดเพลินของเรา อย่างนี้เรา
เรียกว่าไม่มีสติรู้ทันในเรื่องอย่างนั้นเราก็ลำบาก เรายังมี
ปัญหา แต่ถ้าเรามีสติกำหนดรู้ อะไรเกิดขึ้นปุ๊บเราก็รู้ปั๊บ
ทันที แล้วเราก็แก้ได้ทันที เพราะเราเข้าใจวิธีการของมัน

รู้เหตุ รู้ผล รู้สึกตัว

เรื่องอย่างนี้เราศึกษาว่าอะไรมันเกิดมาจากอะไร
ถ้าเราศึกษาด้วยหลักการของพระพุทธเจ้า พระองค์ได้
สอนให้เราเข้าใจว่าสิ่งที่ถูกกัดจาก “เหตุ” ไม่มี “เหตุ”
“ผล” จะปรากฏไม่ได้ และ “เหตุ” นั้นไม่ได้เกิดจาก
สิ่งภายนอก ไม่ได้อยู่ที่บุคคลอื่น ไม่ได้อยู่ที่เหตุอื่น แต่
มันอยู่ที่ตัวของเรา คืออยู่ที่ความคิด อยู่ที่การพูด การ

กระทำ การคบหาสมาคม การไปไหนมาไหนของเรางานนั้นแหล่...เป็นตัวเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดขึ้น

แต่ว่าคนเราโดยปกตินั้น มักจะไม่ยอมรับว่า “เหตุ” เกิดจากตัว คือไม่รับว่าตัวผิดนั้นเอง ถ้าเราไม่รับว่าตัวเราผิด เราจะแก้ความผิดได้อย่างไร เมื่อเราไม่รู้ว่าบ้านช่องสกปรกของเราราจะรวดไปทำไม่ได้รู้ว่าตัวเราไม่สะอาด เราถึงไม่คิดจะชำระล้าง เพราะไม่รู้ ฉะนั้นต้องรู้สึกตัว

กำหนดรู้

การจะรู้สึกตัวนี้ก็ต้องมองดูตัวเองในแบบธรรมะไว้บ่อยๆ มองดูว่าเรามีอะไร มีธรรมะประเภทใดอยู่ในใจของเรา ธรรมที่เป็น “กุศล” หรือว่าธรรมที่เป็น “อกุศล” มันเกิดมันมีอยู่ในใจของเรา ถ้าเป็นอกุศลก็เป็นไปเพื่อทุกข์เพื่อโทษ ไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่ผู้มีสิ่งนั้น

แต่ถ้าเป็นกุศล ก็เป็นไปเพื่อความสุข เพื่อความสบายนิจ
เราก็ควรคอยกำหนดครู คอยศึกษา

ขั้นแรกเราศึกษาจากตัวรับตำรา เรียนทฤษฎี
แล้วต่อมา ก็เอาความรู้ด้านทฤษฎีนั้นมาเพ่งมอง
ด้วยตัวของเรา เช่น เรารู้ว่าความโลก...ไม่ดี ความโกรธ
...ไม่ดี ความหลง...ไม่ดี...ไม่ดีอย่างไร เรายังไม่เข้าใจ เรา
ก็เอามาเพ่งดู มาก็ตัวรู้ว่าไอันนี่ความโลก เมื่อความโลก
เกิดขึ้น นี่เจร้อนหรือใจเย็น ความโกรธเกิดขึ้น..ใจเราร้อน
หรือใจเรายืน ความหลงเกิดขึ้น..ใจเราร้อนหรือใจเรียบ
ความริษยาเกิดขึ้นในใจ ใจเราร้อนหรือเย็น ใจเรางงบ
หรือใจวุ่นวาย ความพยายามที่เกิดขึ้น...เราก็ต้องรู้สึกภาพ
จิตใจของเราเป็นอย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นในใจของเรา

นี่..ค้อยกำหนดครู...รู้ไว้บ่อยๆ รู้หน้าตาของกิเลส
รู้ทางเกิดของกิเลส แล้วรู้ว่าผลที่มันเกิดขึ้นในใจของเรา
นั้นทำให้ใจของเราเป็นอย่างไร เมื่อเรารู้อย่างนี้เราก็คอย
กำหนดครู พอกลั่งได้ลังหนึ่งเกิดขึ้น เราก็รู้ทันที...ไอันนี่ตัวโลก

ใจนี้ตัวໂගຮ ອັນນີ້ຕົວທຳ ອັນນີ້ຕົວຮິຍາ ອັນນີ້ຄືອຕົວບາປ
ອັນນີ້ຄືອກາຮແຊ່ງທີ ອັນນີ້ຄືອກາຮືອຕົວ ອັນນີ້ຄືອກາຮບໍລຸ
ບຸລຸຄຸນທ່ານ ອັນນີ້ຄືອະໄຮເຈະຮູ້ຮູ້ວ່າມັນເກີດຂຶ້ນ... ເຮົ້າ
ທັນທີ

ພອຮູ້ກັນທີ່ມັນຫຍຸດແລ້ວນະ ອະໄຮທີ່ມັນເກີດໃນໃຈ
ເຮົາ ພອເຮົ້າປຸ່ນ ມັນກີ່ຫຍຸດ ເພຣະອະໄຮ? ເພຣະໃຈເຮາ
ຄົດໄດ້ທີ່ລະອຍ່າງ ເນື່ອຄົດອຍ່າງໜຶ່ງ ໄວລຶ່ງອື່ນມັນກີ່ຫຍຸດໄປ
ໜະທີ່ເຮົາໂກຮພອເຮົ້າຕົວວ່າເຮົາໂກຮ ຄວາມໂກຮກີຈະຈາງ
ຫຍຸດໄປ ພອເຮົາໂລກເຮົ້າວ່າ ເຮົາມີຄວາມໂລກ ຄວາມໂລກ
ມັນກີ່ຫຍຸດໄປ ແຕ່ມັນອາຈາກລັບມາອີກຄຳສົດເຮົາໄມ້ຕິດຕ່ອ
ໄມ້ຮູ້ຕິດຕ່ອ ເພຣະເນື່ອຮູ້ແລ້ວໄມ້ສ້າງສົດໃຫ້ມັນຕິດຕ່ອໄປ

ໃນເພື່ອທັງໝາຍ ນີ້ໜາຍຄວາມວ່າຕ້ອງສ້າງສົດໃຫ້
ຕິດຕ່ອກັນໄປດ້ວຍ.. ຄອຍຮູ້ສຶກຕົວຕິດຕ່ອກັນໄປໄມ້ໃຫ້າດສາຍ
ຈນກີເລສຕົວນັ້ນໄມ້ອ່າຈເກີດຂຶ້ນຮັບກວນເຮາໄດ້ ມັນໄມ້ເກີດຂຶ້ນ
ເພຣະສົດມັນຕິດຕ່ອກັນອູ້ຕລອດເວລາ ຄອຍກຳຫນຽວ້ອຍ້
ຕລອດເວລາ

การฝึกสติ

การปฏิบัติกรรมฐานากวนานา หรือที่เราเรียกว่า เจริญวิปัสสนา ความจริงมันไม่ใช่ เราเรียกให้มันถูกต้อง ตามศัพท์ธรรมะว่า กวนานา หรือ สามอิภิกวนานา “กวนานา” แปลว่า ทำให้บอย ทำให้มาก ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ แก่ชีวิตของเรา การทำสติให้เกิดขึ้นบอยๆ ก็เรียกว่าอยู่ ในขั้น “กวนานา” การกวนานา ก็เป็นการฝึกสติของเรา นั่นเอง

เช่น กำหนดลมหายใจเข้า...ออก ก็ฝึกสตินะ ฝึกให้มีสติอยู่ทุกลมหายใจเข้า...ออก เวลาหายใจเข้าก็มี สติกำหนดรู้ หายใจออกก็มีสติกำหนดรู้ เราจะยกมือขึ้น ก็กำหนดรู้ เอามือลงก็กำหนดรู้ จะเดิน..เท้าขวา...เดิน เท้าซ้าย...เดิน เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เราทำอะไร...เรา ก็อยกำหนดรู้

คนที่มีสติ...ค้อยกำหนดครู้ในการกระทำของตัว

การเคลื่อนไหวมีจังหวะจะโคน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นผู้ดีทุกกระแสเบียดนิ้ว ความเป็นผู้ดีนั้นมันอยู่ตรงนี้ ไม่ใช้อยู่ที่เกิดในสกุลนั้นเกิดในสกุลนี้ แต่อยู่ที่ความมีสติคือยกำหนดสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายจิตใจของเรา

พระสารบุตรเห็นพระอัsstซิแล้วก็รู้สึกชอบใจ เลื่อมใส... เพราะอะไร? เพราะพระอัsstซิท่านเดินด้วย ความมีสติ ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย ถอยหลัง เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา มีสติกำหนด...ไปอย่างซ้าย ไม่ผลุนผลัน พลันแล่น

คนที่เดินด้วยความผลุนผลันคนนั้นไม่มีสติ ประเดียวเตะกระโจน ประเดียวโดนข้นน้ำ ประเดียวทำนั่นทำนี่หกราดไปหมด ตึงตั้งโง่งfang นั่นคือความไม่มีสติ แต่พอเรามีสติมันก็เดินช้าลง ทำอะไรซ้าย...ซ้าย จะยืนแขวนออกไปก็ยืนด้วยความมีสติ จับอะไรก็รู้ ดึงเข้ามา ก็รู้ วางตรงไหนก็รู้ แล้ววางค่อยๆ ไม่โครมคราม ไม่ตึงตั้ง คนที่ทำตึงตั้งนั้นไม่มีสติควบคุม หยิบอะไรราวย

อะไรก็ตึงตั้ง โง่งผาง...เหมือนอะไรดี...อย่างนั้น เพราะ
ไม่มีสติ เมื่อไม่มีสติก็ผิดง่าย พลาดง่าย

การพูดก็เหมือนกัน ถ้าเราพูดด้วยความมีสติ...
ไม่ผิดพลาด แต่ถ้าพูดด้วยความขาดสติ เดียวก็พูด
กระทบคนนั้นกระทบคนนี้ โดยไม่รู้ตัวว่าเราพูดอะไร
ทำอะไรมาก่อนกับกัน ก็จะเกิดการผิดพลาด เกิดการ
เสียหาย ถ้าเราทำด้วยความมีสติ จะไม่เหลือ

คนใดมีสติอยู่ประจำเนื้อประจำตัว คนนั้นเดิน
จะไม่สะดุดอะไร จะไม่เจ็บตรงนั้น จะไม่เจ็บตรงนี้ เพราะ
จะเคลื่อนไหวเท้าเคลื่อนไหวมือ ลำตัวเคลื่อนไหว เชา
มีสติอย่างหนาดอยู่ ทำอะไรก็เลยไม่เหลือ ไม่ประมาท
ไม่มีการผิดพลาด จากการกระทำนั้น

ผู้ขาดสติย่อมผิดพลาดได้ง่าย

ผู้ที่ขาดสติ ย่อมผิดพลาดได้ง่าย หันผักกลับไป

ทันนี้ซึ่งคงเข้าให้ หรือว่าต้น้ำพริก...พริกกระเด็นเข้าตาเอาบ้าง ก็ เพราะทำด้วยความไม่มีสติ จะลูกชื่น จะนั่งลงก์ตึงตัง โง่งมง ไม่มีกิริยาที่เรียบร้อย แสดงออกในตัวว่า เราขาดสติหรือว่าเราหลงอยู่ จะลูกชื่น มันมีอะไรอยู่เหนือศีรษะของเรา ลูกชื่นชนเป็นเข้าให้ ตกใจกระโดดหลบลงไปในขันน้ำ ลงไปในอะไรต่ออะไร อย่างนี้เป็นการขาดสติทั้งนั้น

เราหัดเด็กให้เดินด้วยความมีสติ หัดให้เดินให้เจริญสติปัฏฐาน ตามหลักการของพระพุทธเจ้า เด็กก็จะมีมารยาทดีขึ้น จะมีความสุภาพ มีความเรียบร้อย จะหยิบจับอย่างไรก็ไม่ผิดพลาดไม่เสียหาย เพราะเราฝึกเข้าให้มีสติอย่างนั้น

สติเป็นสิ่งที่ต้องใช้ทุกเมื่อ คำบาลีจึงกล่าวไว้ว่า สติ สัพพัตตะ ปัตถิยา แปลว่า สติ...เป็นสิ่งที่ต้องใช้ทุกเมื่อ อันนี้แปลให้ฟังง่าย ถ้าแปลให้ตรงตัว กว่าสติ... เป็นสิ่งที่พึงประถนาทุกเมื่อ... ฟังยากหน่อย แต่ถ้าเรา

แปลความว่า สติเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องใช้ทุกเมื่อ... ขาดไม่ได้ ขาดสติไม่ได้ ขับรถขาดสติไม่ได้ เดินบนถนนขาดสติไม่ได้ ข้ามถนนก็ขาดสติไม่ได้ ไปติดต่อเจรจาเรื่องอะไรกับใครๆ ก็ทำด้วยสติ ไม่ทำด้วยการมีสติก็ไปทำไม่ได้ อันนี้เป็นหลักจำเป็นประการหนึ่ง เรียกว่ามีสติอยู่

สติ...ปัญญา

เมื่อมี “สติ” แล้วก็ต้องมี “ปัญญา” คู่กัน มันมักจะมาคู่กัน สติกับปัญญา นี้เป็นธรรมชาติแฟด ไปไหนไปด้วยกันเหมือนคนกับเงา คนไปไหน..เงาก็ไปด้วย ถ้ามีแสง แต่ถ้าไม่มีแสงเราก็จะไม่เห็นเงา แต่ถ้ามีแสงก็จะเห็นว่าคนกับเงาอยู่ด้วยกัน ต้นไม้กับเงาอยู่ด้วยกัน อะไรกับเงามันอยู่ด้วยกัน “สติ” กับ “ปัญญา” ก็เป็นสิ่งที่มาด้วยกัน ไปด้วยกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัด สิ่งนั้นสิ่งนี้ คนที่ใช้สติปัญญาจึงไม่เสียหาย

นักเรียนที่เรียนหนังสือ ถ้าเรียนด้วยสติปัญญา การเรียนก็จะดีขึ้น อ่านหนังสือเที่ยวเดียว ก็จะจำได้หมด เพราะในขณะอ่าน “สติ” อยู่กับหนังสือ “ปัญญา” ก็กำกับ อยู่กับการอ่าน อ่านจบ...รู้เรื่อง บางคนอ่านจบไปแล้ว เอื้ะ อ่านเรื่องอะไร ไม่รู้เรื่อง เพราะเราอ่านด้วยความ ไม่มีสติ ไม่มีปัญญา แต่ถ้าเราอ่านไป...ใจดึงจ่ออยู่ใน เรื่องนั้น ค่อยกำหนดข้อความที่เราอ่าน เรา ก็จะเข้าใจ

การอ่านหนังสือด้วยสติปัญญา ต้องอ่านด้วย ความรู้สึกตัวอยู่ในขณะที่อ่านนั้น เมื่ออ่านจบแล้ว บิดหนังสือซะ ลองทบทวน ว่าเราได้อ่านอะไร เรื่องที่เรา อ่านมีข้อความว่าอย่างไร มันมีความหมายว่าอย่างไร เอามาทบทวนพิจารณา แล้วจะเกิดความจำได้ หมายรู้ ในเรื่องที่เราอ่านนั้นถูกต้อง เวลาใดต้องการใช้ ก็จะนำ มาใช้ได้ทันท่วงที เพราะเรามีสติมีปัญญาในการอ่าน

คนบางคนอ่านหนังสือจบแล้ว..ถามว่า “อ่าน อะไร?”...“ไม่รู้” พึงจะไร...ไม่รู้ เช่นพึงพระเกศน์ก็พึงไป

แต่สติไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ไปโน่น..ไปที่ไหนๆก็ไม่รู้ นึกฟุ่งซ่านไป นึกฟุ่งซ่านไป ก็ไม่รู้ว่าเราฟุ่งซ่าน พ้อไม่รู้ก็ฟุ่งต่อไป แต่พอเรารู้ตัวว่า “เอ้า! ไปกันใหญ่แล้ว ไม่อยู่ที่เลียงหลวงพ่อแล้วไปไหนนี?” มันจะกลับมาทันที พ้อรู้ปึ้บันก์กลับมา เดียวมันก็ไปอีก มันเคยอย่างนั้น มันเคยวิ่งไปวิ่งมา เพราะเราไม่เคยหักห้ามใจ ไม่เคยฝึกสมาธิ

การฝึกสมาธิเพียง ๕ นาทีต่อวัน ก็เป็นเชือให้เรามีความสามารถทางใจได้ ทำให้ใจเราดีขึ้น ให้รู้ทันรู้เท่าต่อสิ่งทั้งหลาย ตามสภาพที่เป็นจริงขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ควรฝึกอบรมบ่อยๆ นี้เป็นข้อหนึ่ง

หัวมุจยะ : ความสอดส่องและพิจารณาในธรรม

ข้อที่ ๒ เรียกว่าธรรมวิจัย หมายความว่า เลือกเพื่อเอาธรรมมาปฏิบัติให้เหมาะสมแก่เรื่อง เหมาะแก่เวลา เหมาะแก่บุคคล เหมาะแก่สิ่งที่เกิดขึ้น เรื่อง

อย่างนั้นต้องศึกษาไว้ให้เข้าใจ เรียกว่าเข้าใจแล้วทำให้
แคล้วคล่อง ว่องไว ภาษาพระเรียกว่ามี “วสี” (วงศ์)
คือความชำนาญ ในเรื่องนั้น เรียนเรื่องได้ให้มั่นฝึกฝน
หมั่นอบรม หมั่นคิด หมั่นตระหง่านก็เกิดเป็น “วสี” คือ
ว่องไว นึกปุบมาหันที...ใช้ได้ทันท่วงที เราจึงต้องศึกษา
ข้อธรรมะเอาไว้ จำความหมายให้ได้ว่ามั่นคืออะไร แล้ว
เราจะใช้เวลาไหนเอาไปใช้ โดยมากเรียนแล้วไม่ค่อย
ได้ใช้

พระเณรก็เรียนหนังสือ เรียน “นาโกราบท” เรียน
ธรรมะปริเจก ๒ เรียนอะไรต่ออะไรไป เวลา ماอยู่วัดนี้
หลวงพ่อลองสอบดู สอบตามดู “ได้นักธรรมชั้นไหนแล้ว?”
บอกว่าได้นักธรรมชั้นเอก ไปตามเรื่องนักธรรมชั้นตรี...
ตอบไม่ถูก จำไม่ได้ แล้วก็ตอบไม่ถูก

ถามเรื่องวินัย ว่าควรจะปฏิบัติอย่างไรต่อคนนั้น
คนนี้...ไม่รู้ เช่นว่าปฏิบัติต่ออุปัชฌาย์อย่างไร? ต่ออาจารย์
อย่างไร...ไม่รู้ เพราะไม่เคยเอาไปใช้ เรียนacula แน่น

สอน สอนได้แล้วก็ไม่เคยปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ นั้นๆ ไปไหนก็ไม่ปฏิบัติตามระเบียน

พระพุทธเจ้าท่านตั้งระเบียบไว้ทุกอย่าง ถ้าเราปฏิบัติตามระเบียนที่พระองค์ทรงตั้งไว้ เราจะเป็นคนที่เก่งที่สุดในโลกก็ว่าได้ เพราะเราทำอะไรถูกต้อง ไม่มีการผิดพลาดเสียหาย เราอยู่กับใคร... เช่น เราอยู่กับพระอุปัชฌาย์อาจารย์ เรายังทำตนอย่างไรต่อท่าน ถ้าไม่เคยปฏิบัติก็จะจำไม่ได้ ไม่รู้เรื่องแล้วไม่เข้าใกล้ ไม่ค่อยเห็นหน้าค่าตา กัน อย่างนี้นั่นก็ไม่ได้เรื่อง

ความจริงมันต้องเข้าใกล้ ไปปฏิบัติวัตรากาช่วยกวดข่าย ช่วยเทกระโถน ถ้าพระอาจารย์ชอบกินมาก ชอบสูบบุหรี่ แต่อาจารย์ที่ไม่กินมาก ไม่สูบบุหรี่ ก็ไม่ต้องเทกระโถน แต่มากวดกุญแจบ้าง อะไرب้างเข้าเรียกว่า ปฏิบัติอุปัชฌาย์อาจารย์ ลูกก็เหมือนกันต้องปฏิบัติต่อพ่อแม่ ช่วยทำกิจให้ท่านช่วยทำให้ท่านได้สบายใจ

การใช้ธรรมะอย่างพิจารณา

ธรรมะเหล่านี้เรารอเรียนรู้ไว้ แล้วนำมาใช้ในชีวิต ของเราก็จะเกิดประโยชน์ แต่เวลาจะใช้ก็ต้องเลือก เมื่ອนกัน เหมือนกับยาอะไรที่เหมาะสมแก่โรคที่เราเป็น หอบให้มันถูกต้อง อย่าเอาทิงเจอร์ไปล้างตาเป็นอันขาด เพราะทิงเจอร์มันแสบ ซึ่งล้างตามันก็จะเสียหายหรือ กินเข้าไปไม่ได้ หอบทิงเจอร์นี้กว่ายาราดุ ตักใส่ปากกลืน เข้าไป มันก็แสบท้องตายเหมือนกับกินยาพิษเข้าไป นี่ เรียกว่าใช้ยาผิด

ธรรมะก็เหมือนกัน ถ้าเราใช้ไม่ถูก...ไม่เกิด ประโยชน์เท่าที่ควร เมื่อไม่เกิดประโยชน์จะไปโทษธรรมะ ก็ไม่ได้ เพราะว่าใช้ธรรมะผิด เมื่อันเราหอบยาผิด จะไปโทษยา ก็ไม่ได้ แต่เราต้องโทษตัวเราเองว่า หอบยา ไม่ถูก มันไม่ได้แก่โรคอย่างนั้น แต่เราไปหอบเข้ามัน จึงช่วยเราไม่ได้ มันอยู่ที่เรา ไม่ได้อยู่ที่ยา มันไม่ได้อยู่ที่

๒๗ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญาณทะ

ธรรมะ มันอยู่ที่เราผู้ใช้ธรรมะ ว่าควรจะใช้อย่างไร มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น เราก็ควรจะใช้ธรรมะอย่างไร

อุดหน

เช่นว่า ไปเจอกันหนึ่ง พอเจอกันแกก็พ่นไส้เลย...ค่าว่าอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็ควรจะใช้ธรรมะอย่างไร อย่างนี้ต้องใช้เป็น ก็ต้องเช่นนี้มันต้องใช้ความอดทน ไว้ก่อน สติมาก่อน

เอาสติมาใช้ก่อน มีสติรู้สึกว่าคนนั้นกำลังพูดคำที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เขากำลังด่า เขาด่ามาที่เรา เราก็รับหรือไม่...เราไม่ควรรับ สติปัญญามา ว่าไม่ควรรับคำด่า เพราะว่ารับไปแล้วมันก็จะเดือดร้อนเปล่าๆ เมื่อไม่รับแต่คนนั้น ด่าเอาๆ เมื่อนกับไก่จิกตาก...งูตายแล้ว ไก่จิกเอาๆ..มันไม่เป็นไร เขาด่าเอาๆ เราก็ต้องใช้อย่างไร?...ต้องใช้ความอดทน ต่อไปเราต้องใช้ความอดทนว่า...

“ท่านเอา ค่าไปเดอะ ไม่เป็นไร”

แล้วใช้ “ปัญญา” พิจารณาว่า เขาค่ามันเจ็บขนาดไหน ผิวนั้นเจ็บไหม ร้อนไหม มีอะไรเจ็บปวดที่ตรงไหนบ้าง...ไม่มี มันเจ็บอยู่ที่ใจ ทำไม่จึงเจ็บที่ใจ? เพราะใจเข้าไปยึดถือ ยึดถือว่ามันค่ากู...มันค่าฉัน เราไปยึดเข้า

การยึดนั้นมันถูกหรือผิด... ถ้ามีสติมากก็ตามว่า “ถูกหรือผิด” เอ้า! มันผิด... ผิดแล้วไปยึดไว้ทำไม..ไปเจ็บทำไม... ไปเดือดร้อนทำไม ไอุคนั้นมันช้ำแล้ว เราจะช้ำตามคนนั้นไปอีกทำไม

เมตตา...ปรานี

พระพุทธเจ้าสอนไม่ให้เพิ่มความช้ำ ไม่ให้เพิ่มคนช้ำขึ้นอีกในโลกนี้ เมื่อคนหนึ่งมันช้ำ พูดคำหยาบกับเราแล้วเราก็ส่งคำหยาบตอบไป เกลือจืดเกลือ พันต่อพัน

ตามต่อตา ตามแบบโบราณเน้นมันใช้ไม่ได้ เพราะว่ามัน
เสียหายทั้งคู่

เราควรจะทำอย่างไร?... ไม่ให้เสียหาย เรา
อดได้ ทนได้ คุณจิตใจของตนเองไว้ ไม่ให้กรธ แต่ให้
ลงสาร ใช้ธรรมะข้อ “เมตตา ปราณี” ต่อคนนั้น ว่าคนๆ
นี้นำลงสาร นำเห็นใจ เพราะเขาเกิดในครอบครัวที่ไม่ได้
รับการอบรมปั้มนิสัยในทางที่ถูกที่ชอบ ไม่มีความรู้สึก
ผิดชอบชัด คงไม่เคยเข้าวัด ไม่ได้ฟังธรรมจากพระ จึง
ทำเช่นนี้ ถ้าเราจะไปกรธกับคนเช่นนี้ มันก็ไม่เข้าเรื่อง

คนโบราณเขาพูดว่า “อย่าถือคนบ้า อย่าว่าคน
เม้า” คนบ้านี้เราไปถือไม่ได้ ถ้าคนบ้าเข้าพูดอะไรกับเรา
ในเรื่องไม่เหมาะสมไม่ควร เราจะไปกรธเขาไม่ได้ กรธ
คนบ้ามันไม่ได้เรื่องอะไร แล้วไปกรธคนเมาก็ไม่ได้เรื่อง
อะไร เพราะมันเม้า มันบ้าเหมือนกัน คนเมานั้นก็คือ
คนบ้าเหมือนกัน คนบ้านี้ผันบ้า เพราะว่าเกิดโรคจิต โรค
วิญญาณเสีย แต่คนเมานั้นจิตวิญญาณมันไม่ได้เสีย

แต่ที่มันทำให้เสีย เพราะดีมของมันมาเข้าไป แล้วขาด สติ ขาดปัญญา มันก็เป็นบ้าประเทหหนึ่งเหมือนกัน ที่ เราไม่ควรจะถือ

เราจะไปทะเลกับคนบ้ามันก็ไม่สมควร เรา ไม่ควรทะเลกับคนเหล่านั้น เรายืนเฉยๆ ควบคุม จิตใจไว้ให้ได้ กวานาไว้ว่าเราไม่โกรธ เราไม่เกลียดคนนี้ มันด่าๆมันก็เห็นอยู่ใจ เห็นอยู่ใจมันก็หยุดไปเอง เรา ไม่เสียหายอะไร แต่ถ้าเราด่าตอบ เพิ่มความช้ำ เพิ่ม คนช้ำขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ไม่ควรด้วยประการทั้งปวง เราจึงไม่ได้ทำอย่างนั้น นี่ เขารู้กว่าหยิบธรรมะมาใช้ เป็นเครื่องแก่ปัญหาชีวิต

ลักษณะความหลง

อันนี้ก็เลสบางประเทหเกิดขึ้น เช่นว่า เกิด ความรักในวัตถุบางอย่าง เกิดความชังในวัตถุบางอย่าง

๑๒ ธรรมนิรันดร์ ของ หลวงพ่อปัญญาบันทะ

เราควรจะทำอย่างไร ควรจะคิดอย่างไร? เกิดความรัก...เรา ต้องตึ้งปัญหาตามตัวเองว่า เรารักอะไร เราชอบอะไร เราชอบคน哪นั้น ทำไมจึงชอบ ชอบอะไรชอบเนื้อชอบหนัง หรือชอบคุณธรรมความงามความดีของเข้า ต้องศึกษาได้ถูก

แล้วเวลาเรามีความรัก ถ้าเป็นทุกข์นะมันรักไม่ถูกต้อง รักถ้าเป็นทุกข์นี่ไม่ใช่รักที่ถูกต้อง ความรักที่ถูกต้องต้องไม่เป็นทุกข์ ความรักที่ถูกต้อง...ไม่เป็นทุกข์นะ มันรักอย่างไร? คือไม่รักด้วยความเห็นแก่ตัว ความรักประเภทเห็นแก่ตัวนั้น เป็นความรักที่เป็นทุกข์ เป็นความรักที่ไม่ถูกต้อง

ชายหนุ่มรักหญิงสาว ต้องการเอามาเป็นของตัวให้อยู่กับตัว อันนี้มันเป็นความเห็นแก่ตัว ที่จะดึงเอามา...เป็นความเห็นแก่ตัว หญิงสาวรักชายหนุ่ม แล้วก็อยากไว้ใกล้ตัว มันก็เป็นความรักที่เห็นแก่ตัว ความรักอย่างนั้นเป็นทุกข์

ที่พระพุทธเจ้าว่า...ความทุกข์เกิดจากความรัก
ความโศกเกิดจากความรัก... มีคนเคยเขียนตอบว่า..
ไม่ถูก ความรักมันไม่เป็นทุกข์... คนคิดไม่ละเอียด คิด
ไม่เป็นจึงพูดอย่างนั้น แต่ความจริงนั้นเราลองสังเกต
ตัวเราเองว่า ในเวลาเรารักใคร ชอบใคร เรา มีความ
สุขใจดีอยู่รึ มันมีความสุขใจเมื่อยู่ใกล้แต่พอเราจะ
จากไปก็เป็นทุกข์แล้ว “เสียดาย แหน! ทำไมนั่งคุยกัน
น้อยเกินไป ควรจะนั่งนานกว่านี้” อยากพบปะอย่าง
สนทนាកันตัวยานานๆ

นั่นแหล่ะ...มันเป็นทุกข์ตรงที่ไม่ได้ดังใจ เพราะ
เราไปรักสิ่งนั้นเข้า ไปชอบสิ่งนั้นเข้า แล้วเราเกิดปัญหา
คือความทุกข์ ทุกข์เพราะความรัก รักคนก็เป็นทุกข์ รัก
ของก็เป็นทุกข์ รักอะไรเป็นทุกข์ทั้งนั้น ถ้ารักไม่เป็น
แล้วก็เป็นทุกข์ รักชาติก็เป็นทุกข์ถ้ารักไม่เป็น รักชาติจน
หลงชาติ แล้วก็ทำความผิด เพราะเรื่องหลงชาตินี่ก็มี
อย่างนี้มั่นก็เป็นทุกข์ รักเจ้า รักนาย รักเป็นทุกข์ก็มี ถือ

๓๔ ธรรมบารมี ของ หลวงพ่อปัญญาบันกะ

เอาว่าเป็นนายของฉัน ถ้านายไม่ได้อะไรก็เที่ยวบิน
เที่ยวว่า ไปเกลียดคนนั้น ไปเกลียดคนนี้ ว่านายไม่ได้
อะไร

วันก่อนไปที่ห้ารเรือ นายห้ารเรือคนหนึ่งก
บอกว่า ผู้เสียใจมาก นายผู้ไม่ได้เลื่อน นีรักนายมาก
เกินไป ว่านายไม่ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง มีคนบอกว่า
อย่าไปโกรธไปเคืองท่านผู้ใหญ่ เขาวางแผนไว้แล้ว ว่า
คนนั้นควรขึ้นไปขั้นนี้ คนนั้นควรขึ้นไปขั้นนั้น วางแผน
ดูอายุอาสามของคน ว่าเมื่อไปถึงอายุปานหนึ้น จะได้เป็น^๑
ผู้บัญชาการ แล้วเป็นผู้บัญชาการไม่ใช่เป็นปีเดียวแล้ว
ออก เป็นลักษณะสามปี ทำงานได้นานหน่อย ก่อนนี้
ไม่ได้วางแผนอย่างนั้น ขึ้นไปตามลำดับ แล้วก็ไม่สร้าง
คนให้เป็นฐานขึ้นไป ท่านผู้บัญชาการคนใหม่นี้ท่าน
วางแผน ให้คนนั้นขึ้นสำรองคนนั้นต่อๆไป เมื่อขึ้นไป
ถูตำแหน่งผู้บัญชาการห้ารเรือจะได้อยู่นานหน่อย ปี
สองปี สามปี สักปีก็ได้ เพราะได้วางແກวไว้แล้ว อันนี้

คนที่อยู่ปลายแ两端มันก็ยังไม่ได้เลื่อน แล้วบ่นว่า นายของเรามาได้เลื่อนนี่ รักนายมากเกินไปแต่ไม่ดูว่าอะไร มันเป็นอะไร

สามีภรรยารักกันเป็นทุกข์ก็มี รักกันไม่เป็นทุกข์ ก็มี ถ้ารักด้วยความยึดถือว่าของฉันมันก็เป็นทุกข์ มีอะไรนิดๆหน่อยๆก็เป็นทุกข์ เพื่อนดูหน่อยก็ไม่ได้ หงเหน หึงหง....อย่างนี้มันเป็นทุกข์ไม่รู้จักปลง ไม่รู้จักวาง ความรักอย่างนั้นมันใช้ไม่ได้ มันเป็นความทุกข์ เราก็ต้องแก้ด้วยวิธีการอะไร ถ้าเราสองสารคนก็ต้องใช้คำว่า สบสาร ไม่ใช่ความรัก ใช้คำว่าเอ็นดู เอ็นดูคนงานนั้นที่มี ความประพฤติไม่เรียบร้อยไม่รู้เรื่องของธรรมะ ไม่เข้าใจ แก่ปัญหาชีวิต แล้วเมื่อเราเอ็นดูเขา เราควรจะช่วยเขา อย่างไร เรายังจะหาวิธีช่วยสอน ช่วยแนะ ช่วยซัก ช่วยจุง ให้เข้าได้มาพนพระ ได้มาพนธรรมะเสียบ้าง อะไรมันก็จะดีขึ้น อันนี้ช่วยได้ เราทำอย่างนั้นเป็น การถูกต้อง แม้กับตัวเราเอง ถ้ามีอะไรเกิดขึ้น แล้ว

เราควรแก้ด้วยอะไร เช่นหลงในรูปควรแก้ด้วยอะไร
หลงรูปหลงรส หลงกลิ่นหลงลัมพัส เข้าเรียกว่าความคุณ
ความคุณแปลว่าสิ่งน่าใคร่ น่าพอใจ มี ๕ อาย根 คือ มีรูป
เสียง กลิ่น รส มีสิ่งที่ถูกต้องด้วยกายประสาท เราไป
หลงให้หลงขอบลิ่งนั้น หลงจนเป็นทุกๆ

แก้ความหลงด้วยปัญญา

อันนี้ถ้าหลงจนเป็นทุกๆ ก็ต้องแก้ด้วยปัญญา
เอาปัญญามาแก้ ปัญญามาแก้ก็ต้องพิจารณาตามกฎ
อนิจัง ทุกขั้ง อนัตตา ว่าสิ่งทั้งหลายมันไม่เที่ยง มันมี
การเปลี่ยนแปลง มันไม่อยู่ถาวร ไม่ว่าอะไรที่จะอยู่ถาวร
ไม่มี วันนี้เป็นอย่างนี้ พรุ่นนี้ไม่แน่ ชั่วโมงนี้เป็นอย่างนี้
ชั่วโมงหน้ามันก็ไม่แน่ เพราะสิ่งทั้งหลายมันเปลี่ยนแปลง
อยู่ตลอดเวลา เราจะไปจับไป抓วัยให้มันอยู่กับที่ ให้มัน
ไม่เปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปไม่ได้ เรียกว่ามันผิดธรรมชาติ

เมื่อเรากรุ่นเรื่องของธรรมชาติ เรากรุณาภูมิของธรรมชาติมาช่วยแก่ปัญหาชีวิต คงได้วางได้ไปในเรื่องอย่างนั้น จะไม่มีปัญหาอะไรหรือว่ามีเรื่องอะไรเกิดขึ้น ความทุกข์จากการผลัดพรากจากของรักของขอบใจ เช่นเราอยู่ในครอบครัว สามารถในครอบครัวถึงแก่กรรม เช่นเป็นผู้ใหญ่ คุณพ่อคุณแม่ถึงแก่กรรม บางคนก็เคราะโศกเสียใจร้องไห้ร้องห่ม นั่นเป็นเรื่องที่ไม่สมควร ไม่แสดงความนลัดอะไรแม้แต่น้อย ที่ร้องไห้ร้องห่มอย่างนั้น ทำไมจึงต้องร้องไห้ร้องห่ม? เพราะเราเป็นทุกข์ เป็นทุกข์ว่าคุณพ่อจากไป คุณแม่จากไป เราเป็นทุกข์อย่างนั้น

มองทุกอย่างด้วยความเป็นจริง

เราไม่คิดด้วยบ้างหรือ ว่าอะไรท่านไม่ได้อยู่กับเราตลอดไป คุณพ่อท่านก็แก่แล้ว ท่านก็จากเราไป คุณแม่

ท่านแก่ท่านก็จากเราไป คุณปฏิแก่ก็ต้องไป คุณย่าแก่ก็ต้องไป คุณตาคุณยายแก่ก็ต้องไปทั้งนั้นแหละ...ไม่มีใครไม่จากไป

เราเองก็แก่ขึ้นมา เวลานี้เรารอยุเท่าไหร่แล้ว? เวลาที่คุณพ่อตาย...อายุเราเท่าไหร่ คุณแม่ตาย...อายุเราเท่าไหร่ เราอันก็อยู่ในกฎเกณฑ์ธรรมะอ่อนกัน แต่ยังไม่ถึงจุดนั้น ยังอยู่ต่อไป

ถึงเวลาของท่านที่จะจากไป...เราเคร้าโศก แล้วมันจะได้อะไร เราเป็นทุกข์แล้วมันจะได้อะไร นั่งร้องให้มันได้อะไรขึ้นมาบ้าง... พิจารณาด้วยปัญญาอย่างนั้นแล้วเอา “ความไม่เที่ยง” มาเป็นเครื่องปลอบโยนจิตใจว่า...สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เราจะไปเสียอกเสียใจทำไม่นักหนา กับสิ่งเหล่านั้น เราคิดอย่างนั้นมันก็พอเบาบาง เพราะเราใช้อธรรมเป็นเครื่องแก้

หรือว่าเรามีข้ามมีของ มีเหวนมีกำไร เดียวนี้

คนชอบใช้กำไล ประดับด้วยทับทิม มรกต อะไรกันตาม
เรื่องมีของใช้แล้ว ไม่ยอมมาจี้เอาไปเสีย ถอดเอาไปต่อหน้า
ต่อตาเราเสียอกเสียใจ กินไม่ได้นอนไม่หลับ เพราะนึก
ถึงของนั้นดูมือที่ไร้แล้วมันเคร้าใจมันหาย ความจริงใจก็
ไม่ได้หายไปไหนหรอก แต่รู้สึกเสียใจมาก เพราะสิ่งนั้น

แล้วที่เราเสียใจนั้น ถ้าเรามีสติขึ้นมาว่า เรา
เสียใจเรื่องอะไร ปัญญา กับกว่า เสียใจเรื่องกำไลหาย
แหวนหาย สายลร้อยหาย อะไรมายไป แล้วเราต้อง
สอบสวนหาคนตามตัวเองว่า ไอ้ของที่หายนั่น เราได้มามา
เมื่อไหร่ เราได้มามาเพราะอะไร เราได้มาร้ายงาน ด้วยเงิน
ที่เราแสวงหา แล้วเราจะไปชี้อามาประดับร่างกาย

ถ้าวันไหนเราจะเจ็บจะตายนี่ ของนั้นไปกับ
เราไหม เราเอาไปด้วยได้ไหม แหวนนั้นเราเอาไปได้ไหม
กำไลเราเอาไปได้ไหม ไม่มีใครจะเอาไปได้ เพราะคน
เขามาไม่ยอมให้เราไป หลานๆ เหลนๆ บ้านนั่งจ้องอยู่... จะ
ถอด ยังไม่ตายเลย เพียงแต่ว่าพอรู้สึกเจ็บเท่านั้นแหละ

คนมันจ้องจะถอดแหวน จ้องจะถอดสายสร้อย อะไรที่ประดับอยู่มันถอดหมด ไม่ให้เสื้อเข้าลงไปหรอง จะใส่ไปให้ก็แต่ร่างกายเท่านั้นแหละ เอาไปไม่ได้ แล้วเพื่อนฝูงมิตรสหายของเราที่ตาย่านะ ครรเอาอะไรไปได้บ้าง เราลองถามตัวเองที่เราเสียใจนะ ครรอาอาอะไรไปได้บ้าง นายธนาคารใหญ่มีเงินตั้งแต่ล้าน เอาไปได้ลักบาทใหม่ ก็มีบ้างเข้าไปปากให้ แต่ก็เอาไปทั้งไวที่เชิงตะกอนวัด เทพศิรินฯ นั่นเอง ไม่ได้อาไปถึงไหนหรองมันไม่มีอะไร เป็นของเรานี่นา

พระพุทธเจ้าท่านก็บอกไว้ชัดเจนว่า เราต้อง พลัดพรากจากสิ่งที่เรารัก เราขอบใจ ไม่มีอะไรที่จะติด ตัวเราไปได้สักอย่างเดียว แล้วไปนั่งเคราโศก นั่งเสียใจ ทำไม่ เรายังจะมาคิดว่าต้องทำงานทำการ สะสม เงินใหม่ แล้วหามันมาใช้ใหม่ต่อไป ถ้ายังหาได้ แต่ว่า หามาทำไม่หายไปแล้วก็แล้วไป ไม่ต้องใส่องกต่อไปก็ได้ มันเป็นทุกข์เปล่าๆ นี่เราคิดอย่างนั้น เราก็สนิยใจ เพราะ

ของหายไม่เป็นทุกข์ เพราะคนบางคนเป็นทุกข์มาก ถึงกับกินไม่ได่นอนไม่หลับเพราะของหาย เครื่องเพชรหาย ราคากลายแหลก ราคาก็เป็นแสนสองแสน มันยกไปทั้งกระเบ้า ทั้งหีบเลย ก็เสียใจเป็นธรรมดा แต่ถ้าว่าเรามีธรรมะนึกได้ อือ..เสียใจเรื่องอะไร นี่มันต้องมีสติมาก่อน พอสติมาก็อาจมีวิจัยเข้ามาช่วย ว่าเสียใจเรื่องอะไร ควรใช้ธรรมะข้อไหนแก้ เราเป็นโรคเสียใจ เราจะเอา ยาอะไรมาแก้ ก็ต้องนึกไปถึงว่า เราหนี้มีอะไร แล้วเรา เอาอะไรไปบ้าง เมื่อมานี่เรามีอะไรมา แล้วไปนี่เรามี อะไรไป โยมลองคิดดู เมื่อมามีอะไรมา เมื่อไปมีอะไรไป มามีเปล่า เวลาไปก็ไปมีเปล่า

เวลาเราไป crud น้ำคพนะ ถ้าคพพุดได้ก็คงพุดเดือน เราว่า ดูฉันมั่งเดอะ ฉันไปมีเปล่า ไม่ได้เอาอะไวไปเลย แบบให้ดูด้วยนะ ถ้าเกรงจะไม่เชื่อ แบบให้ดูด้วยว่าไม่ได้เอา อะไวไปเลย ถ้ากำไรอย่างนี้คงจะเม้มไปลักษณะเพื่องลักลึกลง แต่มันไม่มี เอาไปไม่ได้แล้ว พอก่อนน้ำคพเสร็จ ลูกหลาน

ก็ใส่ปากอມแก้มตุยเลย เอาไปไหน ไปทึ่งไว้เชิงตะกอน ที่เชิงตะกอนวัดชลฯเยือนนา ไม่มีใครเอาวางเกลื่อนไว้ ไม่มีใครเอา เขาเรียกว่าเงินปากผี ไม่มีใครเอา ความจริง เอาไปขายเป็นเศษโลหะได้ แต่ไม่มีใครอยากได้ กลัวจะ ถูกตามไปทาง มันเป็นอย่างนั้น มันไม่มีอะไรเป็นของเรา เราจะไปทุกข์ไปร้อนทำไม่ พังอย่างนี้บ่อยๆเวลาหายก็ ปลงได้ เย้ย ... ช่างหัวมันเถอะ มันไม่ใช่ของเรานี่หว่า เรา ก็ปลงไปได้

นี่เราใช้ธรรมะเป็นเครื่องพิจารณา เอามาช่วย แก้ปัญหาทุกແง่ทุกมุมแหละ ไม่ว่าปัญหาอะไรที่เกิดขึ้น ในชีวิตของเรา เราต้องนึกว่า อื้... จะใช้ธรรมะอะไร ใช้ ยาอะไร เรียกว่าใช้ธรรมวิจัย คือค้นคว้าพยายามที่มันเหมาะสม แก่โรคขึ้นมากิน ธรรมะเหมือนยาแก้โรค เรายังหิบ ขึ้นมาใช้ ให้เหมาะสมแก่โรคนั้นๆ คิดไปนึกไปมันค่อยปลง ค่อยวาง แต่ว่าคิดเองไม่ค่อยได้ มันต้องหาผู้รู้ช่วยคิด ช่วยแนะ

เหมือนกับตอนอยู่เชียงใหม่นี้ แม้มีลูกฝาแฟด
สองคน แล้วมันน้ำท่วมเมือง ไปโรงเรียน เลยหนีโรงเรียน
ไปเล่นน้ำกันที่ริมแม่น้ำปิงนั่นแหล่ะ มันตกวูบไป ใน
กระแสน้ำที่เชี่ยว จมหายไปเลย สูกอึกคนหนึ่งก็จะตาม
พี่ชายไป แต่เพื่อนดึงไว้ ถ้าไม่ดึงไว้ไปทั้งคู่เลย แมร์องให้
ร้องห่มจนตาบวมเลยไม่เป็นอันหลับอันนอน

วันนั้นเขาก็พยุงปีกพาไปที่วัดอุโมงค์ ที่หลวงพ่อ
อยู่ พาไปถึงก็นั่ง บอกว่า เอ้อ...ที่วัดนี้ไม่ใช่ที่สำหรับคน
เคราโคลกเสียใจ เป็นที่ของคนที่เข้าสบายใจมาใจ ไป...พา
ไปนอนหน่อย ไม่ได้นอนหลายวันแล้วนี่ ไปนอนเสีย ให้
ไปนอนที่ใต้ต้นไม้ ให้เสือไปผึ้น หมอนด้วย ไปนอนเสีย
ให้ไปนอนที่ใต้ต้นไม้ ให้เสือไปผึ้นหมอนด้วย ไปนอนเสีย
นอนตีนหนึ่ง ค่อยพื้นตัวลุกขึ้นมา พอมากดึงก็ถามว่า
ลูกดีฉันตายแล้วไปไหนค่ะ บอกว่า...ไม่ต้องถามเรื่องลูก
มาคุยเรื่องอื่นกันดีกว่า แล้วก็คุยเรื่องธรรมะให้ฟัง แล้ว
ค่อยเบาใจ สนับยใจ รุ่งเข้าขึ้นมาอีก ก็ค่อยเบาขึ้น มา

สองวันแล้วก็คลายจากความทุกข์ความเคร้าโศกเสียใจ
ได้รับยา คือรับยาจากพระ กินยานั่นเข้าไป เลยความ
เคร้าโศกเสียใจหายไป

ในครั้งพุทธกาล นางปภาจารานีเคร้าโศกมาก
ที่สุด เพราะว่าสามีตาย สามีตายเพราะถูกภัยดัง ภัยดังก็
 เพราะว่าเข็นไปบนจอมปลวก เลยญมันกัดเอา ภัยดังแล้ว
 สามีตายแล้วก็อยู่กับลูกสองคน คิดว่าไปหาพ่อเด้อ เป็น
 ลูกเศรษฐี ไม่ใช่คนธรรมดा ไปหาพ่อ ไปอยู่กับพ่อ เลี้ยง
 ลูกต่อไป เลยก็ไป ที่นีวันนั้นฝนตกหนัก พายุใหญ่ เดิน
 ไป ที่นีฝนตกหนักนานเข้าก็อุ้มเอาลูกมาไว้ใต้ตัว ไม่ให้
 ถูกฝนแรง เอามาอกไว้ เมื่อไก่ ไก่กอกลูกอย่างนั้นแหละ

เราเคยเห็นไก่มันอ้าปากกลูกไว้เวลาฝนตก นาง
 ปภาจารก์ทำอย่างนั้น ทำไปๆ พอฝนหยุด ฝนตกทึ่งคืน
 ประมาณจนตัวเขียวด้วยความหนาวเหน็บเหลือเกิน พอ
 เข้าชั้นฝนหยุด ลมก์เงยบ...แล้วก็เดินทาง...เดินทางไป ไป
 ถึงแม่น้ำจะอุ้มลูกสองคนไปก็ไม่ได้...กระแสน้ำเชียว ก

อุ้มไปคนหนึ่งแล้วก็ไปวางไว้ที่ตรงโน้น วางไว้แล้วก็มา
เอาคนนี้

ที่นี่เวลาเอาลูกไปวางไว้ผู้โน้นนั่น เหี้ยวนกใหญ่
เหี้ยวนมันมามันจะเฉี่ยวลูก นางก้ออุ้มลูกคนนือญในการแส
น้ำ ทางโน้นนกจะมาเฉี่ยวลูก ก็เลยไล่นก ไอ้ลูกนีกกว่า
แม่เรียกก์เลยลงมาในกระแสน้ำ... จนน้ำหายไป นางวิง
ไปเพื่อจะเอาลูกคนนัน เที่ยวด้านน้ำหาลูกคนนีก็หลุดไป
จากนาง เลยหมดไปทั้งสองคน จนหายไปทั้งสองคน
หมดเลย

นางก้อไปที่บ้าน บ้านก้อไม่มีแล้ว พายุใหญ่เหมือน
พายุเกียร์ยังขึ้นแหล่ พัดบ้านซ่องพังพินาศ บ้านซ่องเครชชู
สองผัวเมียก้อหายไป เลยก้อเที่ยวสืบหาคุณพ่อคุณแม่
ไปอยู่ไหน เขาบอกว่าท่านเครชชูทั้งสองคน เอาไปเผา
ที่ป่าชาโน้น เผาร้อมกันที่เชิงตะกอนเดียวกันแล้ว

นางเสียใจมาก เป็นบ้าเลย เป็นบ้า... ไปเที่ยวเดิน
ส่ายยั่น ตือกซากตัว... เดินไป จนไปพบพระพุทธเจ้า

พอพบพระพุทธเจ้า...ก็เข้าไป พอดีฟังธรรมของพระพุทธเจ้าเข้า ก็รู้สึกตัวละอายแก่ใจที่แต่งตัวไม่เรียบร้อย ไม่สมควร เลยลุกขึ้นออกไป แล้วก็กลับมาฟังต่อ แล้วก็บรรลุมรคผล ได้บวชในพระพุทธศาสนา เรียกว่านาง ปภาจารา นี้ก็เรียกว่าสูญเสียมาก เศร้าโศกเสียใจ ถ้าไม่ได้รับพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดง ชีวิต แก่คงจะลำบากมากกว่านี้ แต่นี่ธรรมะช่วยไว้

เพราะฉะนั้นในชีวิตของเราแต่ละคนนี้ ต้องมีปัญหา ต้องมีความทุกข์ มีความเศร้าโศกมีความเสียใจ ด้วยเรื่องอะไรต่างๆ ถ้ารู้สึกเสียใจมากมาวัดทันที...รับมา มาวัดทันที อย่าไปไหน อย่าไปหาหมอดู อย่าไปสำนักทรงเจ้าเข้าผี อย่าไปสั่นกระบอกอยู่ที่ศาลหลักเมือง มันแก้ทุกข์ไม่ได้ ต้องรับมา มาพักที่วัด มาฟังธรรมะ พระท่านจะพูดให้ฟัง แล้วเพื่อนฝูงคอยพูดปลอบโยนให้ค่อยสบายใจ ไม่ให้เป็นทุกข์มากเกินไป อันนั้นมันแก้ได้ ธรรมะแก้ได้ถ้าเราหมั่นศึกษาแล้วหยินธรรมะมาใช้ จิต

ຈະສນາຍຂຶ້ນ ອັນມວິຈະ ໂພຜົມງົດ ۲ ຊ້ວນໃນວັນນີ້ເອົາ ສຕ
ກັບ ອັນມວິຈະ

ອັນມວິຈະກີ່ເປັນຕົວປ່ອງໝານນັ້ນເອງ ປ່ອງໝາຄືດຄັ້ນ
ເພື່ອຫຍົບເອາະຮຣມະນາໃຊ້ ໃຫ້ເໜາະແກ່ເຮືອງ ໃຫ້ເໜາະແກ່
ເຫດຖາກຮົດໃຫ້ທັນທ່ວງທີ ເຮົາກວ່າພອນິກໄດ້ປັບ...ຫາຍໄປ
ຄວາມທຸກໆຫາຍໄປ ເປັນມນົດໜັງ ຊຽມນະນີ້ເປັນມນົດໜັງ
ເອາມາໃຊ້ແລ້ວແກ້ປ່ອງໜາຊີວິດໄດ້ສະດວກສນາຍ ໄນຕ້ອງນັ້ນ
ເປັນທຸກໆມາກເກີນໄປ ນີ້..ຂອໃຫ້ໂຍມໄດ້ເຂົ້າໃຈຢ່າງນີ້

· ດັ່ງທີ່ກ່າວມາກີ່ພອສນຄວຣແກ່ເວລາ
ຂອງນກຮັດແສດງປາກຄາໄວ້ແຕ່ເພີຍນີ້

หน้าที่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

หน้าที่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ณ บัดนี้ถึงเวลาที่จะได้แสดงปาฐกถาธรรมะ
อันเป็นหลักค่าสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้
ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ แล้วตั้งอกตึ้งใจฟังด้วยดี เพื่อ
ให้ได้ประโยชน์อันเกิดจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

เมื่อวันศุกร์ได้เดินทางไปเชียงใหม่ เพื่อไปแสดง
ปาฐกถาที่ชุมชนหมู่สาวชาวพุทธ แต่ว่าคนที่มาประชุม
กันเน้นไม่หนั่นไม่สาวแล้ว เพราะว่าเวลาผ่านไปหลายแล้ว
อายุก็มากขึ้น ชุมชนหมู่สาวชาวพุทธที่เชียงใหม่มีกัน
ทุกวัด ผู้ที่ก่อตั้งเรื่องนี้เกิดขึ้นได้แก่ พระครรภรมนิเทศน์..
มหาgmล เปรียญ ๖ ประโยชน์ ได้ถึงแก่มรณภาพไปแล้ว แต่

งานของท่านที่ทำไว้ยังอยู่ ถ้าท่านเจ้าคุณพระครีรารม
นิเทศน์ยังมีอายุอยู่ ก็ครบ ๖๐ ปี เมื่อวันนี้เอง เมื่อ
วานนี้ถือว่าเป็นวันเกิดของท่านผู้นั้น เเลยบอกญาติโยม
ว่าอย่าทำบุญถวายวันตาย ให้ทำบุญวันเกิด โดยมากเรา
มักจะทำบุญวันตายกัน ความจริงควรจะทำบุญวันเกิด
 เพราะ “เกิด” มันก่อน “ตาย” ถ้าไม่เกิดก็ไม่มีการตาย
 จึงควรจะทำบุญวันเกิดให้แก่ครูที่เราคิดถึงเป็นที่ระลึก

ทางอินเดียก็ถือ “วันเกิด” เมื่อонกัน เช่น ท่าน
มหาตมานะ ท่านได้ถึงแก่กรรมไปเป็นเวลาหลายปีแล้ว
แต่ว่าพอถึงวันเกิด เขาก็ทำบุญให้แก่ท่านทุกปี มีการ
ประชุมกันมีการทำอะไรที่เป็นเรื่องช่วยเหลือแก่สังคม
เขาทำในวันเกิดแล้วก็นับว่าวันเกิดที่เท่านั้น คานธีนี้เกิด
เกือบจะครบร้อยปีแล้ว เขาทำกันทุกปี

เราทั้งหลายที่นึกถึงมาตรานิศาปุต្តาอย่าเบย ถ้า
จำวันเกิดได้ก็ควรทำบุญกันในวันเกิด เพื่อจะได้ระลึกถึง
การเกิดของท่านผู้นั้น แล้วเกิดมาเมื่อวิตอญี่ในโลก ได

กระทำสิ่งอันเป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์อย่างมากมาย
หลายอย่าง แล้วก็จากโภณีไปด้วยความด้วย... แนะนำ
เขายังนั้น

หน้าที่เป็นสิ่งสำคัญของชีวิต

นี้เป็นรายการที่เขานิมนต์ ก็ต้องไปตามหน้าที่
แต่ที่วัดนี้ก็ต้องมาตามหน้าที่เหมือนกัน เพราะ “หน้าที่”
เป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตของเรา

คนเราเกิดมา ควรจะตั้งปัญหาตามตัวเราเอง
ว่า เราเกิดมาทำไม? เราเมื่อชีวิตอยู่เพื่ออะไร? สิ่งที่ดี
ที่สุดที่เราควรทำคืออะไร? แล้วเราได้กระทำสิ่งนั้น
แล้วหรือยัง? อันนี้เป็นปัญหาที่ควรถามตนเองบ่อยๆ
การถามปัญหาตนเองในรูปอย่างนี้ ทำให้เกิดความสำนึกรัก
ให้หน้าที่อันตนจะพึงกระทำ แต่ถ้าเราไม่ถามตนเองเลย
เราก็ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม อยู่เพื่ออะไร สิ่งที่ดีที่ควรกระทำ

คืออะไรก็ไม่รู้ โดยมากก็ไม่ค่อยรู้ เมื่อมีการถามกันว่า เกิดมาทำไว้ เขา ก็ตอบไม่ค่อยได้ ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไว้

บางคนก็ตอบเลียงไปว่า “ผมไม่ได้เกิดเอง คุณพ่อ คุณแม่ให้เกิดมา น่าจะไปตามท่านว่าเกิด ผมมาทำไว้?” เป็นเสียอย่างนั้น คือไม่เคยคิด ไม่เคยคิดว่าเรานี้เกิดมา ทำไว้ เรา มีชีวิตอยู่เพื่ออะไร สิ่งที่ดีที่เราควรทำคืออะไร แล้วเราได้กระทำสิ่งนั้นแล้วหรือยัง เราไม่ได้คิดในเรื่อง อย่างนั้น

เพราะไม่ได้คิดจึงปล่อยชีวิตไปตามเรื่องตาม รา ไปตามกระแสของอารมณ์ที่มากระทบ โดยไม่ได้คิด ว่าเราควรจะทำอย่างไรกับตัวเราเอง? เราควรทำอย่างไร กับผู้อื่นในสังคม? กิจที่เราจะต้องทำในชั่วโมงนี้ ในวันนี้ คืออะไร? ก็คิดไม่ค่อยได้ เมื่อคิดไม่ได้หรือไม่คิด ชีวิตก็ ไม่มีความหมาย ไม่มีราคา เพราะอยู่ไปตามเรื่อง อยู่ไป เพื่อเล่น เพื่อกิน เพื่อความสนุกสนานเยาไปวันหนึ่ง ชีวิตก็ไม่มีความหมายอะไร

การมีชีวิตที่มีความหมาย

จะนั้น เพื่อทำชีวิตให้มีความหมาย เราจึงควรจะได้ตั้งปัญหาตามตัวเองบ่อยๆ ตื่นเช้านี้ต้องไปแต่งตัวทุกคน ไปยืนหน้ากระจากเงา เพื่อแต่งตัวแต่งหน้าตามเรื่องตามราوا เวลาไปแต่งตัวอย่างนั้นนั้นแหลก ควรจะซื้อน้ำตามปัญหาตนเองเสียหน่อย เพราะว่ามี ๒ ตัวอยู่ในตอนนั้น ยืนอยู่ข้างนอกคนหนึ่ง ยืนอยู่ข้างในคนหนึ่ง

เราซื้อน้ำตามคนเข้าใจว่า “นี่...นี่...แกรู้ไหมว่า แกเกิดมาทำไม แกมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร สิ่งที่ดีที่สุดที่ควรทำในวันหนึ่งคืออะไร แล้วได้ทำเรื่องนั้นแล้วหรือยัง? เราตั้งปัญหาตามอย่างนั้น

คนข้างในก็ไม่ตอบหรือ กตอบไม่ได้ แต่คนข้างนอกต้องคิดเอง ตอบเอง โดยคิดว่า “เอ้อ!จริงอะนะ เราเนี่ยเกิดมาทำไม อยู่เพื่ออะไร” ยังไม่เคยคิด ยังไม่เคยถามตัวเอง แล้วก็คิดไปบ่อยๆ ไปที่ไหนเมื่อไหร่ก็คิดไปว่า...

เราเกิดมาทำไม เราเกิดมาเพื่อกินรี เพื่อเล่นรี เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินไปวันหนึ่งๆ ถ้าคิดแต่เพียงเท่านั้น ชีวิตไม่ใช่ชีวิสอะไร เพราะสัตว์เดร็จchanมันก็เกิดมาเพื่อกินได้ เพื่อเล่น เพื่อสนุกสนานอะไรๆต่างๆได้ ต้นหมายกรากไม้มันเกิดมาก็จริงเติบโตขึ้น ตามหน้าที่ของมัน เพราะไม่มีจิตใจที่จะคิด

ค่าของคนอยู่ที่การทำหน้าที่ให้ถูกต้อง

แต่ว่าคนเรานี้เป็นสัตว์ประเสริฐ...ยิ่งกว่าสัตว์เดร็จchanทั้งหลาย เราพูดกันอย่างนั้นแหล่ะ แต่เราประเสริฐด้วยอะไร เราทำอะไร จึงได้ชื่อว่าประเสริฐกว่าสัตว์เดร็จchanทั้งหลายเหล่านั้น? มันก็ประเสริฐตรงที่เรารู้จักหน้าที่ อันเราจะต้องกระทำว่าเรามีหน้าที่อะไร เรายังจะทำอะไรในวันหนึ่งๆในชีวิตของเรา ถ้าเราไม่ได้ทำสิ่งที่เป็นหน้าที่ให้ถูกต้องเรียบร้อย ชีวิตก็ไม่มี

ค่าอะไร ไม่มีราคากำไร ผ่านไปเสียเปล่าๆโดยไม่ได้ประโยชน์อะไร

“ค่าของคน” หรือ “ราคากำไร” นั้น อยู่ที่อะไร ก็อยู่ที่การทำหน้าที่ให้ถูกต้อง ถ้าเราสำนึกราว่า เราเกิดมาเพื่อหน้าที่ เราอยู่เพื่อหน้าที่ กิจที่จะต้องทำในชีวิตประจำวันก็คือหน้าที่ ทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ แล้วเราจะได้รับผลจากการหน้าที่ของเรา โดยธรรมชาติ ไม่ต้องไปคิดว่าเราจะได้อะไร จะมีอะไร จะเป็นอะไร มันเป็นของมันเอง มันได้ของมันเอง ตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ เมื่อเราได้ทำหน้าที่นั้นๆเรียบร้อย

หน้าที่ของมนุษย์

หน้าที่นั้นแหลกคือตัวธรรมะ “ธรรมะ” ก็คือ “หน้าที่” คำว่าธรรมะแปลตรงไปตรงมาในเชิงปฏิบัตินั้นแปลว่า หน้าที่นั้นเอง ธรรมะคือหน้าที่ การกระทำหน้าที่

ให้ถูกต้องเรียบร้อย ก็เรียกว่าเราปฏิบัติธรรม ตัวปฏิบัติธรรมอยู่ที่การทำหน้าที่ให้เรียบร้อย ที่นี่ คนเราจะหน้าที่อะไรบ้าง? เป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจ เรา มีหน้าที่อะไรบ้าง...

ทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

หน้าที่ประการแรก ที่เดียวันนี้ เราต้องคิดว่า เราเรียกตัวเราเองว่าอะไร ตามภาษาชาวบ้านก็เรียกว่า เป็น “คน” การเป็นคนนี้ยังไม่ประเสริฐอะไร เพราะครา กเป็นได้ พอกเกิดมากก็เรียกว่า “คน” แล้วเกิดมามีชีวิต มีลมหายใจเข้าออก เคลื่อนไหวร่างกายได้ ก็เรียกว่าเป็น คนแล้ว แต่ความเป็นคนนั้นจะไม่สมบูรณ์ ถ้าเพียงแต่กิน อาหาร หลับนอน เสพเมตุนแล้วก็ล้าภัยอันตราย เพียง เท่านั้นยังไม่เป็นคนที่สมบูรณ์ การเป็นคนที่สมบูรณ์นั้น ต้องมีการประพฤติธรรม เราต้องเอาระยะมาเป็นหลัก

ครองใจ ถ้าเราไม่มีธรรมะครองใจ ความเป็นคนก็ไม่สมบูรณ์

ฉะนั้น หน้าที่ประการแรกที่เราจะต้องทำก็คือ ว่าทำตนให้เป็นคนสมบูรณ์ การเป็นคนสมบูรณ์นั้น ก็เรียกชื่อใหม่ว่าเป็น “มนุษย์” มนุษย์ คือผู้มีใจสูง ใจดี ใจงาม ใจสงบ ใจสะอาด ใจสว่าง จึงจะเรียกว่าเป็นมนุษย์ ถ้าหากว่าใจสกปรกวุ่นวายเร่าร้อน ด้วยกิเลส ประเภทต่างๆ ตกอยู่ในอำนาจของกิเลสนับอยๆ เรา ก็ไม่ได้เป็นมนุษย์

พอใจสงบเราก็เป็นมนุษย์ พอใจวุ่นวายเราก็เป็นแต่เพียงคน ใจสะอาดเราก็เป็นมนุษย์ ใจสกปรกเราก็เป็นได้แต่เพียงคน ถ้าใจสว่างอยู่ด้วยปัญญา เราก็เป็นมนุษย์ แต่ถ้าไม่มีดบอดเรียกว่าเป็นคนเท่านั้นเอง มันเรียกว่าอย ในชีวิตของเรา เวียนว่ายเป็นลังสรรค์วัญญ์

อันนี้ก็เรียกว่าเป็น “สังสาระ” สังสารวัญญ์ หมายความว่า เวียนว่าย เป็นคนบ้าง เป็นมนุษย์บ้าง

สลับสับเปลี่ยนกันไป มันเข้าอยู่กับตัวปัญญา ขึ้นอยู่กับความสำนึกในหน้าที่ที่เราจะพึงกระทำ ถ้าเรามีปัญญา มีความสำนึกรู้สึกต้อง ความเป็นคนก็ลดน้อยลงไป ความเป็นมนุษย์ก็เพิ่มขึ้น

หน้าที่ประการแรกที่เราจะต้องทำก็คือว่า ทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นั้นคือหน้าที่ เราจึงต้องบอกตัวเองว่า “ฉันต้องทำตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ขึ้นมา จึงจะซื่อว่าเป็นผู้ทำหน้าที่ถูกต้อง เพราะเราเกิดมาเพื่อหน้าที่ เรายู่เพื่อหน้าที่ และเราเกิดต้องทำหน้าที่ให้ถูกต้อง” การทำหน้าที่ให้ถูกต้องประการแรกก็คือ ทำหน้าที่ของความเป็นคนให้ถูกต้อง จึงจะเรียกว่าเป็นมนุษย์ขึ้นมา

มนุษยธรรม : หลักในการทำตนให้เป็นมนุษย์

การทำหน้าที่ของความเป็นคน ให้ถูกต้องนั้น

ควรจะมีธรรมะอะไรมาใช้เป็นหลักบ้าง? ก็มีธรรมะ
เหมือนกัน พระพุทธเจ้าท่านก็แนะนำไว้ว่า... ให้ตั้งอยู่
ใน “กุศลกรรมบท ๑๐ ประการ”

กุศล แปลว่า ความดี ความเจริญ ความสุข
ความฉลาด

กัมมะ ก็คือ การกระทำด้วยกาย ด้วยวาจา
ด้วยน้ำใจ

ปะทะ แปลว่า ทาง

กัมมะปะทะ แปลว่า ทางแห่งการกระทำ
ในกุศลกรรมบทนั้น เรียกว่าเป็นมนุษยธรรม
หรือเป็นธรรมล้ำหัวมนุษย์มีอะไรบ้าง?

เป็นไปในทางกาย ๓ อย่างคือ...

ไม่ฆ่า...

ไม่ลัก...

ไม่ประพฤติผิดในเรื่องการมรณ์

นี่คุณค่าของความเป็นมนุษย์ อยู่ที่ไม่ฆ่า

มีความรักต่อเพื่อนมนุษย์

การผ่านน้ำใจวิสัยของมนุษย์ เวลาเราคิดจะฆ่าคนอื่น จิตเราก็เป็นคนธรรมชาติ หรือว่าเป็นสัตว์เดรัจนาไปก็ได้ ถ้าเราไปฆ่าอะไรเราเป็นสัตว์เดรัจนา เพราะการคิดที่จะไปฆ่าคนอื่นนั้นเป็นความโง่ ความโง่นั้นแหละ คือตัวสัตว์เดรัจนาที่อยู่ในใจของเรา แล้วเราจะไม่ควบคุม ไม่บังคับตัวเอง เพราะไม่เคยบังคับควบคุมตัวเองในรูปอย่างนั้น เรา... ก็ไปทำการฆ่า เราไม่เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

คนที่เป็นมนุษย์สมบูรณ์นั้น ต้องมีความรักเพื่อนมนุษย์ เห็นเพื่อนมนุษย์เป็นมนุษย์เหมือนเรา แล้วก็เห็นเป็นมนุษย์เหมือนกันหมด ไม่มีความแตกต่างกันโดยชั้น วรรณะ โดยผิวพรรณหรือโดยอะไรๆทั้งหมด เราถือว่าเพื่อนมนุษย์เป็นผู้ร่วมเกิด ร่วมแก่ ร่วมเจ็บร่วมตายด้วยกัน ไม่จำกัดชาติ ไม่จำกัดภาษา ไม่จำกัด

ศาสนา ไม่จำกัดผิวพรรณอะไรทั้งนั้น

พระพุทธเจ้าของเรา สอนให้รักเพื่อนมนุษย์ อย่างกว้างขวาง ไม่เฉพาะแต่เพื่อนมนุษย์ ยังแฟไปจนถึงสัตว์เดร็จจานถือว่าเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นในคำแฝ่เมตตาจึงมีคำกว้าง ซึ่งเราแผ่เมตตาไว้...สัพเพ สัตตาฯ...สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกราย เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งล้าน จะเป็นสุข เป็นสุขเดิม อย่ามีเริ่ง อย่ามีภัย อย่าเบียดเบี้ยน แก่กันและกันเลย

ไม่เหียดหายนผู้อื่น

นี่เป็นคำแฝ่เมตตาที่กว้างขวางทั่วไปหมดในสากลจักรวาล เป็นคำสอนที่ให้มีเมตตาอย่างกว้างขวางมาก ไม่จำกัดอะไรทั้งนั้น ในพุทธศาสนาเรามีการจำกัดอะไร ประเทศอินเดียเป็นประเทศที่มีข้อจำกัดอยู่มาก

ในเรื่องความเป็น “คน” นี่ คือเขาแบ่งคนออกเป็น
๔ พาก ได้แก่ เป็นกษัตริย์...เป็นพระมหาณ์...เป็นราศี...
เป็นศูกร

ในพากศูกรก็ยังมีศูกรชนชั้นต่ำลงไปอีก เขาเรียกว่า
“อธิศูกร” ภาษาใหม่เรียกว่า อธิศูกร แต่พากเดียวกัน
เขาเรียกว่า อวารณะ คือไม่มีวรณะ ไม่รู้จะจัดเข้าวรณะ
ไหน กล้ายเป็นคนกลางๆไป พากนี้เกิดจากการผสมพันธุ์
ที่แตกต่างกัน เช่นว่าพากกษัตริย์ไปผสมพันธุ์กับพากราศี
ก็กล้ายเป็นศูกรไป...ศูกรนอกราชะ

พากศูกรนอกราชะนี้ก็มีจำนวนไม่ใช่น้อย
ศูกรรวมกันแล้วมีจำนวนเป็นร้อยล้านในประเทศไทยเดียว
ถูกเหยียดหยามมาก ถูกเหยียดหยามลงไปเหมือนกับ
สัตว์เดรัจฉาน มีความเป็นอยู่อย่างลำบากยากแค้น แต่
ไม่มีใครคิดแก่ไขปัญหาของคนเหล่านี้ แม้จะดินรนต่อสู้
เพื่อความเป็นเอกสารขอธิปไตยของชาติ แต่ไม่ได้คิดถึง
คนที่ตกต่ำเหมือนกับสัตว์เดรัจฉาน จะไปกินน้ำร่วมกับ

ครก็ไม่ได้ จะไปนั่งร่วมกับครก็ไม่ได้ จะไปเรียนหนังสือร่วมกับพวกระดับอื่นก็ไม่ได้ เขารังเกียจ พวคนี้จึงเป็นคนไร้การศึกษา ไม่มีปัญญา ไม่มีความคิดก้าวหน้าอะไร มีความเป็นอยู่เหมือนกับสัตว์เดรัจจานกว่าได้

สมัยรัฐบาลอังกฤษปกครองอินเดียนั้น เขาถือว่า คนพวคนี้มีกำลังใช้งานได้ เขาก็เอาไปเป็นทหาร ตึ้งแต่ อังกฤษมาครองอินเดียแล้วก็ทำสังคมร่วมกับฝรั่งเศสที่ เอาพวกศูนย์นี้แหละ ไปเป็นทหารรับกันกับพวกฝรั่งเศส คนวรรณะอื่นเขามาไม่เอา เอาแต่พวคนี้ แล้วพวคนี้ก็ได้เป็นทหารสีบูชาต่อ กันมา ตามวงศ์ตามสกุลของเข้า ครั้นเมื่อ ได้เป็นอิสระจากอังกฤษแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องการให้ พวคนี้เป็นทหารแล้ว พวคนี้ตกต่ำต่อไป

แต่ว่ารัฐบาลในปัจจุบันนี้มีความคิดว่า จะต้อง พัฒนาคนพวกรุ่นในด้านการศึกษา การสาธารณสุข การอื่นๆให้ดีขึ้น จึงตั้งงบประมาณไว้ว่า ในงบประมาณ ทั้งหมดนี้ เอามา ๒๗% เพื่อส่งเสริมพวกระดับศูนย์

ให้ได้เจริญก้าวหน้าต่อไป พวกรรณะพระมหาณี กษัตริย์ และพากอื่นนั้น ไม่ตกลง เพราะเข้าเคร่งครัดในระบบ
วรรณะ ไม่ยอมให้

ผลที่สุดก็มีการสไตร์ค มีการหยุดงาน กันเป็น การใหญ่ หยุดทั้งประเทศเลย เรือบินหยุดบิน รถไฟ หยุดเดิน รถบัสหยุด การงานตามโรงงานต่างๆหยุดหมด กลายเป็นเมืองเงียบเมืองนิ่งไป เป็นเวลา ๒ วัน

เมื่อวันศุกร์นี้ ท่านวิเวกนันทะ ก็จะนำคณะไป อินเดียจำนวน ๑๒ คน เป็นคนกลุ่มน้อย...ไม่มากเท่าได เลยไปไม่ได เพราะเรือบินอินเดียไม่มาเมืองไทย แล้วไป เรือบินอื่นก็ไม่ได เพราะเจ้าหน้าที่สนามบินไม่ทำงาน พวกทำงานเกี่ยวกับเรือบินมันหยุดหมด เรือบินก็ลงไม่ได ลงไปแล้วก็จอดนิ่งอยู่อย่างนั้น ไม่มีใครมาข้นข้ำชนของ เลยไม่ไปเสียดีกว่า ก็เลยหยุดอยู่...๒ วัน วันศุกร์วันเสาร์ ก็หยุดงานกันไป

ที่เขาทำอย่างนี้ไม่ได้ทำด้วยมนุษยธรรม แต่ทำ

ด้วยอำนาจความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
ไม่ให้พากศูตรดีขึ้น ให้พากศูตรตกต่ำอยู่ต่อไป

แต่ในวรรณคุณนั้นมีผู้ที่เรียกว่า พระโพธิสัตว์
มาเกิดเหมือนกัน พระโพธิสัตว์ที่ว่าก็คือ ดร.อัมเบลสก้า
อัมเบลสก้าเกิดในครอบครัวของศูตร ในแหล่งลัมแพ่แห่งหนึ่ง
ในเมืองบอมเบย์ พ่อเขาเคยเป็นทหารอังกฤษเป็นคน
รักการศึกษา จะนั่งจีงลงเสริมให้ลูกเรียนหนังสือ แล้ว
เวลาลูกกลับบ้านก็พยายามสอนภาษาต่างประเทศให้ ให้เรียน
ภาษาอังกฤษ จะเรียนภาษาลันอกฤต... เขาไม่ให้เรียน
 เพราะภาษาลันอกฤตเป็นของสำหรับพากพราหมณ์ คน
 วรรณคุณเรียนไม่ได้ แกก็ไม่ได้เรียนภาษาลันอกฤต
 เพื่อเรียนเรื่องศาสนา แต่แกหันไปเรียนภาษาเปอร์เซีย
 ภาษาเปอร์เซียก็คือภาษาของอิหร่านนั่นเอง

แต่ก่อนนี้อิหร่านเขาเรียกว่าประเทศเปอร์เซีย
 ต่อมาก็เปลี่ยนชื่อเป็นอิหร่าน คนเปอร์เซียในสมัยหนึ่ง
 ที่เกิดอิสลามขึ้นในประเทศนั้น อิสลามก็รุกเข้าไปใน

ประเทศเปอร์เซีย คนเปอร์เซียกลุ่มนึงไม่ยอมรับนับถือ
ศาสนาอิสลาม ก็เลยอพยพหนีมาอยู่ประเทศไทยอินเดีย
ชาวอินเดียเรียกพวกนี้ว่า ชาวปาชี

พวก “ปาชี” น้อยมากในเมืองบอมเบย์ เมือง
อื่นก็หลายเมืองที่อยู่กัน เข้าอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นก้อน
ทำมาหากินกัน คนพวกนี้นับถือศาสนาเดิม เรียกว่านับถือ
ดวงอาทิตย์ นับถือธาตุสี่ ดิน น้ำ ไฟ ลม เวลาตาย
เข้าไม่เผา แล้วก็ไม่ฝังด้วย เข้าอาศพไปทึ่งไว้ในเรือน
หลังหนึ่งเป็นเรือนลี่เหลี่ยม หลังคาเปิด...ไม่มีหลังคา เอ้า
ศพไปทึ่งไว้ในนั้น อีแร้งก็ลงมา กินกัน จิกเนื้อกินหมด
จนเหลือแต่กระดูก แล้วเข้าจึงจะเอากะดูกันนั้นไปเผา
กันต่อไป

ถ้าเราไปที่เมืองบอมเบย์ จะเห็นอีแร้งเกาะอยู่
เต็มไปหมดตามต้นไม้แควน้ำ คอยกินศพ เพราะคนตาย
เข้าเอาไปทึ่งทันที เปลื้องเสื้อผ้าออกหมด ให้แร้งได้
จิกกินง่ายหน่อย เลยแยกกินໄสกินตับไต กินจนเนื้อทุกชิ้น

หมด กินเหลือแต่กระดูก เขาถือกันอย่างนั้น พากป่าซึ่นไม่ใช่ว่าพากจากจนนะ มีฐานะร่ำรวย บริษัทอุตสาหกรรมใหญ่เขารายกว่า “ตาต้า” เป็นของป่าซี เขาราถินต์ รถบัสคันใหญ่ๆ ทำรถินต์เก่ง ทำรถเทอร์เลอร์ ๓ ขนาด ทั้งรุ่นใหญ่ รุ่นกลาง รุ่นเล็ก แล้วก็ทำเรือบินด้วย บริษัทเข้าใหญ่ร่ำรวย

อัมเบสก้าเรียนภาษาเปอร์เซีย เรียนจนจบชั้นประถม พ้อยากให้ลูกเรียนชั้นมัธยมต่อ ก็เลยเข้าเรียน มัธยม เข้าไปเรียนแล้วก็ลำบาก เพราะว่าเวลาหยุดพัก ก็ไปนั่งอยู่คนเดียวไม่รู้จะไปไหน เพราะว่าเพื่อนไม่คบ ไปกินน้ำกับเพื่อนก็ไม่ได้ ไปกินอาหารกับเพื่อนก็ไม่ได้ เพื่อนรังเกียจ ไม่อยากเข้าใกล้ เขายิ่งเข้าใกล้พวงนี้ เป็นบาป จะไม่ได้ชั้นสวรรค์ มันเชื่อบ้านอย่างนั้น มันถึงยุ่งกันอยู่ แต่แกก็ไม่เล่นกับเพื่อน เมื่อแกไม่เล่นกับเพื่อน แกก็สนใจอ่านหนังสือ...เรียนเก่ง เรียนจนจบชั้น มัธยม

เมื่อจบชั้นมัธยมแล้ว พ่อคิดว่าต้องเรียนต่อ..
เข้ามหาวิทยาลัย แต่จะไปเข้ามหาวิทยาลัยไหนก็ลำบาก
เหมือนกัน แล้วไม่มีทุนด้วย แกก็เที่ยวติดต่อองค์การ
สังคมส่งเคราะห์ต่างๆ เพื่อขอเงินให้ลูกได้เข้าเรียน แต่
ว่าผลที่สุดได้ไปติดต่อกับมหาราชองค์หนึ่ง ชื่อมหาราช
แห่งเมืองบารอด้า ท่านผู้นี้เป็นมหาเศรษฐีใหญ่ของอินเดีย
แกก็ให้ทุนเรียนต่อไปในชั้นมหาวิทยาลัย

สอบปีแรกได้คะแนนดี มหาราชก็บอกว่า “อย่า
เรียนที่อินเดียเลย มันลำบาก ถูกเหยียดหยามด้วยประการ
ต่างๆ เห้อยู่ก็ลำบาก ไปอยู่อเมริกาเถอะ เป็นเมืองที่มี
เสรีภาพ เข้าไม่เหยียดชั้นวรรณะกัน” แต่ว่าเขา ก็เหยียด
ผิวเหมือนกัน อั้มเบลสก้าแกกผิวดำมากนี่ แต่ก็ไปเรียน
อเมริกา แกก็เรียนใหญ่ เรียนจนได้เป็นด็อกเตอร์ทาง
เศรษฐศาสตร์ ทุนยังมีอยู่กับบินกลับมาอังกฤษ มาทำ
เศรษฐศาสตร์ ที่เมืองอังกฤษกับเรียนกฎหมายควบคู่กัน
ไปด้วยในตัว แต่เรียนไม่ทันจบ เขียนหนังสือไม่ทันเสร็จ

เขารอกรับเพราะว่าทุนหมดเลี้ยyled

เมื่อกลับมาเข้าบอกรว่า ต้องทำงานใช้ทุน ๑๐ ปี ก็ไปทำงานอยู่ที่เมืองบาร์ต้า ต้องไปหาบ้านเช่า...ก็หาไม่ได้ เจ้าของบ้านเช่าเป็นพราหมณ์บ้าง เป็นกษัตริย์บ้าง เป็นพวกราชนະอื่น เขามิ่ยอมให้เช่า พอรู้ว่าแกเป็นพวก “อธิคุทร” เป็น “คนจันทาก” เขามิ่ยอมให้เช่า ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน แกก็ลำบาก

แกจะไปสอนที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งก็ต้องไปพักในมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้ชายเป็นคนไม่ถือบอกว่า “ไปพักบ้านฉันก็ได้”

แต่ว่าแม่บ้านของอาจารย์ผู้ชายพอรู้ว่าคนที่เป็นจันทากมาพักด้วย แกก็โวยวาย เต้นเร้งเต้นกากระทบเท้าใหญ่ว่า “ไม่ได้ฯ เอาคนอย่างนี้มาพักในบ้านไม่ได้เป็นนาป เป็นโภช เราจะตกนรกกันทั้งครอบครัว”

แกก็เลยไม่ได้พัก เลยทำงานที่เมืองบาร์ต้าไม่ได้ก็มาบอมเบย์ต่อไป มาทางานทำที่บอมเบย์ต่อไป ได้

๑๒ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญาบันกะ

เป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย แต่ว่าอาจารย์อื่นๆ ไม่ยุ่งกับแก่หรอก เวลาพักแก๊กนั่งอยู่คนเดียว แก๊กนั่ง อ่านหนังสือ ค้นคว้าต่ำรับตำรา เพราะมีนิสัยชอบอ่าน เมื่อตอนไปอเมริกา....เดินทางกลับ ชื่อหนังสือ มา ๒,๐๐๐ เล่ม มาอังกฤษ มาถึงอังกฤษก็เรียนต่อ เมื่อไม่เรียนก็ส่งหนังสือกลับ กับบริษัทโภมสกรุฟ เป็น บริษัทการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก เวลาหนึ่นเป็น สมครามโลกรังที่หนึ่ง เดินทางผ่านทะเลเมดิเตอเรเนียน อันตราย เลยถูกเรือคำน้ำยิงเรือของโภมสกรุฟล้มลงมาไป หนังสือเสียหายหมด แต่แก...มาเรือลำอื่นปลอดภัย ไม่ได้มาล้านน์ มาแต่หนังสือ

กลับมาถึงบอมเบย์ บริษัทกรุฟก็จ่ายเงินชดเชย ค่าเสียหายให้ แก๊กได้เงินนั้นเอาไปใช้จ่ายในครอบครัว แล้วก็ไปเป็นอาจารย์ ได้เงินได้ทองมาใช้จ่าย สะสม เก็บหอมรอมริบเพื่อจะไปเรียนต่อ เพราะเรียนกฎหมาย ยังไม่จบ ปริญญาทางเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัย

ลอนดอนก็ยังไม่จบ...ต้องทำ ๒ ปริญญา

กลับไปเรียนต่อที่อังกฤษ ไปอยู่หมู่บ้านแหม่ม เขาเรียกว่าอยูไนแฟมลีครอบครัว แหม่มนั้นก็ขึ้นเหนียว ที่สุดในโลกเลย ตื่นเช้าขึ้นให้กินขนมปังชีนเล็กๆ ๒ ชิ้น กับน้ำชาถ้วยเดียว มีนมนิดหน่อย พอดีรู้ว่ามีนมอยู่ใน น้ำชาเท่านั้นเองให้น้ำตาลนิดหน่อย แกก็ไม่บ่นไม่ว่าอะไร แกไม่ได้คิดเรื่องการกินอยู่ แกคิดแต่เรื่องเรียนหนังสือ

แทนอยู่ไป จนกระทั่งสอบวิชากฎหมายได้ แล้วก็สำเร็จวิชาเศรษฐศาสตร์ เขียนหนังสือเสนอให้ อาจารย์ทั้งหลายพิจารณารับรองปริญญา เลยได้ปริญญา ๒ ปริญญา แล้วได้ปริญญาทางกฎหมาย แล้วแกก็เรียน วิทยาศาสตร์ก็ได้ปริญญาอีกเหมือนกัน แกก็กลับอินเดีย เป็นคนที่ต่อสู้ชีวิต

คราวหนึ่งเขาชุดสร่าน้ำ ให้คนพากศูทร์ได้ใช้ แต่ พระมหาณเข้าไปแย่งใช้ ศูทร์ก็ใช้ไม่ได้ พากศูทรจะไปกิน พากพระมหาณก็ไล่ตี เหมือนกับวัวเข้าไปกินน้ำเขาก็ไล่ตี

วัวยังมีโอกาสได้กินน้ำในสระน้ำ แต่คนยังไม่มีโอกาส
ได้กิน แก๊กพากศูตรเดินขบวนเพื่อไปกินน้ำในสระนั้น
ไปถึงวักน้ำขึ้นมากิน เอาน้ำขึ้นมาล้างหน้า ล้างมืออะไร
กันใหญ่ พระมหาณัฐร์ถือว่าพากศูตรไปทำให้น้ำสกปรก
กินกันไม่ได้ก็ต้องทำพิธี เอาชี้วัวไปทางซ้ายสระบ้าง ไป
สวัตมนต์กัน ทำอะไรต่ออะไรกันแบบบ้าๆบวมๆทำพิธี
กันเป็นการใหญ่

แก๊กต่อสู้เรื่อยมา ต่อสู้เพื่อวรรณะ แล้วแก๊ก
ประการว่าพากเราอย่าไปนับถือศาสนา Hindut ไป เพราะ
ศาสนา Hindut เป็นศาสนาที่ไม่เป็นธรรม นับถือไปก็ไม่ได้เรื่อง
อะไรมาก เป็นคนตอกต่อเรื่อยไปไม่รู้จักจบไม่รู้จักลิ้น แต่แก
ก็ยังไม่ประการว่าจะนับถือศาสนาอะไร

คราวหนึ่ง แกเอากัมภีร์มาโน...ธรรมศาสตร์มา
เป็นคัมภีร์ของอินเดียเขา เป็นต้นเท้าของมนุษย์ เพราะ
มาโนนี่เป็นผู้สร้างมนุษย์ มนุษย์นี่มาจากคำว่ามาโน
นั่นเอง แกป่าวประการว่าไม่นับถือต่อไป แต่แกก็ยัง

ไม่ประการว่าจะนับถือศาสนาอะไร แกเรียนพุทธศาสนา
เรียนมาก อ่านหนังสือทางพุทธศาสนา...ค้นคว้า

พวกราษฎรต่างๆก็มากล้อมเกล้า พวกริสเตียน
ก็มาชวนให้ไปเป็นคริสต์ พวกรอีสลามก็มาชวนให้เป็น
อิสลาม พวกรชิกข์ก็มาชวนให้ไปเป็นชิกข์ ชวนกันทุก
ศาสนา แกปฏิเสธทั้งนั้น ไม่ยอมรับ ไม่มีใครนึกเลยว่า
แกจะมาเป็นพุทธ เขาไม่รู้ว่าแกคงจะไปเป็นคริสเตียน
หรืออิสลาม หรือเป็นชิกข์อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่มีคร
นึกว่าแกจะมาเป็นพุทธ

ในสมัยนั้นพุทธศาสนายังไม่เป็นที่รับนับถือ
ของชาวอินเดีย คนอินเดียไม่รู้จักพุทธศาสนา เหตุการณ์
นี้เกิดก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย
ราว พ.ศ. ๒๔๗๐-๒๔๗๓ ที่หลังแก้ประกาศตุ่มออก
ไปว่าแกเป็นผู้นับถือพุทธศาสนา แต่แกยังไม่ได้ทำพิธี
แสดงตนเป็นพุทธมาก กะ ที่ยังไม่ได้ทำ เพราะยังหาที่
ไม่ได้ ไม่รู้จะหาที่ตรงไหน ที่ใหญ่โตกว้างขวางจะได้ทำ

พิธีใหญ่โตคนเป็นแสนแก๊กเที่ยวหาสถานที่ ผลที่สุดแก๊กได้ที่เมืองนาคابุรี เขาถามว่า “ทำไมต้องไปทำที่นั่น ทำไมไม่ทำที่บอมเบย์ หรือเดลีซึ่งเป็นเมืองใหญ่”

แกบอกว่า นาคابุรีเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ เพราะในสมัยหนึ่งเคยเป็นมหาวิทยาลัยทางพุทธศาสนา เรียกว่า วิกรมศิลา วิกระมะ... วิกรมศิลา เป็นมหาวิทยาลัย ทางพุทธศาสนา มีการศึกษามีการเล่าเรียนกันมาก แล้ว ก็มีการแกละสลักถ้าอาชันเต้า อาโลล่า เข้าทำเป็นถ้าไว้ สำหรับพระอยู่อาศัย เป็นที่ศึกษาเล่าเรียน อยู่ในแคว้น มหาราชของบอมเบย์เหมือนกัน

แกไปทำพิธีแสดงตนเป็นพุทธามกະที่นั่น ไป ทำวันเดียวมีคน ๕ แสนคน แกพูดชนิดที่เรียกว่า หนักแน่นเพื่อให้คนเหล่านั้นได้ความรู้ความเข้าใจ มีพระ ไปทำพิธีให้ ๒-๓ รูป ให้เขาได้รับศีล ให้เป็นพุทธบริษัท กัน แกคิดว่าจะทำอีกที่เมืองนิวเดลลี แต่ว่าสุขภาพของ แกไม่ค่อยดี... ภารรยาแกตายเสียก่อน

คนอินเดียนผู้ด้วย ผู้หญิงก็จะไม่มีสามีอีก สามี ก็เหมือนกัน ถ้าภารยาตายแล้วก็ไม่มีภารยาอีก เหมือน บัณฑิตเนรุท ภารยาแตกตายก่อน แกก็ไม่มีภารยาอีก เพราะถือว่าไม่ซื้อสัตย์ต่อคู่ครอง แต่อัมเบลสก้าบกว่า ตนเองป่วยมากเต็มที่แล้ว เป็นโรคไข้สันหลังอักเสบ ปวดเจ็บไปหมด บางคืนนอนไม่หลับทั้งคืน ปวดเจ็บมาก มีผู้ชายเป็นคนดูแลรักษา แกเขียนจดหมายถึงเพื่อน คนหนึ่งแบบกว่า...ฉันป่วยมาก ถ้าไม่ได้คนรักษาที่ดี ฉันก็คงตายแล้ว ฉันจะอยู่ไม่ได้แล้ว ฉันจึงต้องมีเพื่อน สักคนหนึ่งที่คอยดูแลฉัน...เพื่อคนนั้นเป็นแพทย์หญิง เป็นวรรณพรามณ์แต่เขา ก็ไม่รังเกียจ เพราะอัมเบลสก้า มีเชือเลียงแล้ว เวลาหนึ่นเป็นสมาชิกรัฐสภาแล้ว ได้เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเป็นประธานร่าง กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ความจริงกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ แกร่างของแก คนเดียว กรรมการอื่นไม่ค่อยมาประชุม แกร่างเสร็จ...

๗ เดือน เสร็จเรียบร้อย แล้วเสนอสภารີจารณาและรับหลักการพิจารณารายละเอียด ประกาศใช้มาจนบัดนี้ แก่ทำสำเร็จ พอสำเร็จแล้วแก้ก็ป่วยมาก จนไม่ไหว ต้องแต่งงานกับหมอที่เป็นวรรณพรามณ์ แต่งงานแล้วก็คุ้แลรักษา บางทีก็ดีขึ้นบางทีก็ทรุดลงไป

แกอยู่ที่บ้านแกขอบอกอ่านหนังสือหนังหา เพราะว่าลูกเขี้ยนไม่ค่อยได้ ไม่สะดวก ก็เอาหนังสือมากองไว้ข้างตัว แกก็นอนอ่านเพื่อความสนับายนั่นของแก วันหนึ่งแกอ่านๆแล้วก็หลับไป แม่บ้านก็นึกว่าหลับแล้ว ตื่นเข้าก็นึกว่าให้อ้มเบสก้านอนพักผ่อนต่อไปหน่อย แม่บ้านก็ไปทำงานตอนเช้า พอสายก็กลับมาบ้านเพื่อมาปลูกให้ลูกเขี้ยนทานอาหาร ที่ไหนได้แกก็สิ้นอายุไปเสียแล้ว

พออ้มเบสก้านลืมบุญ... คนมากันใหญ่พวงรัฐบาล คณะรัฐมนตรี เศรษฐี คหบดี ไม่รังเกียจแล้ว ตอนนี้มากันใหญ่ มาเยี่ยมศพ ภรรยาบอกว่าจะเศพไปเมืองบอมเบย์ ไปทำการเผา骨ที่นั่น..นี้ชีวิตของแก

แกฟื้นฟูพุทธศาสนา โดยตั้งโรงเรียน เรียกว่า “ลิทธัตตะคอลเจจ”...ลิทธัตถวิทยาลัย รับพวคศุกรให้เรียน ให้ศึกษา ไม่ต้องเสียสถาบัน แล้วพยายามไปดูแลไปเอาใจใส่ ต่อมานำไปตั้งที่เมืองอื่นอีก ๒-๓ แห่ง เพื่อให้พวคศุกรได้ศึกษา ปลูกพวคศุกรให้ตื่นตัวเพื่อต่อสู้กับชีวิตที่ถูกต้องต่อไป แกเป็นนักต่อสู้ หลังจากตายแล้วเขาก็จะรูปไว้ที่หน้ารูปสภากองอินเดีย และก็มีรูปแกอีกที่เมืองโอลังคนา ที่บอมเบย์ ที่มหาวิทยาลัยที่แกเป็นครูสอนวิชากฎหมาย เขาก็ทำรูปไว้เป็นที่ระลึกว่าเป็นคนเก่งคนหนึ่งของประเทศอินเดีย นี่...พวคธรรมะศุกร

พวคพราหมณ์เขาก็อวรมะรุนแรง มันยุ่ง... เรื่องวรรณะ นักศึกษาเผาตัวตายไปกี่คน เพราะเรื่องบประมาณที่จะซ้ายวรรณะศุกร นี่แสดงว่าถือศาสนาแต่ไม่เข้าถึงธรรมะของศาสนา ไม่เข้าถึงธรรมะ ไม่ได้เป็นพราหมณ์ที่ถูกต้อง พราหมณ์นั้นคือใคร?...พระพุทธเจ้าบอกว่า พราหมณ์คือคนที่ลอยนาปแล้ว ไม่มีกิเลส

เป็นเครื่องตลาดผู้อื่นว่า “ชีๆ”

เรื่องมีว่า...พระมหาณ์คนหนึ่ง แกเกี่ยวเลียงแพะ ออยู่ข้างต้นอัชปานิโคธิ...ต้นไทร พระพุทธเจ้าตรัสรูปแล้ว เป็นนั่งพักอยู่ที่นั่น พระองค์ได้ยินเสียงพระมหาณ์นั่น ตลาดใครต่อใครว่าชีๆ ปอยๆ แกมาตั้งปัญหาถาม พระพุทธเจ้าว่า “คนที่เป็นพระมหาณ์นี้เป็นพระอะไร เป็นพระมหาณ์ได้ด้วยอะไร?

พระองค์ตอบว่า “พระมหาณ์...คนที่ได้ล้อยนาป หมดกิเลส ไม่มีตัวกิเลสที่จะให้ตลาดคนอื่นว่า “ชีๆ” นั่นแหล่เขารู้ว่าเป็นพระมหาณ์” พระพุทธเจ้าท่าน พุดในเชิงตลก เพราะว่าพระมหาณ์คนนั้นเข็ตลาดว่า “ชีๆ” เห็นครามากทำเสียง ชีๆ ท่านจึงบอกว่าพระมหาณ์ คือ ผู้ล้อยกิเลสหมดแล้ว ไม่มีกิเลสเป็นเครื่องตลาดคนอื่น “ชีๆ” นั่นแหล่เป็นพระมหาณ์

พระมหาณ์ในอินเดียไม่ได้ล้อยนาป แต่พอกบ้าป เพราการรังเกียจผู้อื่นนั้นเป็นนาป เรารังเกียจใคร เรา

ໂກຮົດໄຕຣ ເຮັດວຽບາທໄຕຣ ເຮັກໆໄມ່ເປັນມຸນໜູ້ແລ້ວ
ພຣາມນົກໍໄມ່ເປັນພຣາມນົ ນີ້ກວ່າເກີດຈາກພຣາມນົກໍ
ເປັນພຣາມນົ

ພຣະພຸຖທຈົ່າບອກວ່າ...ໄຟໃໝ່ວ່າໄດ້ເກີດໃນສຸກລ
ພຣາມນົ ແລ້ວຈະເປັນພຣາມນົ ເກີດໃນຕະກູລກໜັດຕິຣີ
ກໍເປັນກັດຕິຣີ ເກີດໃນຕະກູລພົກົດຈະເປັນພົກົດ ພຣີ
ເກີດໃນສຸກລຄູທຈະເປັນຄູທ...ໄຟໃໝ່ຢ່າງນັ້ນ ມັນເປັນ
ເພຣະເຮາທຳ...ກຣມທຳໄຫ້ເປັນ

ກັ້ມັ້ງ ສັດເຕ ວິກະຈະຕີ ຍະທິທັງ ທຶນັປະນືຕະ
ຕາຍະ...ກຣມຍ່ອນຈຳແນກສັດວ່າໄຫ້ກຣມແລະປະນືຕີ ໄຟໃໝ່
ເພຣະກາເກີດ ໄຟໃໝ່ວ່າຄົນນັ້ນເກີດໃນສຸກລສູງ ແລ້ວຈະສູງໄປ
ຕາມສຸກລ...ໄຟໃໝ່ ມັນສຸດແລ້ວແຕ່ການປະພັດຕິປົງປົກຕິ ດັນ
ເກີດໃນສຸກລໃໝ່ແຕ່ຊີວິຕຕກຕໍ່ກົມືເຍອະແຍະ ດັນເກີດໃນ
ຕະກູລຂາວນາຕໍ່າຕ້ອຍແຕ່ມີການສຶກຂາ ມີການເລຳເຮັນ ມີ
ຄວາມກ້າວໜ້າໃນຊີວິຕໃນກາງຈານ ກົມືເປັນຄົນສຳຄັນໄດ້
ຫຼືວ່າຄົນເກີດໃນສຸກລທີ່ໂລກເຮັດວຽບກວ່າສຸກລຕໍ່າ ແຕ່ເຂົາມາ

เรียนธรรมะ บวชในพระศาสนา คนกึกรាបให้วับุชา
สักการะ เมื่อ nondoka ที่ pollen ฟันน้ำก็เป็นของสะอาด
ควรจะเก็บเอาไปใช้ก็ได้

พระพุทธเจ้าท่านสอนไม่ให้ถือ ควรจะมาบวชใน
พระพุทธศาสนา ไม่ได้แยกชั้นวรรณะอะไร ทุกคนมา
บวชในพระพุทธศาสนาของพระองค์ได้ พุทธศาสนา
เหมือนมหาสมุทรใหญ่ น้ำในแม่น้ำต่างๆ มาจากที่ต่างๆ
ให้ลงมารวมที่มหาสมุทร เมื่อลงไปในมหาสมุทรแล้ว
น้ำนั้นมีรสเดียวกือรสดেลิม ฉันใด ผู้ที่เข้ามาบวชในพระ
พุทธศาสนาปฏิบัติธรรม ก็ได้รับ “วิมุตติรส” คือความ
หลุดพ้นจากความเดือดร้อนในชีวิตประจำวัน โครงการ
ทำได้ พระมหาณิกทำได้ กษัตริย์ก็ทำได้ พากเวศย์.. ศูกร
จันทากลเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา... เป็นคนดีได้ทั้งนั้น

แต่คนอินเดียยังถือตามแบบเก่า เรียกว่าถือ ‘ติด’
ธรรมเนียมติดประเพณี.. ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ธรรมนูญ
ของอินเดียนั้น อัมเบสก้าเขียนเอง แกเขียนว่า... ประเทศ

อินเดียเป็นประเทศที่ไม่มีชนชั้น ระบบวรณะไม่มีในประเทศอินเดีย ธรรมนูญว่าไว้อายังนั้น แต่ว่าสังคมมันไม่ยอม ยังมีอยู่อย่างนั้น

ทำไมจึงยังมีการถือชั้นวรณะ?... มันเรื่องของผลประโยชน์ พระมหาณนี้ถือประโยชน์ เพราะว่าพระมหาณนี้ มีหน้าที่สอนธรรมะ สอนวิชาการต่างๆ เป็นครู เป็นอาจารย์ วรณะอื่นเป็นได้ เพราะถือว่าพระมหาณนี้เกิดจากปากของพระพุทธ มีหน้าที่สอนแทนพระพุทธ พากษ์ตริย์เกิดจากแขนต้องไปรับทัพจับศึก พากเวศย์ ก็มาจากห้องต้องหาอาหารใส่ห้องเป็นพ่อค้า ส่วนคุณพ. พากกรรมกร เกิดจากหน้าแข้งต้องแบกต้องหาม ต้องเป็นกรรมกร เข้าจัดกันไว้อย่างนั้น ไม่ใช่พระผู้เป็นเจ้าจัด...แต่ว่าพระมหาณเข้าเยี่ยนคัมภีร์นี้ขึ้น

พระมหาณเขียนเอง...คัมภีร์นี้ แล้วเขียนเข้าข้างตัวเอง เอาไว้ดูเปรียบคนอื่นตลอดเวลา ถึงกับมีคำพูดว่า... ชี้ฟุนทำให้ฟ้าสักประฉบได ศูกรก็ทำให้พระมหาณ

สกปรกฉันนั้น ...ถือกันอย่างนั้นเรียกว่าແຍ່ເຕີມທີ່ ຈຶ່ງທຳ
ໃຫ້ເກີດປັບປຸງຫາ ນີ້...ນັ້ນໄຟໄດ້ເປັນມຸນຸ່ຍ່ທີ່ສມບູຽນ ເພວະ
ເຫັນດ້ວຍມານຄອນ

ເຄາຣສິຖົມຂອງຜູ້ອື່ນ

“ມຸນຸ່ຍ່” ທີ່ສມບູຽນແນ້ນຕ້ອງເຄາຣສິຖົມຂອງຜູ້ອື່ນ
ເຄາຣຄວາມເປັນມຸນຸ່ຍ່ຂອງຜູ້ອື່ນ ໄນວ່າຄົນນັ້ນຈະເປັນອະໄຮ
ແຕ່ງຕົວສົກປົກກີ່ວ່າເປັນຄົນໄດ້ ແຕ່ງຕົວສະອາດກົບເປັນ
ຄົນໄດ້ ຈະອູ່ໃນສູານະອະໄຮກົບເປັນຄົນແໜ້ອນກັນ ໄນດູດູກ
ໄມ້ດູ່ທຸກໆ ແລ້ວກີ່ໄມ້ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ ໄນທຳຮ້າຍຈິຕິໃຈ ທຳຮ້າຍ
ຮ່າງກາຍນັ້ນກົບຕ້ອງໄປພັນໄປແທງ ແຕ່ທຳຮ້າຍຈິຕິໃຈນີ້ມັນແຮງ
ກວ່ານັ້ນ ເຊັ່ນກາຣູດູກດູ່ທຸກໆແຫັນແຍ້ຍົດຫຍາມນີ້ເປັນກາຣູດູກ
ຈິຕິໃຈ ທຳໃຫ້ຄົນເກີດມີຄວາມທຸກໆໝີມີຄວາມເດືອດຮ້ອນ ເປັນ
ເຮືອງທີ່ໄມ້ຄວາມຈະທຳ...ມຸນຸ່ຍ່ທຳເຊັ່ນນີ້ໄດ້

ແລ້ວ ມຸນຸ່ຍ່ຕ້ອງມີຄວາມເຄາຣໃນກາຣມສິຖົມ

ทรัพย์สินของผู้อื่น... เป็นหลักประการที่สอง คือไม่เอาสิ่งของของใครที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้

กรรมสิทธิ์... คือสิทธิ์ที่เกิดจากการกระทำกรรมคือการกระทำ สิทธิ์ แปลว่า ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์คือความเป็นเจ้าของ

ไม่ประพฤติผิดในทางการมณี

ประการที่สาม...ไม่ประพฤติผิดในทางการมณี คือพอใจในคุณค่าของตน ถ้าหากว่าไม่มีคุณค่า ก็ไม่ไปเที่ยวสำลอน ไม่ไปเที่ยวกางคืบ ไม่ไปหาความสุขตามสถานที่ที่ไม่ปลอดภัย ถือหลักในใจว่า...เราไม่ส่งเสริมความชั่ว เราไม่ทำชั่วด้วยตนเอง ไม่ส่งเสริมความชั่ว ไม่สนับสนุนสิ่งชั่วร้าย อะไรที่มันเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคม เช่น การลักเต็กหญิงมายาอย่างนี้ เป็นการชั่วร้ายในสังคม มันเกิด เพราะอะไร?...ก็เพราะ

ว่าความสำล่อนเกี่ยวกับการมรณ์

บรรดาพุทธบริษัทที่มีความเคราะฟในพระธรรม ก็ไม่ไปส่งเสริมในสิ่งนั้น ไม่ไปสนับสนุนในสิ่งนั้น เรา ไม่ไปทำอย่างนั้น ก็เรียกว่า เราเป็นผู้มีคุณธรรมของ ความเป็นมนุษย์ ถ้าเราไปเที่ยวเหลวไหล ไปอาบไปอบ นึ่กไม่ได้เรื่อง มันทำให้เสียหายเหมือนกัน เป็นการ ส่งเสริมเกี่ยวกับเรื่องการมรณ์ ทำให้ผิดศีลข้อที่ ๓ ได้ง่าย เราก็ไม่ไปเที่ยวในที่อย่างนั้น เป็นของต้องห้าม ไม่ควรเข้าไปแตะต้องเป็นอันขาด ความเป็นมนุษย์ก็ สมบูรณ์ขึ้น

กล่าวแต่ว่าชาที่ก่อให้เกิดความสามัคคี

เป็นมนุษย์ที่ปาก ปากคือทางวิชา มนุษย์ต้อง ไม่พูดคำโกหก คำหยาบ ไม่พูดคำเหลวไหล ไม่พูดคำที่ ทำให้แตกจากกันอันนี้สำคัญมาก เรื่องพูดนี้เป็นเรื่อง

สำคัญ...ปากเป็นเอกสาร เลขเป็น戈 หนังสือเป็นตรี ความ
ชั้วดีเป็นตราประทับไว้ในชีวิตของเรา

เราจะพูดอะไร เราจึงควรพูดแต่คำที่จริง คำที่
อ่อนหวานสมานสามัคคีและมีประโยชน์ คำจริงนี้ก็ต้อง^{จะ}
ดูเวลาเมื่อนอกัน ไม่ใช่พูดได้เสมอไป บางคนว่า “พม
เป็นคนพูดจริง” พูดจริงบางที่ไม่ได้...เวลา มันไม่เหมาะสม
บุคคลพึงมันไม่เหมาะสม เหตุการณ์มันไม่เหมาะสมก็ไม่ได้
เราต้องรู้ว่า...เวลา บุคคล เหตุการณ์ สิ่งที่เกี่ยวข้องบุคคล
ควรจะพูดสิ่งเหล่านั้นหรือไม่

เรื่องจริง...ทำจริง...ของจริงนั้นแหล่ะ แต่พูด
ไม่ได้เสมอไป มันต้องดูบุคคลที่เราจะพูดด้วย ดูเวลา
ว่าเหมาะสมสมหรือไม่ ดูเหตุการณ์ว่าเหมาะสมสมหรือเปล่า
ดูสิ่งแวดล้อมว่ามันจะเหมาะสมหรือไม่ จึงควรจะพูดคำ
อะไรออกไป ไม่ใช่ว่า “จริง” แล้วจะพูดได้เสมอไป พูดได้
ไม่เสมอไป พูดไปมันไม่ดี เราก็ไม่พูด คือให้ถือว่า ถ้าพูด
แล้วคนอื่นเดือดร้อนเรามาไม่พูด พูดแล้วกระทบกระเทือน

น้ำใจ เป็นการทำลายจิตใจของคนอื่น เรา ก็ไม่พูดคำ เช่นนั้น นี่...เรียกว่าเป็นคำพูดที่ถูกต้อง

ไม่พูดคำหยาบกับใคร นอกจากคนที่เป็นกันเอง พูดภาษาไทยเดิม เช่น พูด “มึง” พูด “กู” นี่ ความจริง มันไม่ใช่คำหยาบคายอะไรหรอก แต่ว่าคำไทยนั้นมันมี หลายชั้น ชั้นนั้นพูดกันอย่างนั้น ชั้นนี้พูดกันอย่างนี้

เวลาประชุมนักเรียนเก่า นักเรียนเก่าบางคน ไปเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด บางคนเป็นอธิบดี บางคน เป็นรัฐมนตรี แต่พอไปเจอกันเข้าก็ขึ้น “มึง” ขึ้น “กู” กัน ทั้งนั้น เขายังไม่พูดว่า “ท่านรัฐมนตรี...ท่านเจ้าเมือง หรือ ท่านอธิบดี” เขายังไม่พูดอย่างนั้น เขายังพูดแบบเก่า แบบสมัย เป็นนักเรียน พอเจอกันก็เรียก “เฮี้ย! ไอกุ๊...ไออ็อด.. ไออ็อด...” ว่ากันไปตามเรื่อง เอาชื่อเก่าๆมาพูดมาคุยกัน อย่างนั้นก็เป็นการแสดงเทศเป็นเรื่องสนุกสนานเขยา ไม่ใช่ เป็นคำหยาบคายอะไร

ถ้าไม่ใช่เวลาเช่นนั้น เราไปพูดไปเอ่ยชื่อใคร

เกี่ยวนึงครอใช้คำหยาบเรียก “ໄວ້” เรียก “ອື່” กับเขามันก็ไม่สมควรที่จะพูดเช่นนั้น ไม่ใช่เขาเลีย เราพูดเช่นนั้น ไม่ใช่เขาเลีย แต่เราเลีย คนพูดมันเลีย เลียอย่างไร? เลียที่เป็นคนที่ไม่มีสมบัติผู้ดี ไม่มีมารยาท ไม่รู้จักใช้วาจาให้เหมาะสมให้ควร เขารอว่าเป็นคน “ปากเลีย” นั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร เมื่อพูดไปแล้ว...เราเลีย คนอื่นเขาไม่ได้เลีย แต่ถ้าเขาได้ยินเขาก็เลียใจเหมือนกัน เราจึงไม่ควรพูดคำหยาบกับครู

คนบางคนชอบบ่น บ่นลูกบ่นหลาน บ่นมากจนละหลานมันไม่เคารพ “คุณยาย...อย่าพูดมากนะ” ต้องพูดเป็นเรื่องเป็นราว พูดเป็นครั้งเป็นคราว วันไหนจะพูดก็เรียกมาใกล้ๆแสดงความรัก ความเอ็นดู มีขัมก์เลี้ยงกันnidหน่อยแล้วก็ค่อยๆพูดว่า ยะจะขอในเรื่องนั้นเรื่องนี้ไม่ให้หลานประพฤติอย่างนี้ “ถ้ารักยายก้ออย่าทำอย่างนั้น...นะหลานนะ...นะลูกนะ” มันต้องอย่างนั้น พูดเป็นจังหวะจะโคน อย่างที่เราจะพูดจากเป็นเรื่องเป็นราว

ไม่บ่นพระเพรื่อปากเปียกปากแฉะ คนก็ไม่อยากเข้าใกล้
แล้วจะเสียหายถึงวัดด้วยว่า “โอ้ย! คุณยายไปวัดทุก
อาทิตย์ แต่กลับมาบ้านปากเปียกปากแฉะ” อย่างนี้
ไม่ได้เรื่อง

คุณยาย คุณย่า เมื่อมาวัดมาราแล้วกลับไปพูด
กับลูกกับหลานก็ไปพูดให้เป็นเรื่องเป็นรา เรียกเขามา
สนใจกันพูดคุยกัน อย่าพูดด้วยอารมณ์ แต่พูดด้วย
เหตุด้วยผล พูดด้วยสติปัญญา พูดจาแนะนำซักจุ่ง ชี้เหตุ
ชี้ผลให้เข้าใจว่าอันนั้นถูก อันนี้ผิด อันนี้ควร อันนี้
ไม่ควร พูดให้เข้าเข้าใจอย่างนี้ก็เรียกว่าเราใช้เวลาจาง
คนที่พูดเป็น

‘การใช้เวลาจาง’ นี้... เป็นคุณธรรมของมนุษย์
ประการหนึ่ง

ส่วนทางใจนั้น มนุษย์ต้องเป็นผู้ไม่ปล่อยใจให้
อยู่ในอำนาจความโลภ ไม่ปล่อยใจให้อยู่ในอำนาจ
ความโกรธ ไม่ให้อยู่ในอำนาจของความหลง

ธรรมปฏิบัติสำหรับเป็นมนุษย์

คนที่เป็นมนุษย์นี้ต้องปฏิบัติธรรม ๒ ประการ คือ มีสติปัญญาเป็นเครื่องคุ้มครองจิตใจ มีสติควบคุมจิต ไม่ให้คิดเรื่องซ้ำ ไม่ให้ทำสิ่งซ้ำ ไม่ให้เกิดความโลภ ไม่ให้เกิดความโกรธ ไม่ให้เกิดความหลง หรือเกิดกิเลส ประเภทอื่นๆ...เราถึงไม่ให้เกิด

แต่ว่ากิเลสที่มันใหญ่โตนั้นมันมีอยู่ ๓ ตัว หนึ่ง...ตัวโลภะ สอง...ตัวโทสะ และสาม...ตัวโมหะ กิเลส ๓ ตัวนี้เป็นเหตุ ให้เกิดตัวเล็กตัวน้อย “กิเลสจร” มาอีก มากมายในใจของเรา

ที่นี่เราควบคุมไม่ให้เกิดความโลภ ไม่ให้เกิดความโกรธ ไม่ให้เกิดความหลง จิตใจก็สงบ เมื่อจิตใจสงบ ก็จะสะอาด มั่นคงสว่าง เมื่อจิตใจสะอาด สว่าง สงบ ก็เรียกว่า เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรม แล้วก็ทำหน้าที่ต่อไป

เรามีหน้าที่อะไร...เป็นพ่อ ก็ทำหน้าที่พ่อ เป็นแม่ ก็ทำหน้าที่แม่ เป็นครู ก็ทำหน้าที่ครู เป็นอาจารย์ ก็ทำหน้าที่อาจารย์ เป็นตัวร่วง เป็นพหการ เป็นผู้แทนราษฎร เป็นรัฐมนตรี เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ทำหน้าที่ให้มั่นถูกต้อง ให้เรียบร้อย อย่าให้เกิดการเสียหายแก่ชาติแก่บ้านเมือง แก่สังคม แก่ครอบครัว อย่างนี้ก็เรียกว่า เราประพฤติ ธรรมถูกต้องตามหน้าที่ อยู่ในโลกได้อย่างที่เรียกว่า เป็น “กัลยานชน” หมายความว่าเป็นคนดี เป็นคนเจริญ

ดังที่กล่าวมาก็พอสมควรแก่เวลา
ขอขบการแสดงปาฐกถาไว้แต่เพียงนี้

หลักเตือนใจในการดำรงชีวิต

หลักเตือนใจในการดำรงชีวิต

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ณ บัดนี้ถึงเวลาที่จะได้แสดงปาฐกถาธรรมะ
อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้
ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ แล้วตั้งอกตึ้งใจฟังด้วยดี เพื่อ
ให้ได้ประโยชน์อันเกิดจากการฟังตามสมควรแก่เวลา

กฎแห่งความจริง

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๑ เดือนกุมภาพันธ์ เดือน
มกราคม อันเป็นเดือนต้นของปี ได้ผ่านพ้นไปแล้ว เดือน
กุมภาพันธ์กำลังย่างเข้ามาถึงในวันนี้ ปีหนึ่งมี ๑๒ เดือน

เมื่อครบ ๑๒ เดือน มันก็เป็นปีหนึ่ง วันเวลาผ่านไปรวดเร็วมาก ไม่มีใครจะหยุดยั้งเวลาที่ผ่านไปไว้ได้ เพราะมันเป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นเรื่องของการโจรไปตามจักราช อันได้มีมาตั้งแต่โลกเราได้เกิดขึ้น

การหมุนเวียนของสรรพสิ่งทั้งหลาย ไม่หยุดยั้ง อันนี้ก็เรียกว่าเป็น กฎแห่งความจริง คือ อนิจตา...ความไม่เที่ยงของสรรพสิ่งทั้งหลาย เวลา ก็มีการเปลี่ยนแปลง เวลาที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงแต่เวลา เท่านั้น แต่ว่าทำให้สิ่งทั้งหลายเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น ร่างกายของคนเรา นั่นวันเวลาเปลี่ยนแปลงไป ก็ทำให้ ร่างกายเราเปลี่ยนแปลงไป เพราะชีวิตของคนเรานั้น เริ่มต้นด้วยการจับปฏิสนธิในครรภ์ของมารดา แล้วก็อยู่ เจริญเติบโตขึ้น คือเปลี่ยนแปลงขึ้นไปตามเวลาที่โดย ลำดับ จนกระทั่งครบ ๑๐ เดือน บางคนไม่ครบ แล้ว ก็ออกมากจากท้องแม่ เติบโตขึ้นตามวันเวลา ที่เราพูดกันว่า โตรวันโตคืนเรื่อยมาโดยลำดับ จนกระทั่งว่าเป็นผู้ใหญ่

เป็นผู้ใหญ่แล้วก็เป็นคนเฒ่าคนแก่ ผลที่สุคร่างกายนี้ ก็ต้องแตกดับไป ไม่มีอะไรที่จะหยุดนิ่ง สิ่งทึ้งหลายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันนี้เป็นเรื่องที่ควรคิดคำนึง

เวลา มีอิทธิพลอยู่ เหนือสรรพสิ่งทั้งปวง

วินาทีหนึ่งผ่านไป ชีวิตเราก็เปลี่ยนแปลงไป เปลี่ยนแปลงไปในทางขึ้นก็มี เปลี่ยนแปลงไปในทางลงก็มี เปลี่ยนแปลงไปในทางขึ้นเราพอใจ เปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อม...เราไม่พอใจ เพราะจิตใจเรานั้นไม่อยากให้มันเปลี่ยนแปลง อยากให้อยู่ในสภาพอย่างนั้น

ถ้าใครมาทักไครสักคนหนึ่งว่า “ดูคุณนี้ไม่แก่เลย” คนที่ถูกทักนั้นก็จะพอใจ อีมใจในสิ่งที่เข้าพูดหลอกเรา เท่านั้นเอง เพราะความจริงมันไม่ได้เป็นอย่างนั้น

ความจริงร่างกายเราเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา แต่ว่าเราก็ไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงนั้น เรา抗拒ใจ

ในสิ่งที่เป็นมายา ในสิ่งที่เข้ามาหลอกกอกร้าว่าอย่างนั้น
อย่างนี้ เช่นเขานอกเราว่า “ดูคุณไม่แก่ ยังหนุ่มกระชูม
กระชวยอยู่” พอดีพังอย่างนั้น ก็ยิ่มเป็นอกมาทีเดียว
แสดงความพอกอกพอใจในการที่เราเป็นคนไม่แก่ แต่ว่า
ความจริงนั้นมันแก่ลงไปแล้ว เพียงแต่เข้าพูดว่าคุณไม่แก่
...มันก็แก่ลงไป พูดยังไม่ทันจบประโยค มันก็เปลี่ยน
ไปแล้ว ความเปลี่ยนแปลงนี้รวดเร็วมาก ไม่สามารถจะ
เอาอะไรมาวัดมาจับความเปลี่ยนแปลงนั้นได้ นี่คือ
อิทธิพลของเวลา ที่มีอยู่เหนือสรรพสิ่งทั้งหลาย ไม่ว่าจะ
เป็นคน เป็นสัตว์ เป็นต้นไม้ เป็นแผ่นดิน เป็นวัตถุที่เรา
สร้างขึ้นก็ตกลอยู่ในอำนาจของเวลา เวลานั้นย้อมทำสิ่ง
นั้นๆ ให้เปลี่ยนแปลงหมุนเวียนไปอยู่เสมอ

ทุกสรรพสิ่งย้อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

เวลานี้เหมือนกับกระแสน้ำที่ไหลมาจากที่สูง

มันไม่ได้ให้มาแต่น้ำ แต่เอาสิ่งต่างๆติดน้ำมาด้วย เช่น ใบไม้ หรือท่อนไม้ หรืออะไรต่างๆ ชากระสัตว์ตายก็มี ลอยมาตามกระแสน้ำ ให้เลร้อยไปจนกว่าจะถึงที่สุดของ สิ่งนั้นๆ สิ่งทึ้งหลายจึงอยู่ในสภาพที่เรียกว่า ให้เวียน ไม่มีหยุดยั้ง การให้เวียนไม่หยุดนั่นแหล่ะ คือความ เปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งทึ้งหลาย

ที่เราสอดมั่นตัวว่า “สัพเพ สังขารา อนิจจา... สังขารทึ้งหลายทึ้งปวงเป็นสิ่งไม่เที่ยง” คำว่า ไม่เที่ยง มันก็หมายความว่า มันเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งความ เปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งเป็นอย่างนี้

เราจะจัดการได้ พิจารณาให้เห็นสภาพความจริง ของสิ่งนั้นๆ ว่ามันไม่มีอะไรหยุดนิ่ง แต่มันเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา เมื่อสิ่งทึ้งหลายเปลี่ยนแปลงเราก็ไม่ควรจะ เข้าไปยึดถือจับต้องสิ่งนั้น ว่าเป็นตัวเรา ว่าเป็นของเรา อันจะเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ในภายหลัง เพราะสิ่งใดๆ ที่เราเข้าไปยึดถือ แล้วจะไม่เกิดทุกข์นั่นหมายไม่ มันเป็น

เหตุให้เกิดความทุกข์ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นของเล็ก ขนาดกลางขนาดใหญ่อย่างไร ถ้าเราไปจับไปจ่ายมันเข้าแล้ว มันก็กลับให้เกิดปัญหา คือก่อให้เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อนแก่เราด้วยกันทั้งนั้น เราจึงควรจะอยู่ด้วยปัญญา อย่าอยู่ด้วยความโง่ความเชลา คนที่อยู่ด้วยความโง่ ก็จะเป็นทุกข์เรื่อยไป

แต่ถ้าอยู่ด้วยปัญญา ความทุกข์มันก็จะลดน้อยลงไป จึงควรจะใช้ปัญญาเป็นเครื่องมือสำหรับคุ้ลังต่างๆ อย่าเอาอิชชาความโง่ความเชลามาเป็นเครื่องมือ แล้ว ก็มองคุ้ลังนั้นๆ เป็นอันขาด เพราะถ้าเรามองคุ้ลังความโง่เชลาเราจะเป็นทุกข์ เราอยู่เป็นทุกข์ทำไม ก็เราไม่ได้เกิดมาเพื่อความทุกข์ เราเกิดมาเพื่อทำใจให้สุขสบาย เพราะรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งนั้นๆ ทางพระพุทธศาสนาสอนเราให้พิจารณาให้รู้ชัดเห็นชัดในเรื่องนั้นๆ ตามสภาพที่เป็นจริง

ถ้าเรามองอะไรตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว เราจะ จากรู้ความจริงในสิ่งนั้น การรู้ความจริงเป็นเหตุให้พ้นทุกข์

การพิจารณาให้รู้ความจริง จึงเป็นเรื่องหนึ่งที่เราควรจะได้สนใจศึกษาตามหลักนี้ไว้ตลอดเวลา นี่เรื่องหนึ่ง

เวลาเป็นสิ่งมีค่าสำหรับชีวิต

อีกประการหนึ่งเรื่องเกี่ยวกับเวลานั้น เวลาเป็นสิ่งมีค่าสำหรับชีวิต พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงสอนเราให้พิจารณาทุกวันว่า “เวลาล่วงไปบัดนี้เราทำอะไรรักนาย” เวลาล่วงไปบัดนี้เราทำอะไรรักนาย ทำไมท่านจึงสอนให้พิจารณาในรูปอย่างนั้น? ก็เพื่อจะให้รู้ว่าเวลามันล่วงไปมันไม่หยุดนิ่ง และไม่ได้ล่วงไปแต่เวลา ทำให้สังขารร่างกายของเราเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน แล้วควรจะได้ใช้สังขารซึ่งเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน แล้วควรจะได้ใช้สังขารซึ่งเปลี่ยนแปลงไปนี้ ให้เกิดประโยชน์ด้วยการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเราให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพราะเราเกิดมาเพื่องาน เราอยู่เพื่องาน

การสร้างคุณค่าให้กับชีวิต

เราควรจะใช้ชีวิตให้เป็นงานเป็นการ ชีวิตมันเจิง
จะมีค่ามีรากา คนโดยมากไม่ค่อยคำนึงถึงเวลาที่เกิดขึ้น
แล้วก็ผ่านไป จึงมัวเม่าลงให้ลอยู่ในเรื่องอะไรต่างๆ
สนุกสนานเพลิดเพลินด้วยรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส
อันเป็นสิ่งที่น่าคร่ำหนักใจ โดยหากำเนิดไม่ว่าชีวิตร่างกาย
นี้มันไม่ได้หยุดนิ่ง มันเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของ
สังขาว เราจึงควรจะได้สำนึกไว้แล้วก์เดือนตนเองว่า อย่า
มัวเม่า อย่าประมาท อย่าหลงผิดคิดอยู่ในเรื่องที่มัน
ไม่เป็นสาระ แต่จะทำร่างกายนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ตน
แก่ท่าน แก่ประเทศ ถ้าเรารอยู่เฉยๆโดยไม่ได้ทำอะไรมัน
ก็สูญเปล่า เหมือนกับครกโม่ที่เรามो่แป้ง มันหมุนไปเอาก
ข้าวสารใส่ลงไป มันก็อกมาเป็นแป้ง ถ้าเรามุนไป
แปล่าๆ วัตถุที่เป็นครกนั้นมันก็สึกหรอ เสื่อมไปลึ้นไป
สึกหรอโดยไม่มีผลงาน มันสึกหรอแปล่าๆ ฉันได

ไม่ปล่อยเวลาให้สูญเปล่า

ชีวิต ร่างกายของเรานี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราปล่อยให้มันลีกหรอโดยไม่ได้มีอะไรเป็นผลขึ้นมา เรา ก็จะกลایเป็นคนที่เรียกว่าอยู่เปล่า แก่เปล่า แล้วก็ตายเปล่าไปเท่านั้นเอง

การอยู่เปล่าๆอย่างนั้น พระพุทธเจ้าท่านเรียก คนนั้นว่าเป็น โมะะบุรุษ โมะะหมายความว่าคนเปล่าๆ ปลื้ๆ คนไม่มีสาระไม่มีประโยชน์อะไรแก่ชีวิต ไม่มีคุณไม่มีค่า ไม่มีสาระแก่นสาร ท่านกล่าวไว้อย่างนั้น

เพราะฉะนั้น เราจะต้องคำนึงถึงข้อนี้ไว้ แล้วรับใช้ชีวิตให้เป็นงานเป็นการ อย่าให้มันผ่านพ้นไปโดยไม่ได้ทำอะไรเป็นอันขาด เราจะเห็นว่าคนบางคน เขาทำงานได้มากเหลือเกิน แต่ว่าคนบางคนนั้นมักจะพูดว่า ไม่มีเวลา ไม่มีเวลา เวลามันมีแต่เราไม่สามารถใช้ มันจึงไม่มีเวลา เราไม่เคยคิดว่าเราได้ใช้เวลาอย่างไร เวลาซึ่งมองหนึ่ง

เราได้ใช้อะไรบ้าง ถ้าคิดดูพิจารณาดูแล้ว เห็นว่าเรา เอาไปใช้ในเรื่องที่ไม่ควรจะใช้ เอาไปเล่นกันเสียบ้าง เอาไปสนุกกันเสียบ้าง หรือเอาไปนอนเheyๆโดยไม่ทำอะไร ออย่างนี้วันหนึ่งเราเสียไปเท่าใดในเรื่องที่ไม่เป็นสาระ ไม่เป็นแก่นสาร เช่นว่าตื่นแต่เช้าเราไปนั่งที่ร้านกาแฟ ดื่มกาแฟถ้วยเดียว แต่ไปเจอเพื่อนฝูงเข้ากันเลยนั่งคุย เพลินกันไป ช่วงเวลาด้วยการนั่งคุยกันเพลินๆไม่ได้เรื่องอะไร หรือว่าเราไปเดินเล่น เราไปทำอะไรที่ไร้สาระ ทำให้เกิดความหลงไหลเพลิดเพลินมัวเมานิสิ่งไร้สาระ เวลามันก็สูญเสียไป โดยเราไม่ได้ดับอะไรมตอบแทน ออย่างนี้วันหนึ่งๆก็ไม่ใช่น้อย

ปฏิบัติงานให้มากที่สุด

แต่ว่าคนที่เขาคำนึงถึงเวลานี้ เขาทำงานตลอดเวลา เวลาหนึ่งทำงานอย่างนี้ แล้วก็ไปทำงานอย่างโน้น

ทำงานอย่างโน้นๆอีกต่อไป มีเวลาทุกวินาทีเป็นงาน เป็นการไปทั้งนั้น เราจึงเห็นว่าคนคนนั้นเขาทำงานไว้ มากมายก่ายกอง เช่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของเรางานพระองค์ที่ทรงเป็นอะไรทุกสิ่งทุกประการ

ยกตัวอย่างเช่นในหลวงรัชกาลที่ ๖ ซึ่งพระเรา ทั้งหลายขานนามว่า “สมเด็จพระมหาธีราชเจ้า” สมเด็จพระมหาธีราชเจ้านั้น ท่านเอาเวลาที่ไหนไป เยี่ยนหนังสือ เยี่ยนหนังสือร้อยแก้ว เยี่ยนหนังสือเป็น บทละคร เยี่ยนอะไรต่างๆ แล้วก็เอาเวลาไหนไปทำ ราชการ ปักครองประชาชน...พิจารณาเรื่องนั้นเรื่องนี้ ตลอดเวลา เดียวกับคนที่อยู่ใกล้ชิดในพระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวพระองค์นั้น เขabantกว่า ท่านทรงทำงาน ตลอดเวลา เมื่อทรงตื่นพระบรรทมแล้ว ทำกิจส่วน พระองค์เสร็จแล้ว ก็ออกมาประทับที่โต๊ะเพื่อเสวยพระ กระยาหารเช้า ในขณะเสวยพระกระยาหารนั้น ก็ทรง ทำงานไปด้วยในตัว เสร็จแล้วก็ไปทำงานนั้น เปลี่ยนจาก

งานนั้นก็ไปทำงานโน่น ไม่มีเวลาที่จะอยู่นิ่ง ไม่มีเวลาที่จะให้มันสูญไป โดยไม่ได้ทรงกระทำอะไร ทุกลิงทุกอย่าง เป็นงานไปเลี้ยงนั้น แม้การเล่นก็เป็นงาน การทำอะไร เป็นงานอดิเรก ก็เป็นงานของพระองค์ท่าน เป็นชีวินเป็นอันเป็นสาระอยู่ตลอดเวลา

เพราะฉะนั้น เมื่อพระองค์ลิ้นพระชนม์ไปแล้ว ผลงานที่ปรากฏมีอยู่มากมายก่ายกอง ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือที่เข้าพิมพ์ขึ้น เพื่อฉลองครบรอบร้อยปีของพระองค์ แสดงถึงผลงานของพระองค์ว่ามีมากมายขนาดไหน อันนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า คนที่ทำงานนั้นเป็นคนที่รู้จักคุณค่าของเวลา และก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เป็นคุณเป็นค่า

อย่าตกเป็นเหี้ยของกาลเวลา

เราคนไทยยังไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องนี้เท่าใดนัก

แม้ว่าเราเป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า พระผู้มีพระภาคเจ้า สอนเราให้คำนึงถึงเรื่องเวลาไว้เสมอว่า “เวลาล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรกันอยู่” ที่ท่านสอนให้พิจารณาอย่างนั้น ก็เพื่อจะให้เราไม่เป็นคนอยู่นิ่งอยู่เฉย แต่ให้เราเป็น คนรู้จักใช้เวลาทุกวินาทีของชีวิตให้เป็นประโยชน์ ด้วย การกระทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ก็หมายความว่าอย่า尼่งอย่าเฉย อย่าปล่อยให้เวลาผ่านเรา แต่เราต้องใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

เพราะ...เวลาที่มนุษย์ภักดีมันเอง และ เคี่ยวกันสรรพลิ่งทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นลัตต์ เป็นคน เป็น ตันไม้ เป็นแผ่นดินจอมปลูกอะไรก็ตาม เวลา มันย่อม เคี่ยวกันสิ่งเหล่านั้นให้เปลี่ยนสภาพไป

เพราะฉะนั้น พากเราอย่าได้ทำตนให้เป็นเหยื่อ ของเวลา แต่เราเอาเวลามาเป็นเหี้ยของเรา ด้วยการ ใช้เวลาทุกวินาทีให้เป็นประโยชน์ คนที่ใช้เวลาให้เป็น ประโยชน์นั้น ก็ต้องมีระเบียบในการปฏิบัติงาน ต้องมี

กติกาสัญญาไว้กับตนเองว่า จะตื่นเวลาเท่าไหร่ เวลาไหนจะทำอะไรตามเวลาที่ตั้งไว้ ไม่ให้เหลือให้ทำไปเป็นเรื่องเป็นราว แล้วก็พักผ่อนเวลาเท่าไหร่ เมื่อตื่นขึ้นก็ทำสิ่งนั้นต่อไป วางระเบียบกันไว้อย่างนี้ เวลามันก็มีคุณมีค่าเป็นประโยชน์ไม่เสียไปเสียเปล่าๆ เราจึงควรจะได้กระทำในรูปอย่างนั้น ขออย่าได้พูดว่าฉันไม่มีเวลาเป็นอันขาด คนที่พูดว่าไม่มีเวลาที่ต้องการคนที่ไม่รู้จักเวลาไม่ใช่เวลาให้เป็นประโยชน์ จึงได้พูดออกมากาเซ่นนั้น อันนี้เป็นเรื่องที่น่าคิดประการหนึ่ง

ตื่นตัว ว่องไว ก้าวหน้า

อีกประการหนึ่ง ถ้าเราสังเกตดูชนชาติที่เขามีความก้าวหน้า มีความเจริญในชีวิต ในการงานด้วยประการต่างๆ ประชาชนพลเมืองของเขานั้น เป็นผู้ที่รู้จักคุณค่าของเวลา เขายังไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไป แต่เขาจะ

ทำทุกสิ่งทุกอย่างในเวลานั้นๆ ในเรื่องนั้นๆ ออยู่ตลอดเวลา ชีวิตของเขางึงเต็มไปด้วยงาน และเข้าได้สร้างสิ่งที่เป็นสาระเป็นแก่นสารไว้ในโลกนี้อย่างมากมาย ประเศษชาติ เขางึงเจริญก้าวหน้า เขาไม่อยู่นิ่งเฉย เขายังไม่มีเรื่องเล่น ชนิดที่ไม่เป็นสาระไม่เป็นประโยชน์

ขออภัยเดชะพี่น้องชาวไทย เราทั้งหลายนั้นยัง มีเรื่องเล่นที่ไม่ได้เรื่องกันอยู่มาก ปล่อยเวลาให้มันสูญไปโดยไม่ได้ทำอะไรที่เป็นสาระเป็นแก่นเป็นสาร มืออยู่ไม่ใช่น้อย ทำอะไรไร้กีดขวาง ไม่ว่องไว ไม่ตื่นตัว มันจึงไม่ก้าวหน้า อันนี้มันผิดต่อหลักอุดมการทางพระพุทธศาสนา เพราะพระพุทธศาสนาสอนให้เราทั้งหลาย เป็นคนว่องไว เป็นคนตื่นตัว เป็นคนก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ตื่นตัวว่องไว ก้าวหน้า เป็นบัญญัติ ๓ ประการ ที่เราทั้งหลายควรจะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นคนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ค่อยบากบอใจเดือนไว้เสมอว่า “เราระหวะทำอะไร เราระหวะคิดสิ่งใด เราระหวะใช้

เวลานี้ให้เป็นประโยชน์อะไรบ้าง” คอยเตือนตัวเราไว้ในรูปอย่างนั้นแล้ว ถ้าเขาก oy บอก คอยเตือนตัวเราไว้ในรูปอย่างนั้นแล้ว เราจะกล้ายเป็นคนตื่นตัว เราจะกล้ายเป็นคนว่องไว เรายังจะกล้ายเป็นคนก้าวหน้าในชีวิตในการงานต่อไป

บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่ราชวิทยาลัย จะต้องสำนึกรอในเรื่องอย่างนี้ แล้วเราจะต้องตื่นตัวขึ้น จะต้องว่องไว้ในกิจการงานต่างๆ แล้วจะต้องก้าวหน้าไปในสิ่งที่เป็นสาระเป็นแก่นเป็นสาร ขออย่าได้ใช้ชีวิตในทางที่มันไม่เป็นสาระ ในเรื่องที่เหลวไหลไม่ได้ประโยชน์อะไรกันอยู่ต่อไปอีกเลย เพราะชีวิตของท่านมันเปลี่ยนไปตลอดเวลา ไม่เท่าใดท่านก็จะไปถึงป้าข้าแล้วร่วงกายของท่าน ก็จะถอยในพื้นแผ่นดิน มันไม่ได้เรื่องอะไรที่เป็นคุณ เป็นประโยชน์แก่ชีวิตของท่านเลยแม้แต่น้อย และไม่เป็นประโยชน์แก่ค่าเทือญร่วมกับท่าน ไม่เป็นประโยชน์แก่แผ่นดินที่ท่านอยู่อาศัย เราเกิดมาในแผ่นดิน กินอยู่บน

แผ่นดิน ถือเอาประโยชน์จากแผ่นดิน เช่นได้อาหารได้ เลือดผ้าได้ที่อยู่อาศัยหยูกายาก็ใช้ อะไรต่างๆเราได้มา จากแผ่นดินทั้งนั้น แต่เราไม่ทำอะไรเป็นเครื่องตอบแทน แก่แผ่นดินอย่างนี้ จะเรียกว่าเป็นคนอย่างไร ก็เรียกว่า เป็นคนอกตัญญู ไม่รู้คุณค่าของสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน เป็นคนเอาเปรียบสิ่งต่างๆที่ตนได้รับประโยชน์อยู่นั้น แล้ว ไม่ให้แก่สิ่งนั้น ก็เรียกว่าเป็นคนใช้ไม่ได้ เป็นโมฆะบุรุษ ไปด้วยเหมือนกัน

พระฉะนั้น เมื่อเราคิดได้ในข้อนี้ ทุกครั้งที่ เราเดินอยู่บนแผ่นดินจนเดินให้เป็นประโยชน์ ทุกครั้งที่ เราต้องต้องนั่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ ทุกครั้งที่เราทำอะไร ก็ต้องคิดว่าควรทำอะไร อันจะเป็นประโยชน์ เป็นคุณ และเป็นค่าแก่ชีวิต แก่การงานของพวกรเราทั้งหลาย ให้เราอยู่สำนึกรักใคร่ในรูปอย่างนี้ตลอดเวลา ชีวิตก็จะ มีคุณมีค่าสมความประณญา อันนี้เป็นเรื่องที่ควรคิดไว้ ประการหนึ่ง

เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

อีกประการหนึ่ง สำหรับเหล่าภิกษุในพระพุทธศาสนา ซึ่งเรียกว่าเป็นผู้บัวเข้ามาเพื่อศึกษาพระธรรม วินัย เพื่อปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนอื่นทั้งหลายที่เข้าเป็นผู้สนับสนุนเรา เราจึงควรจะได้คำนึงอยู่ตลอดเวลาว่า ชีวิตของเรา มันเนื่องด้วยผู้อื่น อาหาร จีวร เสนาสนะ ยาสำหรับแก้ไข หรือเครื่องใช้ไม้สอยอะไรก็ตาม ที่เรามีเราได้ ได้ใช้ ได้กินอยู่นี้ มันมาจากชาวบ้าน

เมื่อเราได้ฉันอาหารเขา ได้อยู่ในเสนาสนะ ที่เขาอุทิศสร้างให้ หรือว่าได้นุ่งห่มจีวร แม้แต่กินยาแก้ไข เรา ก็ควรจะนึกว่าสิ่งเหล่านี้ เป็นหยาดเหงื่อหยาดคลื่นของญาติโยมทั้งหลายที่เข้าได้มาด้วยความเห็นอย่าง เขา อุทิศให้แก่เราเพื่ออะไร เพื่อบำรุงพระศาสนา เพื่อให้ศาสนาของพระผู้มีพระภาคเจ้าตั้งมั่นถาวรต่อไป เพราะ-

พระศาสนาจะตั้งมั่นถาวรอยู่ได้นั้น ก็โดยมีบุคคลบางประเภทที่สนใจการศึกษาเข้ามานับว่าในพระศาสนา บวชแล้วก็ต้องเรียนเรื่องพระศาสนา ต้องปฏิบัติภารกิจในการพระศาสนา การปฏิบัติภารกิจในการพระศาสนานั้น ก็ต้อง ทำงานให้เป็นคนมั่นคงอยู่ในศีล มั่นคงอยู่ในสมารถ มั่นคง อยู่ในปัญญา ทำสิ่งดีสิ่งงามให้เจริญให้เกิดขึ้นในจิตใจ ของตน ให้ตนพอกใจในการเป็นอยู่ของตน ขณะเดียวกัน มอง ตนเอง ก็ต้องมองได้ด้วยความไม่ต้องอิดหนาระอาใจ มอง แล้วก็มีความอึมใจในศีลของตัว ในสมารถในปัญญาของตัว ในการไม่ด่างพร้อยในชีวิตพرحمบรรย อย่างนี้ก็เรียกว่า เราทำชีวิตให้มีค่า ทำชีวิตให้เกิดคุณเกิดประโยชน์แก่ ตัวเรา เป็นประโยชน์แก่ญาติโยมพุทธบริษัท

ปฏิบัติตนให้พ้นจากอำนาจฝ่ายतា

ผู้ใดที่ได้เข้ามานับวชาเรียนในพระพุทธศาสนา

๑๑๔ ธรรมบานี ของ หลวงพ่อปัญญาันนท์

ควรจะได้พิจารณาว่า ชีวิตของเรานั้นเป็นชีวิตที่เนื่องด้วยผู้อื่น ทุกเวลานาทีของชีวิต เราจะต้องคิด ต้องพูด ต้องทำในสิ่งที่เป็นสาระเป็นแก่นเป็นสาร ไม่ควรเอาเวลาไปนั่งเล่น ไปฟังเพลงทางวิทยุหรือไปดูภาพทางโทรทัศน์ ที่ไม่เป็นสาระ ถ้าจะฟังก็ฟังสิ่งที่เป็นประโยชน์ ดูโทรทัศน์ ก็ดูเฉพาะเรื่องที่มันเป็นประโยชน์ ทำให้เกิดปัญญาจะได้อาไปใช้สั่งสอนญาติโยมต่อไป หรือว่าจะทำอะไรควรจะทำในสิ่งที่เป็นสาระ เป็นแก่นเป็นสาร ไม่ควรจะทำในสิ่งที่เหลวไหล เช่น การไปเที่ยวที่ไม่เป็นสาระ นั่งคุยกันด้วยเรื่องที่ไม่เป็นสาระ อ่านหนังสือที่ไม่ได้สาระ ทำให้จิตใจฟุ่มซาน ทำให้เกิดราคะ เกิดโถะ เกิดโมหะขึ้น ในจิตใจ มันก็ไม่ได้เรื่องได้รับอะไร

เราไม่ควรจะใช้ชีวิตในรูปอย่างนั้น แต่ควรจะใช้ชีวิตในทางการศึกษาให้เกิดปัญญาตามหลักพระพุทธศาสนา ใช้ชีวิตในการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าในเรื่องคือ ปฏิบัติในเรื่องสมารถ เพื่อทำ

จิตใจของเราให้สูงขึ้น ให้พ้นจากอ่านใจฝ่ายตัวซึ่งเป็นตัวกิเลสทั้งหลาย ถ้าเราได้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในแนวทางอย่างนี้ ชีวิตของเราก็เป็นคุณเป็นค่าเป็นประโยชน์ เวลาที่ผ่านไป มันก็ไม่เสียหาย แต่ทำให้เราได้ประโยชน์จากเวลานั้น คนที่อยู่อย่างนี้เรียกว่าเป็น ผู้ไม่ประมาทในธรรม วินัยของพระผู้มีพระภาคเจ้า จะดำรงชีวิตเป็นพระก์ตามเป็นชาวบ้านก์ตาม ท่านพีหน้าที่ที่จะต้องทำด้วยกันทั้งนั้น

พึงบากบั่นในการงาน

พระฉะนั้นจะทำหน้าที่นั้นอย่างชนิดที่เรียกว่า ฝากรชีวิตจิตใจไว้กับงาน อย่าทำเล่นๆอย่าทำลักษณะเดียว พ่อผ่านพ้นไป แต่ว่าทำอย่างชนิดจริงจัง

ดังที่พระผู้มีพระภาคตรัสเตือนไว้ว่า “กยิราเจ กยิราเกน” ถ้าจะทำก็ให้ทำจริงๆ “ทพุทเมน ปรกุกเม” พึงบากบั่นในงานนั้นให้มั่น คำไทยเราว่า “จับให้มั่น

คืนให้ตาย” จับให้มั่นคืนให้ตาย นี้เป็นคำที่เราพูดกันอยู่ในภาษาไทย

เพราะฉะนั้น เมื่อจะทำอะไร ก็เรียกว่าทำอย่างจริงจัง อย่าทำอย่างหละหลวม เช่น เราเป็นข้าราชการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เมื่อถึงเวลาทำงาน ก็ต้องทำกันอย่างจริงจัง ไม่ใช่ทำเล่นๆ ทำไปคุยกันไป หรือว่าหลบเลียงทิ้งงานไว้ ถึงเวลาทำงานไปอ่านหนังสือ พิมพ์เสีย ไปเขียนจดหมายถึงแฟ้มเสียบ้าง หรือไปทำอะไร หรือบางทีก็หันผึ่งง่วงหลับไปติดกับโต๊ะทำงาน เพราะเมื่อคืนนี้ไปเที่ยวตึกดีน หรือไปนั่งล้อมวงเล่นการพนันอันเป็นเรื่องที่เสียหายแก่ชีวิตแก่การทำงาน อันนี้ไม่ได้ประโยชน์ เราเอาเปรียบประชาชน เพราะเราทำงานของประชาชน เราได้รับเงินเดือนจากภาคราชการที่ประชาชนเขาอุทิศให้ เพื่อบำรุงประเทศไทย เรายังต้องทำงานกันอย่างจริงจัง ไม่ทำเล่น ถึงเวลาทำงานก็ทำงาน ถึงเวลาพักก็ไปพัก แล้วเข้ามาตอนบ่ายก็มาต่อไป ทำงานกระทั้งหมดเวลา แม้

เวลา�ันหมดแล้ว แต่ว่างานมันยังไม่หมดไม่สิ้น อย่า
ทิ้งไว้ ทำเลี่ยก่อน อุทิศชีวิตเวลาของเราให้แก่งานให้
มากขึ้น อย่าเอาเปรียบงาน อย่ามัวคิดแต่ว่าหมดเวลา
แล้วก็ต้องเลิกงาน ถ้าทำงานต่อไปต้องมีเงินเกินเวลา
อย่างนี้ก็เรียกว่า คิดในทางเข้าข้างตัวมากเกินไป เห็น
แก่ประโยชน์ส่วนตนมากเกินไป

เป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม

คนเรา ถ้าเห็นแก่ตัว ทำอะไรเข้าข้างตัวมาก
เกินไป ก็เป็นคนใช้ไม่ได้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า
“อดุตตุณปณญา อสุจิ มโนสสา” มนุษย์ผู้มีปณญา เอา
ปณญามาใช้เพื่อประโยชน์ ตนเป็นคนไม่สะอาด คน
ที่สะอาดนั้น ต้องเอาปณญาไปใช้เพื่อประโยชน์เพื่อความ
สุขแก่ผู้อื่น การทำอะไรที่เป็นประโยชน์เป็นความสุข
แก่ผู้อื่นนั้น เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เป็นการกระทำที่

๑๗๙ ธรรมนารมี ของ หลงพ่อปัญญานันทะ

มีคุณค่า เป็นประโยชน์เป็นเหตุให้เกิดความสุข ให้เกิดความเจริญในชีวิตในการงาน

สังคมมนุษย์เราจะอยู่กันได้ ก็โดยอาศัยที่เราทั้งหลาย เป็นผู้มีนำใจ เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม ถ้าเราเป็นคนไม่เสียสละประโยชน์ตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม ถ้าเราเป็นคนไม่เสียสละประโยชน์ตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้ว ก็ต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างเอรัดเอาเปรียบกัน การเบียดเบี้ยน การซุ่มเหงื่องจะเร้ายต่อ ก็จะเกิดขึ้น เมื่อการเบียดเบี้ยนกันเกิดขึ้นแล้ว อะไรมันจะเกิดขึ้นต่อไปผลก็คือความทุกข์ความเดือดร้อน สังคมไม่มีความสงบไม่มีความสุข เพราะเรามัวแต่คอยเบียดเบี้ยนกัน คอยซุ่มเหงกัน เอารัดเอาเปรียบกันด้วยประการต่างๆ ชีวิตของความเป็นมนุษย์ก็จะหายไป แต่ชีวิตของสัตว์เดรัจนาจะเข้ามาแทนที่ในชีวิตของเรา จิตใจเราไม่เป็นมนุษย์คือมันไม่สูง แต่เป็นสัตว์เดรัจนาคือมันโง มันไม่รู้ว่าอะไร

เป็นอะไร แล้วทำอะไรรัก ด้วยความโง่ ความเขลา ความเป็นอยู่รักจะไม่มีค่าไม่มีราคา

อันนี้เป็นเรื่องที่อยากจะขอฝากให้ท่านผู้ศึกษาธรรมะ ได้พิจารณาไว้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจให้เกิดความคิดความอ่านในทางสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นคุณเป็นค่า เป็นประโยชน์แก่ชีวิตของเราตลอดไป ตราบใดที่เรายังมีลมหายใจเข้าออกอยู่ เรายังต้องใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์ ด้วยการปฏิบัติในสิ่งที่เรียกว่าหน้าที่ของเราว่าย่างเข้มแข็ง อดทน หนักแน่น เพื่อให้สิ่งทั้งหลายก้าวเป็นไปในทางที่เจริญงอกงาม เป็นประโยชน์แก่ตน เป็นประโยชน์แก่ท่านตามสมควรแก่ฐานะ ผู้ใดได้คิดอย่างนี้ได้นึกไว้ในรูปอย่างนี้ ชีวิตของผู้นั้นจะเป็นชีวิตที่ประเสริฐ

ชีวิตที่ประเสริฐ

ชีวิตที่ประเสริฐ คือชีวิตที่รู้จักใช้เวลาให้เป็นคุณ

เขาได้ใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ใครบ้าง ถ้าเราเห็นว่า คนนั้นได้ใช้ชีวิตเป็นงานเป็นการ และทำชีวิตของเขางด ให้เป็นประโยชน์ แก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย ก็ควรจะยกย่อง เชิดชูคนนั้นว่า เป็นผู้ที่อยู่ด้วยงาน อยู่ด้วยการเสียสละ อยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

ชีวิตของพระศาสดาที่เราเคารพบูชา คือองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของชาวเราทั้งหลายนั้น พระองค์ได้ใช้ชีวิตของพระองค์ให้เป็นประโยชน์แก่สังคม แก่บุคคลอื่นอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราดูรายการปฏิบัติงานของ พระองค์แล้ว ไม่มีหยุดนิ่งเลย ตื่นแต่เช้าทรงพิจารณา ถึงสัตว์โลกทั้งหลายว่า มีใครควรจะได้ไปโปรดไป สอนบ้าง และเมื่อพบแล้วก็เสด็จออกไปบิณฑบาต การ ไปบิณฑบาตของพระองค์เป็นงานอย่างหนึ่ง เพราะ เป็นการไปโปรดสัตว์ ไปสั่งสอนເօຫວຣມະให้ไปถึงคน ไปดึงคนเข้าหาธรรมะ การไปบิณฑบาตได้อาหารมา ได้ อาหารมาแล้ว เวลากลางวัน พระองค์ก็ไปพบคนนั้นพบ

๑๒๒ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

คนนี้ พูดจาแนะนำทางชีวิตให้แก่เขา ตอนปลายก็ สอนพากภิกขุที่ได้มาอยู่ในสำนักของพระองค์ แนะนำ ทางชีวิตให้เข้าใจ ว่าควรจะปฏิบัติอย่างไรแก่ไขปัญหา ต่างๆ ที่มีข้อสงสัยตลอดเวลา ไม่มีการหยุดยั้ง พระองค์ ทรงพักผ่อนไม่นานมายนัก แล้วก็ทรงตื่นขึ้นปฏิบัติงาน ต่อไป เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดเวลาถึง ๔๕ ปี

แม้ในเวลาที่พระองค์ประชวรหนัก ประทับ บรรทมอยู่เห็นอพื่นแผ่นดิน ใต้ตันไม้สาลະที่เมืองกุสินารา ก็ยังทรงปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ผู้อื่น ได้สันหนากับภิกขุสงฆ์มากมายหลายเรื่องหลายประการ โครงการเรื่องอะไรก็ตรัสตอบให้

ตอนสุดท้ายก็มีสุภาพประพิชาติ ซึ่งได้ข่าวว่า พระองค์จะเสด็จปรินิพพานแล้ว ก็รีบมาเพื่อจะถาม ปัญหา พระอานห์ครึ่งแรกก็ไม่ให้เข้าไป แต่เมื่อได้ยิน ไปถึงพระโสดของพระผู้มีพระภาค พระองค์ก็ได้บอกว่า “อานห์ อย่าไปห้ามเขา เขาไม่ได้รับกวนอะไรติดต่อ

เข้าจะถกมีข้อสงสัย ปล่อยให้เขาเข้ามาเถอะ” สุวัทฯ
ปริพากษ์ได้เข้าไปถกบัญชา ครั้งแรกถกถามมากมาย
พระองค์บอกว่า “เวลา มันน้อย มันลื้น อายาถกมากันนัก
แต่จริงฟัง เราจะพูดให้ฟัง ณ บัดนี้”

แล้วพระองค์ก็พูดให้ฟัง สุวัทฯ ก็ได้ความเข้าใจ
ในหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ขอว่าเป็น
พระภิกขุสั่งเมืองค์สุดท้ายในชีวิตของพระองค์ อันนี้เป็น
เครื่องซึ่งให้เห็นว่า พระองค์ทรงทำงานตลอดเวลา แล้ว
เราลองคำนึงดูโดยว่า ผลงานที่พระองค์ทำไว้นั้น เป็น
ประโยชน์เป็นความสุขแก่ชาวโลกขนาดไหน เป็นลิ่งมี
คุณค่าขนาดไหน พระธรรมคำสอนของพระองค์ยังเหลือ
มานะกระทั้งถึงพวกราทุกวันนี้ยังไม่หมดไม่ลื้น แล้วเรา
ทั้งหลาย ที่เป็นลูกศิษย์ของพระองค์ จะมาหันนั่งเฉยกัน
อยู่ทำไม เรายังต้องลุกขึ้นก้าวไปข้างหน้าทำงานตามหน้าที่
ของเรา ให้เกิดประโยชน์เป็นคุณเป็นค่า พระสั่งฟ้าทำ
หน้าที่ตามแบบของพระสั่งฟ้า อุบาสกอุบาสิการ์ทำหน้าที่

๑๒๔ ธรรมบารมี ของ หลวงพ่อปัญญาบันกะ

ตามแบบของอุบาสกอุบาสิกา อย่าได้อยู่นิ่งอยู่เฉยกัน
อยู่เป็นอันขาด แต่จะทำงานจะก้าวหน้าในทางที่ถูกที่ชอบ
ตามแนวทางที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้กรุณายิ่วให้เราได้
เดินไป อันนี้เป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่ง ที่จะให้ญาติโยม
ทั้งหลายว่า ได้ศึกษาได้ทำความเข้าใจไว้

วิธีแก้ปัญหาชีวิต

อีกประการหนึ่งชีวิตของคนเรานั้น เกิดมาอยู่ใน
โลกนี้ เราต้องพยายามกับปัญหานานาประการ เรียกว่ามี
ปัญหาในชีวิตประจำวัน ปัญหาเหล่านั้นมันเป็นเรื่องที่
สามารถแก้ไขได้ ไม่ใช่เรื่องที่แก้ไขไม่ได้ พระพุทธเจ้าของเรานี่เป็น
ผู้แก้ปัญหา ทรงกระทำปัญหาที่เกิดขึ้นให้หายไปด้วยพระ
ปัญญาปรีชาสามารถของพระองค์ และก็ทรงสอนผู้อื่นให้
กระทำการย่างนั้นด้วย ปัญหาสำคัญของชีวิตของเราในนั้น
อยู่ที่อะไร? ก็อยู่ที่ความทุกข์ความเดือดร้อนใจในชีวิต

ประจำวัน คนเรายอมมีเรื่องยุ่งใจ มีความวิตกกังวล มีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นเสมอ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว ปัญหาในเรื่องการงาน และปัญหาของประเทศชาติ อันเป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญ ปัญหาเหล่านี้มันเกิดขึ้นได้เสมอ และเกิดขึ้นจากใจ เกิดจากความคิดของคนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ ไม่ได้เกิดจากอะไรที่ไหน แต่ว่าเกิดจากความคิดของเราเอง ความคิดมันสร้างขึ้นมา เพราะเราคิดในเรื่องดีก็มี คิดในเรื่องชั่ว ก็มี คิดในเรื่องให้เจริญก็มี คิดในเรื่องเสื่อม ก็มี คิดให้ร้อนใจ ก็มี คิดให้มีความเย็นออกเย็นใจ ก็มี ทุกคนมีโอกาสคิดกันอยู่ทั้งนั้น ความคิดมันเกิดมาจากการมโนที่มากระทบ เพราเรามีประตุที่จะรับสิ่งต่างๆอยู่ในร่างกายของเราแล้ว คือเรามีتاไว์ส์หารับดูรูป มีหูไว์ส์หารับฟังเสียง มีจมูกไว์ส์หารับกลิ่น มีลิ้นไว์ส์หารับลิ้มรส มีกายไว์ส์หารับไว้ถูกต้องสิ่งที่มากระทบทางกาย แล้วก็มีไส้หารับที่จะปฐุนแต่งนึกคิดในเรื่องอย่างนั้นอยู่ตลอดเวลา

แก้ปัญหาด้วยปัญญา

ชีวิตของคนคือชีวิตแห่งการปั่นป่วนแต่ ชีวิตของคนคือชีวิตแห่งการคิดนึกในเรื่องอะไรต่างๆ ถ้าเราคิดนึกโดยไม่ได้ใช้ปัญญา มันก็เป็นปัญหามากขึ้น แต่ถ้าเราคิดด้วยปัญญา ปัญหา ก็ลดน้อยลงไป เราควรจะเพิ่มปัญหาดีหรือว่าลดปัญหาให้มันน้อยลงไปดี อันนี้เป็นเรื่องที่ควรจะได้คิดให้รอบคอบ เราควรจะคิดในแบบที่ว่าไม่ควรคิดเพิ่มปัญหา แต่ควรจะคิดลดปัญหาลงไป ลดสิ่งต่างๆ ที่มันมีอยู่ในจิตใจของเรา ให้มันน้อยลงไป

ละจากความยึดถือ

เราจะได้พบคนบางคนที่พ่อเจอน้ำกัน ก็พูดว่า แหมหนักใจจริงๆ ลำบากจริงๆ มีเรื่องมากจริงๆ พุดกับเราในรูปอย่างนั้น ทำไม่เข้าจึงได้พูดอย่างนั้น ที่เขายุดอย่างนั้นก็เพราะว่า เขายังมีความวุ่นวายใจ มีความ

หนักอกหนักใจในปัญหาชีวิตประจำวันของเข้า แต่เข้าไม่รู้จักปลงวางปัญหาเหล่านั้น มีแต่ความหนักๆอยู่ตลอดเวลา ไม่ปลงลงไปเสียบ้าง ไม่วางลงไปเสียบ้าง แล้วเรื่องมันจะจบกันได้อย่างไร คนเรามีความเชลาที่เข้าไปเที่ยวไขว่คว้าสิ่งนั้นสิ่งนี้เข้ามาไว้ในใจของตน ไปยึดถือว่าเป็นของตนอยู่ตลอดเวลา

ความยึดถือนั้นแหลกคือมูลเหตุของปัญหา

ความยึดถือนั้นแหลก มันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนใจ อยู่ดีๆมีอ้วangๆไปเที่ยวจับสิ่งนั้นจับสิ่งนี้ จับของร้อนบ้างจับของเย็นบ้าง จับของแข็งบ้าง จับของอ่อนบ้าง จับของที่มันทำให้ประเบื้อนบ้าง จับของที่ทำให้สะอดบ้าง เรายอยจับคอยชวยเอาสิ่งนั้นสิ่งนี้เข้ามาไว้ในกำมือของตนอยู่ตลอดเวลา... นี่มันเป็นอย่างนี้แล้วที่นี่เราจะมีปัญหา คือมีเรื่องหนักใจในปัญหา

๑๒๘ ธรรมนารมณ์ ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

ต่างๆเกิดขึ้น แล้วเมื่อใจของเรามันหนักภายในก็พลอยหนักไปด้วย ใจของเรามันวุ่นอะไรในร่างกาย มันก็วุ่นไปด้วยจึงเป็นเหตุให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้นภัยในร่างกาย เช่น เป็นโรคเกี่ยวกับกระเพาะอาหาร เกี่ยวกับโรคตับ โรคไต เกี่ยวกับโรคหัวใจ เกี่ยวกับปอด เกี่ยวกับทางประสาท สมองไม่ดีมีอาการเปลี่ยนแปลงไปในรูปต่างๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนในชีวิตของเรา สิ่งเหล่านี้มันเกิดขึ้นแก่ตัวใคร ก็ เพราะคนนั้นเป็นผู้สร้างมันขึ้น เราอย่าเชื่อกว่าความร้ายจะมีไว้ให้แก่เรา อย่าเชื่อกว่าคนนั้น คนนี้มาก่อเรื่องให้เกิดขึ้นแก่เรา...มันไม่สำคัญดอก คนอื่นนั้นมันไม่สำคัญ สิ่งภายนอกก็ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ใจของเราไปจับจ่ายเอาสิ่งนั้นมา ไปใช้ค่าว่าสิ่งนั้นนำมาไว้ในชีวิตของเราเองถ้าเราไม่ไปจับจ่ายมัน มันจะทำอะไรแก่เรา ของเบื้องมันเมื่อยัง แต่ถ้ามือเราไม่ไปจับเราจะเบื้องได้อย่างไร มันไม่ร้อน ฉันใด ใจเราก็เป็นเช่นเดียว กัน วัตถุต่างๆอารมณ์ต่างๆที่มากระทบเรานั้น ถ้าเรา

ไม่จับ Crowley ไว้ เรายังจับปดทิ้ง รู้จักปล่อยรู้จักวาง สิ่งนั้น มันก็ไม่มีฤทธิ์พิษสงอะไร มันไม่ทำเราให้เกิดปัญหา เกิดความวุ่นวายขึ้นมาได้

แต่ว่าคนเราโดยปกตินั้น เพราะขาดการศึกษา ขาดการอบรมนิสัยในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ เห็นอะไร ก็ไปจับเอามาไว้ว่าเป็นของฉัน ได้ยินเสียงก็จับเอามาไว้ ได้กลิ่นก็จับเอามาไว้ ได้รสอะไรก็จับเอามาไว้ มือไปแตะต้องสิ่งใดก็นึกว่าเป็นของฉันแล้ว ก็ไปนั่งนึกว่า ของฉัน ของฉัน ของฉัน อยู่ตลอดเวลา จนกระทั้งเป็นทุกๆ เพราะ สิ่งนั้น เพราะเมื่อมันเป็นของฉันขึ้นมาแล้วก็ไม่อยากให้ ใครมาเอาของฉันไป

เหมือนกับหนูน้อยอายุเพียง ๒ ขวบแก่ก็ยังถือว่าอะไร ของฉันทั้งนั้น สุนัขก็เป็นของฉัน ถามว่า “นี่อ้ายโภนของใคร?” “ของแอร์” นี่ลิงของใคร? “ของแอร์” นี่กุญแจของใคร? “กุญแจแอร์” รถของใคร? “รถของแอร์” นี่เด็กมันเริ่มแล้ว เริ่มยึดถือเข้าไปแล้ว ยึดถือว่าเป็นของ

ตัวเข้าไปแล้ว แต่เด็กมันพูดอย่างนั้น พูดไปตามประสา ของเด็กนั้นเอง ความยึดถือที่แท้จริงมันยังไม่มีเท่าใด มันมีขึ้นในบางครั้งบางคราว เกิดอารมณ์ห่วงเหน ซึ่ง ไม่อยากให้ใครมาแตะต้องสิ่งของของตัว พอใครเข้ามา ก็มักจะบอกว่า ไป...ไป เพราะไม่อยากให้เข้ามาแตะต้อง ในสิ่งนั้นๆ นั่นคือการเริ่มต้นของความยึดถือ เด็กมัน ยึดถือในสิ่งที่อยู่ใกล้ๆ ก่อน ยึดถือคุณแม่เป็นของตัว คุณพ่อ เป็นของตัว ตุ๊กตาเป็นของตัว เลือผ้าเป็นของตัวอะไร ก็เป็นของตัว ความเป็นของตัวมันค่อยยกว้างออกไปกว้าง ออกไป กว้างออกไป จนกระทั่งว่าความเป็นของตัวนั้น มันมาหุ่มตัวผู้นั้นจนมิดเลย ไม่สามารถที่จะหลุดพ้นไปได้ คล้ายกับตัวใหม่ที่ซักไช่หุ่มตัวเอง เมื่อซักไช่หุ่มตัวเองแล้ว คนก็เอาตัวใหม่นั้นไปต้ม ตัวใหม่ก็ตาย แล้วเข้าสู่อาสา สายใหม่นั้นมาทำเป็นเส้นด้ายทอผ้ากันต่อไป ตัวใหม่นั้น ก็ตายไป แต่ว่าตัวใหม่ที่ไม่ถูกต้มมันก็มีเหมือนกัน คือ เมื่อไม่ต้มมันก็คงรังนั่นออก มันก็บินปรือต่อไป มีชีวิต

ต่อไป ตัวใหม่ตัวนั้นเป็นตัวที่ฉลาด มันออกໄປได้ หรือ
ว่าลูกไก่มันถูกหุ่มไว้ด้วยกระเบาะฟองໄข່ เมื่อหุ่มໄວ
อย่างนั้น ถ้ามันเติบโตขึ้นในฟองໄข່ มันก็จะเป็นฟองໄข່
นั้นออกมาได้ มันก็เป็นอิสระ ไม่ต้องอยู่ในฟองต่อไป

มองโลกด้วยปัญญา

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เป็นพระบรมครูของ
ชาวเราทั้งหลายนั้น พระองค์ได้ทำลายเปลือกໄข່ แล้ว
ออกมาตรฐานโลกด้วยปัญญาเป็นพระองค์แรกในโลก และ
เมื่อคุ้มโลกด้วยปัญญาด้วยพระองค์เองแล้ว ก็ไม่ดูด้วย
พระองค์เองเท่านั้น ยังอุดสานให้มีความเมตตากรุณา
ปราณາที่จะให้คนอื่นได้รู้ ได้เห็น ได้เข้าใจในสิ่งต่างๆ
ทั้งหลายในโลกนี้ตามสภาพที่เป็นจริง เหมือนที่พระองค์
รู้พระองค์เห็นบ้าง แล้วจะได้พ้นจากความทุกข์ ความ
เดือดร้อน จึงได้ไปเที่ยวสั่งสอน ไปเที่ยวอบรมแก่พวากชน

๑๓๒ ธรรมนរนี ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

เหล่านั้น ให้มีปัญญาให้เกิดความรู้ความเข้าใจขึ้นมา
นี่คือผลงานที่พระองค์ได้ทรงกระทำไว้ ต่อ
มหาชนชาวโลกทั้งหลาย ซึ่งเราทั้งหลายควรอิ่มใจ ที่เรา
ทั้งหลายได้พะศานดาผู้เดิมเปี่ยมไปด้วยความกรุณา
ปราณี และเลียสละเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ชาว
โลกทั้งหลาย เรายังควรจะเดินตามรอยพระยุคลบาทของ
พระองค์ต่อไป อย่าเป็นคนใจแคบ อย่าเป็นคนที่เห็น
แก้ได้ อย่าทำอะไรเอาแต่เฉพาะของตัว...

แต่จะคิดว่าเรามีโอกาส เรามีช่องทางที่จะได้
เดินตามรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า ในแห่งของความ
กรุณาความปราณี ในแห่งของการกระทำอะไรที่เป็น
ประโยชน์ ที่เป็นความสุขแก่คนอื่นได้บ้างหรือไม่ และ
ถ้าเห็นว่ามีช่องมีทางพอจะทำได้ เรายังอย่าซักซ้า อย่า
ให้มันเสียเวลา จงกระทำการลึ้นนั้นทันท่วงที เรายังจะมีชีวิต
เป็นประโยชน์ เป็นคุณเป็นค่า สมตามความปรารถนา
ของเรา

พิจารณาให้เห็นความเป็นจริงของสิ่งทั้งปวง

ในแง่ของความทุกข์ก็เหมือนกัน เราต้องหมั่นตรวจสอบพิจารณาในสิ่งต่างๆ ตามภาษาธรรมะที่เรียกว่า โยนิโสมนสิการ เป็นศัพท์เทคนิคอยู่สักหน่อย โยนิโสมนสิการ ก็หมายความว่า... พิจารณาโดยแยกชาย มองให้ลึก มองให้ชัด แหงให้มันตลอดไปในสิ่งเหล่านี้ อย่ามองอะไรแต่เพียงผิวเผิน อย่าดูอะไรกันแต่เพียงเปลือกนอก แต่จะต้องมองต้องดูต้องคิดให้มันลึกลงไปว่า สิ่งนี้คืออะไร? มันเกิดมันอยู่อย่างไร? เป็นประโยชน์อย่างไร? เป็นทุกข์เป็นโภชอย่างไร? และเราควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นในรูปใด? อย่างนี้เรียกว่ามองลงไปให้ลึก แหงให้มันตลอดในสิ่งเหล่านั้น ปัญญามันก็จะเกิดขึ้นแก่บุคคลผู้นั้น เพราะการคิดการนึกในทางที่ถูกที่ชอบ ด้วยวิธีการดังที่กล่าวมา นี้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหา คือความทุกข์ในชีวิตประจำวันของเราทั้งหลาย

๑๓๔ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

ฐานสำคัญที่ใช้แก่ปัญหาชีวิต

ในการแก่ปัญหาชีวิตนั้น เราจะต้องตั้งฐานให้มั่นถูกเสียก่อน ฐานที่ถูกนั้นอยู่ที่อะไร? อยู่ที่ยอมรับว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้น เพราะความผิดพลาดของเราเอง สิ่งทั้งหลายมันเกิดขึ้น เพราะความผิดพลาดของเราเอง มันไม่ใช่เรื่องของคนอื่น ไม่ใช่เรื่องของดินฟ้าอากาศหรือ ไม่ใช่อะไรทั้งนั้นแหล่ะ แต่มันเพราะความผิดพลาด ของเราเอง ยกตัวอย่างให้เห็นง่ายๆ เช่น ถถูนี้เป็นถถูที่ มีอากาศหนาวเย็น แล้วกลางวันก็ร้อนนิดหน่อย คน มักจะเป็นหวัดกันในถถูนี้ การเป็นหวัดนั้นมันไม่ใช่เกิด เพราะลำพังอากาศหนาวร้อนอย่างเดียว แต่มันเกิดขึ้น เพราะเราเหลือไปประมาณที่ไป เราไม่ระวังรักษาร่างกาย ของเรา เช่นไม่ห่มผ้าให้เกิดความอบอุ่นเต็มที่ ไม่ระมัด ระวังตัวในเมื่อกระทบกับอากาศ เช่นว่ากระทบหนาวเร็ว เกินไป กระทบร้อนเร็วเกินไป มันก็อาจให้เป็นหวัดได้

ร่างกายเปลี่ยนแปลงไม่ทัน มันก็เป็นความบกพร่องของเรา เพราะเราไม่รู้ไม่เข้าใจจึงได้เกิดอาการเป็นหวัดขึ้นมา แต่ถ้าเรารู้ว่ามันจะเกิดหวัด เรายังหุ่มร่างกายไว้ให้เกิดความอบอุ่นเพียงพอ ไม่ให้เกิดความเย็น แล้วก็มียาอะไรที่จะทำให้เกิดความอบอุ่น เช่นยูคอลิปตัลสหรืออะไรต่างๆ เอามาทาให้เกิดความอบอุ่นที่หน้าอก ท่ามกลางให้เกิดความอุ่นความร้อนขึ้นมา หวัดนั้นมันก็พอบรรเทาเบาบางลงไป ผ่านไม่เกิดขึ้นแก่เรา นี่เปรียบให้เห็นง่าย เป็นเรื่องของร่างกายก็เป็นความบกพร่องของเรา

อย่าให้กิเลสมีอำนาจเหนืออจิตใจเรา

ในเรื่องทางจิตทางวิญญาณ มันก็เป็นความบกพร่องเหมือนกัน เช่นว่ามีครอบครองหนึ่งมาด่าเรา ด่าเราว่า อ้ายชาติชั่วอะไรอย่างนี้ ที่นี่เรายังแพ้อไป ประมาณไปขาดความระมัดระวัง... ก็ไปรับเอาทันทีว่า ฉันเป็นคนชั่ว

มันว่าฉัน มันค่าฉัน เราไปรับเข้าอย่างนั้น รับเข้ามาอย่างนั้น รับเข้าอย่างนั้นเราก็เป็นทุกๆ เรายังความกรธ มีความชุ่นเคืองต่อบุคคลนั้น อยากจะไปต่อยหน้ามัน สักทีหนึ่ง นี่มันเป็นความผิดของใคร มันไม่ใช่ความผิดของคนโน่น คนโน้นเขาทำตามเรื่องของเข้า เขาก็เกิด กิเลสเหมือนกัน กิเลสครอบงำจิตใจของเข้า แล้วเขาก็มาค่าเรา ถ้าเราไม่ยอมรับคำค่าด้านนั้นเขาว่าชาติชั่ว เราไม่ได้ชั่วตามเขาว่า เราจะไปรับของเขาทำไม เราหันเฉยๆ ทำ อารมณ์ให้มันเย็นๆ แล้วพิจารณาว่า แหน...น่าสงสารคน คนนั้นที่มันประมาทขาดสติขาดปัญญา ปล่อยให้กิเลส ครอบงำจิตใจ แล้วมาพูดถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมไม่ควร แก่เราอย่างนี้ เรายังหวังไว้...อย่าให้กิเลสประเภทนั้น มันเกิดขึ้นแก่เราต่อไป เพราะถ้าเราเหลือไปประมาทไปเดียวเรากรธเขาเข้า กิเลสตัวนั้นมันก็จะเกิดขึ้นแก่เรา การที่ปล่อยให้กิเลสเกิดขึ้นแก่เราอีก ก็เท่ากับว่า...เราได้เพิ่มความชั่วให้เกิดขึ้นในโลก เพิ่มคนชั่วให้เกิดขึ้นในโลก

คนที่มาด่าเรามันก็ช้ออยู่แล้ว เป็นตัวอย่างอยู่แล้ว ถูกกิเลส
ครอบจำกอยู่แล้ว แล้วเราไม่ระวังตัว เราปล่อยให้ความชั่ว
นั้นเกิดขึ้นแก่เรา ก็มีปริมาณความชั่วเพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง
แล้วก็เพิ่มคนชั่วขึ้นในโลกอีกคนหนึ่ง อย่างนี้มันเป็น^๑
การถูกต้องหรือเป็นการสมควรหรือ เรายังจะไม่ยอมรับ
สิ่งเหล่านั้น เรายังจะทำใจเย็นๆ ถ้าจะนึกก็นึกว่ามันเป็น^๒
เรื่องน่าขันไป น่าหัวเราะที่คุณคนนั้นเขาทำหน้าอย่างนั้น
เขาแสดงกิริยาตึงตั้งโง่งพางออกมาในรูปอย่างนั้น

ถ้าเรามองอย่างนี้เรายังคงอย่างนั้น ก็เรียกว่าเรา^๓
ใช้ปัญญา เรายังคงใช้สติ เรายังไม่ต้องเป็นทุกข์ เพราะเรื่อง
อย่างนั้น นี่เป็นเรื่องซึ่งให้เห็นง่ายๆ ว่ามันเกิดขึ้นที่เรา เรา^๔
ไปรับมันเราไปปะรุงแต่งมัน ไม่ใช่เกิดที่คุณอื่น คนอื่นนั้น^๕
ไม่ใช่ตัวการสำคัญ ไม่ใช่เฟคเตอร์ใหญ่ เฟคเตอร์ใหญ่^๖
หรือตัวการสำคัญนั้นมันอยู่ที่ความคิดของเรา ที่การรับ^๗
ของเรารับด้วยความแพลตด้วยความประมาท แล้วมันจึงเกิด^๘
สิ่งนั้นขึ้นมา ถ้าเราไม่แพลตด้วยไม่ประมาท เราจะเท่าทัน

๑๓๔ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญาบันทะ

ต่อสิ่งนั้นๆ สิ่งนั้นก็ไม่ทำให้เราเกิดความทุกข์แก่เรา นี่เรื่อง
มันเป็นอยู่ตรงนี้ มันอยู่ที่เราทิ้งนั้น

สิ่งทิ้งหลายเป็นเรื่องของธรรมชาติ

สมมติว่า เรา มีอะไรอยู่ที่เป็นวัตถุ เช่น มีนาฬิกา
มีแห wen เพชร หรือว่า มีอะไรที่มีค่ามีราคา แล้วมันหายไป
ถูกโภยลักเอาไป เราเศรษฐีโศกเราเสียใจ เราโกรธโโมย
คนนั้น ที่มาลักของเรา ถ้าพบหน้ามัน ก็อยากจะฟุ้มัน
เสียเลย นี่มันเป็นความผิดของใคร มันเป็นความผิดของ
โโมยที่มาลักของหรือ? มันก็เป็นเรื่องของโโมยเข้าทำ
อย่างนั้น เพราะเข้าคิดอย่างนั้น เขามินิสัยอย่างนั้น หรือ
ว่าเข้าไม่มีจะกินจะใช้ แต่ไม่มีอะไรที่จะทำดีไปกว่านั้น
มันเป็นคนโง่มันมีความฉลาดไม่เพียงพอ จึงได้ทำการ
 เช่นนั้น แล้วมันมาลักของเราไป ของของเรามันถูกลัก
ไปแล้ว แล้วเรามานั้นเศรษฐีโศกเสียใจ เกิดความทุกข์เกิด

ความเดือดร้อนใจมันถูกต้องไหม?... มันสมควรแก่คน
ผู้มีปัญญาในฐานะลูกคิษย์ของพระพุทธเจ้า ซึ่งเรียกว่า
เป็นผู้รู้เป็นผู้ดีน เป็นผู้มีความเบิกบานแจ่มใสหรือไม่?

ถ้าเราคิดดูแล้วมันก็ไม่ใช่ผู้รู้เสียแล้ว แต่กลับเป็น
ผู้ไม่รู้ ไม่ใช่คนดีนเสียแล้ว กลับเป็นคนหลับอย่างงมงาย
ไม่ใช่ผู้เบิกบานเสียแล้ว แต่กลับเป็นคนเหี้ยวนแห้งร่วงโรย
นี่มันสมควรแก่เราหรือ

ถ้าเราคิดได้...เรา ก็ไม่กรธไม่เคืองอะไร เพราะ
เรามองได้ด้วยปัญญาว่า สิ่งทั้งหลายมันไม่ใช่ของเรา
มันเป็นของธรรมชาติ เป็นของกลาง เราจึงมาใช้เพียง
ชั่วครั้งชั่วคราว และก็ต้องส่งคืนธรรมชาติไป แต่บางที
เราไม่ส่งคืน คนอื่นมาจีมต่อไปอีก มันก็เป็นเรื่องธรรมชาติ
อย่างนั้น เราจะไปทุกช่องนะไร สิ่งใดเกิดแล้ว เป็นแล้ว
ก็ปล่อยไป อย่าเอามาเป็นอารมณ์ ถ้าเรายังมีอะไรอยู่
อีก ก็จะมั่คระวังต่อไป เก็บไว้ในที่ปลอดภัยไม่แต่งไปเที่ยว
อาทพากขโมยมากเกินไป บางคนมีหวานเพชรแล้วก็

สามยกมือบอยๆให้คนอื่นเห็น มีสายสร้อยก์สาม มีตุ้มหู ก์ใส่เข้าที่หูให้มันอิฐดุงนัง...oward เขา พากเหล่านั้นมันก์ เกิดกิเลสมันก์เลยมาจี้เอ้าไป เราไม่ควรໂกรธคนที่มาจี้เอ้า ของไป แต่ควรจะพุดกับตัวเองว่า แกมันไม่รู้จักรักษาของ มีอะไรรากเยามาໂປะไว้ที่ตัวทึ้งนั้น เหมือนกับว่าตู้เพชร เดินไป ตู้ทองเดินไป พากนั้นเห็นแล้วน้ำลายมันก์ไหล ออกมามันอยากจะได้มันเอาไปก์สมน้ำหน้าแกแล้วที่เป็น คนโน้มีเข้าใจเรื่องอย่างนี้ เราว่าตัวเราแทนที่เราจะไปคุ คุนอื่น เราก็คุตัวเราเสีย เรื่องมันก์ไม่ยุ่ง

เหมือนกับคน ๒ คน เช่นเป็นครูสอนศิษย์ พอ สอนไปแล้วศิษย์มันทำไม่ถูก...ໂกรธไปดีมันเข้า หรือเกิด อารมณ์หงุดหงิดอะไรร่าวอย่างนี้ ว่าอย่างโน้น เราไปคุเข้า ทำไมเราจึงต้องไปคุเข้า เรากลัวจะมองตัวของเราเองว่า เราทำถูกหรือเปล่า เราไม่วิธีสอนที่ให้เข้าใจหรือเปล่า หรือเราสอนไปด้วยอารมณ์ เราไม่ได้คิดว่าคนที่มาเรียน เข้าไม่รู้ ถ้าเข้ารู้แล้วต้องมาเรียนทำไม่ มันเป็นหน้าที่

ของเราระบุจะต้องใจเย็นใจสงบ ค่อยพูดค่อยจาแนะนำ
ให้เขารู้ความเข้าใจ ถ้าเราไปสอนเขาด้วยความกรธ
เขาก็จะไม่นับถือเราผู้เป็นผู้สอน เพราะเราควบคุมตัวเอง
ไม่ได้ บังคับตัวเองไม่ได้ แล้วจะไปสอนให้คนอื่นควบคุม
ตัวเองบังคับตัวเองได้อย่างไร มันก็เป็นความผิดของเรา
ทั้งนั้น ไม่ได้เป็นความผิดของผู้อื่น

หลักเตือนใจในการดำรงชีวิต

เพราะฉะนั้น จึงมีหลักการง่ายๆ ที่เราควรจะ
ได้พิจารณาเดือนใจไว้เสมอ ในเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นแก่เรา
ก็พูดกับตัวเองว่า ฉันเองเป็นผู้ผิด ฉันเหลือไป ฉัน
ประมาทไป จึงได้เกิดสิ่งนั้นสิ่งนี้ขึ้น เมื่อรู้ตัวอย่างนี้แล้ว
เราไม่ต้องโกรธใคร ไม่ต้องไปเคืองบุคคลผู้ใด แต่เราควร
จะรู้ว่าเรามันผิดในเรื่องนั้น ผิดแล้วอย่าไปทำผิดซ้ำลงไป
อีก ให้รับแก้ไขปรับปรุงระมัดระวังสิ่งนั้นต่อไป เท่านั้น

เราเดินไปกล่าวร้อง ทีหลังก็อย่าไปเดินให้มันกล้าวีก เดินไปเหยียบตะปู ระวังอย่าเดินให้ไปเหยียบอีก สิ่งใดจับจวยเข้าแล้วมันร้อนใจเป็นทุกข์มีความไม่สบายนะ เราไปจับจวยไว้ทำไม เราปล่อยได้เราวางได้ คนเรามีสิทธิจะปล่อยวางได้ แต่เราไม่ค่อยจะใช้สิทธิอันนั้น เรากลับใช้สิทธิยึดกือทำให้เกิดความทุกข์

พระพุทธเจ้าจึงบอกว่า การเข้าเยี่ดถือนั่นแหลก
มันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ ปล่อยวางเสียได้เมื่อใดเรา
ก็จะไม่มีความทุกข์จากเรื่องนั้น ผู้ฉลาดจึงควรจะรู้จัก
ปล่อยรู้จักวาง รู้จักพิจารณาให้เห็นทุกข์เห็นโทษของ
ความยึดมั่นถือมั่น แล้วก็คลายจากความทุกข์ได้ แต่ผู้ไม่
ฉลาดไม่เข้าใจปัญหา มันจะคิดยึดถือในเรื่องนั้นเรื่องนี้ ว่า
เป็นของตัวอยู่ตลอดเวลา กอตไวไม่ปล่อยไม่วาง อย่างนี้
มันก็เป็นทุกข์เรื่อยไป เมื่อนอกบัน尼ทานที่เข้าเล่าว่า... คน
เข้าไปกอดเสาไช้แล้วบอกว่าอกได้อย่างไร อกได้ออย่างไร
ก็ไม่ปล่อยแล้วมันจะอกได้อย่างไร เพียงอ้ำแขนออก

มันก็ออกแล้ว หรือว่าเราทำอะไรไว้ แล้วเราไม่ปล่อย เพียง
แต่เราอ้ามือออกมันก็หลุดหล่นลงไป แต่เราไม่ทำอย่างนั้น
นั่น เพราะความโง่ความเขลาในเรื่องปัญหาชีวิต

เรามาศึกษาพระพุทธศาสนา ก็เพื่อจะเอาไปใช้
เป็นเครื่องมือสำหรับแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันของเรา
เพื่อให้เรารอยู่อย่างเบาใจ โปรดใจ สนายใจ ไม่หนักใจ
ในปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่อง
ครอบครัว เรื่องหน้าที่การงาน เรา มีหน้าที่แต่เพียงปฏิบัติ
เท่านั้น ปฏิบัติแล้วมันก็หมดเรื่อง ทำด้วยปัญญาไม่ทำ
ด้วยความโง่ความเขลา เรายังไม่ต้องเป็นทุกๆ ไม่ต้อง^๒
เดือดเนื้อร้อนใจ เพราะสิ่งนั้นๆ อันนี้เป็นเรื่องที่น่าคิด
จึงขอให้ญาติโยมทั้งหลาย เอาไปใช้เป็นหลักพิจารณา

ดังที่กล่าวมา ก็พอสมควรแก่เวลา
ขอขอบการแสดงปัญญาไว้แต่เพียงนี้

ศีลห้าเป็นฐานในการดำเนินชีวิต

គិតថាំបីន្ទាន់នៃការគាំងឱ្យចិវិត

ស្មាតិយមពុទ្ធបរិមួលទំនាក់ទំនាច

ន បីដី តើងវេលាដែលការប៉ែងប្រាសាការមនះ
វានែនបីន្ទាន់នៃការគាំងឱ្យចិវិត
វានែនបីន្ទាន់នៃការគាំងឱ្យចិវិត
វានែនបីន្ទាន់នៃការគាំងឱ្យចិវិត

គិត ៥ ព្រមទាំង នៃការប៉ែងប្រាសាការមនះ
គិត ៥ ព្រមទាំង នៃការប៉ែងប្រាសាការមនះ

គិត ៥ ព្រមទាំង នៃការប៉ែងប្រាសាការមនះ
គិត ៥ ព្រមទាំង នៃការប៉ែងប្រាសាការមនះ
គិត ៥ ព្រមទាំង នៃការប៉ែងប្រាសាការមនះ

กันด้วยความสุขความสงบในครอบครัวในการงาน และ ส่วนรวม คือประเทศไทย เพราะถ้าเราคิดดูให้ดีแล้ว คนเรานี้ถ้าไม่ฟังกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ลักชื่โนยของกัน และกัน ไม่ประพฤติผิดล่วงเกินในเรื่องของรักของชอบใจ กัน ไม่พูดจาโกหกหลอกลวงกัน...

ไม่เขียนหนังสือถ่าไว้ครูให้เสียหาย ศีลข้อ ๔ นี่เลิงไปถึงการเขียนด้วย เรื่องเขียนก็ผิดศีลเหมือนกัน แต่ว่าโดยมากไม่ค่อยนึกไปถึงเรื่องเขียน..เอาแต่เรื่องพูด ที่จริงเรื่องเขียนมันก็ผิดศีลข้อที่ ๔ นี้ได้เหมือนกัน เพราะ ว่าใจคิดผิดจึงได้เขียนผิดลงไป มันเป็นบาปอยู่ที่ใจ เรา ไม่พูดไม่เขียนอะไรให้ครูเดือดร้อน ก็สบายใจ ไม่มีภัย จากครู ไม่เสพของเสพติดมีนมา เรายกปราชจากโรค สุขภาพทางกายของเราสมบูรณ์ สุขภาพทางใจก็สมบูรณ์ ครอบครัวของเรา ก็สมบูรณ์ ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเกิดลึบ สายในครอบครัวนั้น เพราะด้วยจากลั่งเสพติดให้โทษ ต่างๆเหล่านั้น

อันนี้เป็นสามัญสำนึก เป็นความต้องการของคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีการศึกษา ไร้การศึกษา คนมั่งมี คนยากจน เหมือนกันทั้งนั้น แม้แต่สัตว์เดร็จchan มันก็ยังต้องการส่วนชีวิตของมัน ได้ของกินอะไรมา มันก็หงเหน เரากลุกข้าวให้เมวกินงานหนึ่ง ถ้าตัวอื่นจะมากินด้วยมันจะไม่ยอม สุนัขมันก็ไม่ยอม อะไรมันก็ไม่ยอมทั้งนั้น มันหงเหนในสิ่งที่มีที่ได้ไว แล้วก็หงเหนในคู่ครองของตัว ไม่อยากให้คนอื่นมาประทุษร้าย

แต่สัตว์เดร็จchan มันพุดภาษาอักษรไม่รู้เรื่อง จึงไม่มีศิลช้อที่๔ ในหมู่สัตว์เดร็จchan คือมันเป็นอยู่ในตัวแล้ว เพราะมันไม่พูดโ哥หกโคร ไม่ทำอะไรให้โกรธเสียหายด้วยปากของมัน มันอาจจะกัดເเจาบ้างถ้ามันโกรธขึ้นมา แล้วก็สัตว์ไม่มีเรื่องเกี่ยวกับสรุameray เพราะสัตว์เดร็จchan นั้นค่อนข้างจะได้เปรียบมนุษย์อยู่หน่อยที่มันดีมีเหล้าไม่เป็น สูบกัญชาไม่เป็น สูบผีนไม่เป็น สูบผงขาวไม่เป็น สูบบุหรี่ก็ไม่เป็น เเดร็จchan มันดีตรงนี้มันดี ตรงที่ไม่มี

สิ่งสภาพดินในหมู่ลัตดาวเดร็จฉาน แต่ในหมู่ของมนุษย์เรานั้น
เรียกว่าอาเบรี่บอยู่หน่อย เพราะว่าอามาไว้ในเมืองในตัว
หlays เรื่องหlays ประการ บางคนมีครบ เรียกว่าทั้งเหล้า
ทั้งบุหรี่... เอาครบเลยที่เดียว เรียกว่า mega กันครบเครื่อง
อย่างนี้มันทำให้เกิดความเสียหาย ในทางร่างกายด้วย
ประการต่างๆ

สิ่งสภาพดิน : สิ่งบั่นทอนและทำลายชีวิต

จึงควรที่จะทำความเข้าใจให้เป็นลายลักษณ์
อักษรไว้ เพื่อคนจะได้อ่านได้ศึกษา ว่าของที่เป็นพิษแก่
ร่างกายนี้ ธรรมชาติของร่างกายไม่ได้ต้องการ ไม่ต้องการ
สิ่งเหล่านี้ ให้สังเกตว่าเมื่อเราสูบบุหรี่ใหม่ๆนั้น เรารู้สึก
อย่างไร ดีมเหล้าใหม่ๆรู้สึกอย่างไร หรือว่าไปสูบกัญชา
เข้าจะรู้สึกอย่างไร มันจะมีอาการผิดปกติขึ้นในร่างกาย
นั้นแสดงว่าสิ่งนั้นๆร่างกายของเราไม่ต้องการ

๑๕๒ ចรณນภารນี ຂອງ ລວງພ່ອບໍ່ຍຸານັກ

ເຮັດສັງເກດຄນທີ່ດື່ມເຫຼົາ ດັ່ງເປັນເຫຼົາທີ່ແຮງທິ່ນອຍ
ເວລາດື່ມເຂົ້າໄປແລ້ວໃໝ່ທີ່ຢູ່ ມຳເຫົາເຫື່ອວໜ້າຢູ່ ດັ່ງຕ່າຍກາພ
ໄວ້ໃນຂະແນ້ນ ພອເອາແກ້ວເຫຼົາເຂົ້າໜົມຟີປາກ...ດື່ມນີ້
ເຮັດຕ່າຍກາພເອາໄວ້ ແລ້ວກົດນຳເອາມາໃຫ້ຄນດື່ມຄູ ຈະຮູ້ລົກ
ແປລກໃຈ ແປລກໃຈວ່າຫຼາຍ້າທຳໄມຈຶ່ງເປັນອຍ່າງນັ້ນ..ຫຼາມັນ
ຢູ່ໃປ ຫຼາມັນຢູ່ເໜືອນຍັກໝົວດ ໂພວິ່ວດແຈ້ງ ທີ່ຍືນຫຼາ
ຢູ່ອູ່ນັ້ນແລະ

ຍັກໝົວນັ້ນກີ່ຄືອຄວາມໂກຮນັ້ນເອງ ໄນໃຊ້ອະໄຣ ຄວາມ
ໂກຮນ ຄວາມເກລີຍດ ຄວາມພຍານາຖ ອາພາດຈອງເວຣ ເອ
ມາປັ້ນເປັນຮູບຍັກໝົວໃຫ້ໄດ້ເຫັນຢ່າງໆ ດັນເຮົາເວລາຫຼາຍູ່ງກົດ
ເປີ່ຍນສກາພເປັນຍັກໝົວໄປ ສຸຮາເມຮັຍນັ້ນເຮົາໄມ່ຂອບ ແຕ່ວ່າ
ເພື່ອນຍຸໃຫ້ດື່ມ ເລຍກົດຕ້ອງດື່ມໄປກັບເຂົາ ເພຣະເພື່ອນມັນຍຸ
ໃຫ້ດື່ມ...ໄມ່ດື່ມໄມ້ໄດ້ ມັນພຸດໃຫ້ເຮົາພັງທຳໃຫ້ເກີດນ້ອຍເນື້ອ
ຕໍ່າໃຈ ເຊັ່ນວ່າ “ເຂົ້າ! ທຳໄມ້ໄມ່ດື່ມ ໄມ່ດື່ມອຍ່າງນີ້ຈະອູ້ໄດ້
ອຍ່າງໄຣ ມັນຈະເປັນຜູ້ເປັນຄົນໄດ້ອຍ່າງໄຣ ໂຕຂາດນີ້ແລ້ວມັນ
ຕ້ອງດື່ມເປັນ ດື່ມໄມ້ເປັນມັນກົມໄມ້ໃຊ້ລູກຜູ້ໜ້າ” ພຸດອຍ່າງນັ້ນ

หลักเลี้ยงจากสิ่งสภาพติด

อาทมา ก็เคยถูกยุ่งเมื่อหนังกันแต่ว่าเข้าด้วย คือถูกยุ่ง เมื่อเป็นเด็กอายุ ๑๖ ปี ไม่ได้เรียนหนังสือแล้ว คือออก จากโรงเรียนไปอยู่บ้าน ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงาน เพราะ ว่าโภยมบิดาป่วยมากไม่สามารถจะทำงานได้ ก็เลยออกมานา ใจการทำงาน พ่อเสร์จถูกทำนาเขาก็มีงานกันตามบ้าน มี การแต่งงาน มีอะไรต่ออะไรไว้ เขาก็ส่งใบบอกราชมา เขาเรียกว่า ใบบอกราช คือบัตรเชิญนั่นเอง

แต่สมัยก่อนไม่มีการพิมพ์ ใช้กระดาษฟุลแก๊ป ยาวยา เอามาตัดให้แคบๆ เรียกว่า “ขอเจ้งความหมาย คุณนั้น ด้วยข้าพเจ้าจะแต่งงานลูกสาวในวันขึ้นค่ำนั้น เดือนนั้น ขอเชิญท่านมาร่วมงานกัน” คนที่มาร่วมงาน ไม่ได้มาร่วมกันหรอก ต่างคนต่างมา มาเข้ากันเข้า มา ถ่ายกินถ่าย มาเที่ยงกินเที่ยง บ่ายกินบ่าย เย็นกินเย็น เข้าทำกันอย่างนั้น คร่าว่างเวลาไหนก็มากัน มาถึงเข้าก-

จัดสำรับใส่ถادมavaang แล้วต่างคนต่างกันนั่งรับประทาน
ไม่รับประทานปนกันหรอก แต่ว่านั่งใกล้กัน แล้วก็มี
เหล้าน้ำขาวๆ เป็นเหล้าที่ผลิตเอง ขาวบ้านผลิตเอง เหล้า
ผลิตเองนี้แรงมาก ถ้าเอามาจุดไฟนี่ลูกพรีบที่เดียว...
มันแรง แล้วก็มีเหล้าโรงบ้าง เหล้าโรงก็ต้องซื้อมาไว้สัก
ใหม่นึง ให้สูงขนาดอย่างนี้ เอาไว้เพื่อรับตำราฯ ตำราฯ
มาก็จะได้ว่านี่เหล้าโรง ที่เขาเอามากินกัน แล้วก็แฉ
เหล้าเกื่อนซึ่งผลิตได้เอง

คนไทยนี่ก็ตลาดเหมือนกัน ทำเหล้าได้คือเอา
น้ำตาลโตนดนี่แหละ แต่ทางปักษ์ใต้เรียกว่าน้ำผึ้ง เอา
มาเป็นปืน เอามาแขกับลูกแป้งกับอะไรต่ออะไรหมักไว้
หมักไว้จนมันบุดนั่นเอง คือว่าของบุดแท้ๆไม่ใช่ของดีอะไร
หมักไว้จนบุดแล้วก็เอาไปต้ม ถ้าไม่ต้มกินมันอย่างนั้นเลย
เรียกว่าน้ำกระแซ เขา กินกันเหมือนกัน แต่ว่าที่หลังมา
ก็ทันสมัย เอกะทะเล็กๆไม่ใหญ่อะไร มาทำเป็นที่ต้ม
แล้วเอกะทะอิกใบหนึ่งไว้ข้างบน เอาไว้ใส่ให้มันเย็น

เข้าไว...มันระเหย พอระเหยแล้วก็ไปจับที่กระทะที่มีน้ำ เมื่อจับแล้วมันก็เหลือรวมกันที่กันกระทะทำเป็นรังรับไว้ แล้วก็เหลืออกไปลงภาชนะที่รองรับไว้ ออกมากใหม่ๆ ยังอุ่นๆ ยังร้อนๆ บางทีก็มีคนมาลองชิมดูรสชาติมัน เป็นอย่างไร ถ้าลองรสชาติแบบนั้นหน้าจะแหย่ทุกคน อาทิตามาเมื่อเป็นเด็กก็เคยเห็นเขาลองกัน แต่ก็ไม่ได้มีอะไรหน้าแหย่ทุกคน หน้าเบี้ที่เดียวแสดงว่าร่างกายไม่ต้องการแต่ผืนเข้าไป

คราวหนึ่งเขามีงาน คุณโยมพ่อไปไม่ได้ ก็บอกว่า เออ! แกไปกินงานบ้านนั้นที่ เขารายกว่าไปกินงานก็ไป ให้เงินไปช่วยงานเขา ให้ไป ๓ บาท ๒ บาทอะไรอย่างนั้น ก็ไม่ได้มากมายอะไรมักในสมัยนั้น บางทีก็ ๔๐ สตางค์ แต่ว่าเงินสมัยนั้นมันแพงนะ เท่านั้นก็มีค่าเหลือหลายแล้ว ไปกินแต่ข้าวกับแกง แต่ว่านั่งกินใกล้กับคนอื่นๆ เขาก็ตื่มเหล้า เขานอกกว่า แกกินไอลี่นี่เสียบ้างบอกว่ากินไม่ได้...มา ไม่มาหรอ กินไม่ได้ กินแล้วเดียว

มันมาลำบาก ชื้อ!ไม่ได้ต้องกิน อายุเท่าไหร่แล้ว ...อายุ ๑๖ ปีเป็นหนุ่มแล้ว ถ้าไม่กินเหล้ามันจะเป็นหนุ่มได้อย่างไร มันจะเป็นคนได้อย่างไร ลูกเมืองลุงมันต้องกินเหล้าเป็น กินเหล้าไม่เป็นก็ไม่ใช่ลูกเมืองลุงชีวะ

เข้าพูดให้เจ็บใจ เลยเราก็นึกว่ากูร์ลูกเมืองลุง เมื่อก่อนกันนี่หัว เอามาจะกินให้ดู เอามาถึงก็กินเข้าไป จิบเดียวมันร้อนชา บอกว่าพอแล้ว ไม่ได้...ต้องกินให้หมด กินนิดหน่อยมันจะได้เรื่องอะไร ก็ต้องกินให้หมดแก้ว กินไม่หมดแก้วเข้าไม่นับถือกัน มันแยกคนมันจะไม่นับถือ ถ้ากินไม่หมดแล้ว ก็ต้องกินให้หมดแก้วคนจึงจะนับถือ กินหมดแก้วแล้วก็กินข้าวกินอะไรต่ออะไร

เดินกลับบ้านก็เดินโซซัดโซเซมา หัวคันนามัน คดๆงอยังไง เส้นทางที่มันตรงก็เลี้ยวไปเลี้ยวมา เราก็เดินไปเลี้ยวตามที่ตามนับอก เพราะว่าคันนามันคด ก็เดินคดไปคดมา ทางในนาหน้าแล้วมันก็ตรง แต่ว่าเราดูมันคดก็เลยเดินเอี้ยวไปเอี้ยวมา ใครมาเห็นก็ร้องถามว่า

ทำไม่จึงเดินอย่างนั้น ทางมันคดໄวย! ว่าไปอย่างนั้น ต้องเดินไปตามเส้นทาง...ประสาทมันหลอน แล้วก็เดินไปอย่างนั้น

พอกลับไปถึงบ้านแล้วก่อน เมื่อนอนก็อาเจียน อาหารที่กินเข้าไปในงานครัวนั้น ช่วยเงินเข้า ๒ บาท มันออกจนหมดไม่มีเหลือ อาเจียนแล้วโอมได้ยิน พ่อโอมได้ยินเลียงอาเจียนโอมตามว่าเป็นอะไร บอกว่าอาเจียน ทำไม่ถึงอาเจียน ไปกินงานบ้านโน้นแล้วอาเจียน ไปกิน ข้าวกินแกงแล้วอาเจียนได้อวย่างไร ไปกินอะไรเข้า บอกว่าไปดีมเหล็กับเขาด้วย โอมก็ว่าลูกอะไร โอมไม่ได้ทุบได้ตี แต่ก็บ่นว่าตลดอดคืน พึ่มพำງอยู่ตลดอดคืน..บ่นว่าไป เรากันนอนไม่หลับ พังเทคน์ของโอมผู้ชายไป เพราะว่า โอมไม่ดีมเหล็ก

เมื่อหนูมูญโอมพ่อเคยดีมเหมือนกัน ดีมแล้วมา มาแล้วถูกตำราจับ จับไว้แล้วขังอยู่ที่โรงพักคืนหนึ่ง ตื่นเข้า ลูกขึ้น เอ้า!..ทำไม่ถูกมานอนที่นี่ ถามตำราว่า polym

ผิดเรื่องอะไร จึงอาจานอนในกรงชั้ง เมานะซี เดินเปะปะ
ต่าคนนั้นต่าคนนี้ เลยจับมาขังไว้อ้อ...มาเหล้านี้ไม่ได้เลย
ตั้งแต่นั้นได้อธิษฐานใจว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นตันไป ภูจะ
ไม่ดีมเหล้าอีกต่อไป แล้วโยมก็ไม่ดีมเลย ตลอดชีวิตโยม
ไม่ดีมเลย

วันหนึ่งมีคนมาบอกว่า เห็นลุงแก่นั่งดีมเหล้าอยู่
ที่โน่น มากอกน้ำ น้ำบากกว่าไม่ใช่หรอ กพีแกไม่ดีมแล้ว
ไม่ดีมมาตั้งนานแล้ว มึงไปเห็นแก่นั่งอยู่ แกไม่ดีมหรอ
นั่งในวงแต่แกไม่ได้ดีม ไม่ดีมจริงๆเลิกเต็ดขาดเลย

โยมพ่อว่าไปบ่นไป เราก็ฟังไป แล้วก็รู้สึกว่ามัน
มา กินเข้าไปแล้วมันมา เลยเลิก ไม่เอา ไปที่ไหนเข้า
ให้ไปช่วยงานช่วยการอะไรก็งั้นห่างๆคน ไม่กินกับเขา
ต่อไป เพราะรู้สึกว่าไม่ดี มันมา เลยเลิก ตั้งแต่นั้นไม่ได้
แตะต้องต่อไป...

พอโตรากขึ้นก็รู้เหตุผล ใครชวนก็ไม่ดีม ชวน
เหลวไหลไม่เอาต่อไป

อย่าหลงเชื่อในคำซักชวนของเพื่อน

นี่นำมาเล่าให้ฟังว่า คนที่ดีมีนี้ เพราะเขายุให้ดีมี ชวนให้ดีมี ชอบทำให้เพื่อนเสีย คนเรามันเป็นเสียอย่างนี้ ถ้าตัวเสียแล้วชอบชวนคนอื่นให้เสียด้วย

ขออภัยคล้ายกับนิทานอีสป ที่สุนัขป่ามันไปลักไก่ของชาวบ้าน ชาวบ้านก็ว่ามันมากินของกุบอยๆ ต้องเอากับดักไว้เลยติดทาง พอดีติดทางมันตีนจนทางหลุดขาดไปเหลือท่อนเดียว กลับเข้าป่ามาป่าวร้องสุนัขทึ้งหลาย แล้วก็บอกว่า...หางนี้ไม่ดี มนุษย์จับเรา มันจับหางทุกที แล้วไปขโมยอะไรของชาวบ้านมันเอากับดักติดทางทุกที ไม่เป็นประโยชน์อะไรทางนี้ เอาไว้ก็ไม่ได้เรื่องตามีประโยชน์ หมูมีประโยชน์ ปากมีประโยชน์ หางนี้ไม่ได้เรื่องอะไร ตัดทิ้งเสียดีกว่า หมายเล็กหมายน้อยต่างก็หอนรับว่าจะตัดกันเป็นแผล แต่สุนัขแก่ตัวหนึ่งบอกว่าอย่าๆอย่าไปฟัง เสียงเจ้าหมายหางด่วน มันไปทำผิดอะไร

มา ทางมันจึงด่วน ต้องศึกษาให้ดีก่อน อาย่าด่วนตัดทาง
...เลยหมายทั้งหลายก็ไม่ตัดทาง ถ้าตัดกันหมด ก็จะมีแต่
ทางทางด่วนเดิมบ้านเดิมเมืองในสมัยนี้

นี่นิทานเข้าเล่าไว้ เพื่อให้เห็นว่า คนเรานี้ถ้า
ตัวผิดอะไรแล้ว มักจะชวนคนอื่นให้ทำผิดด้วย เพราะ
ทำคนเดียวมันไม่สนุก และมันก็เป็นผู้เปลกรอยู่ในสังคม
โดยต้องชวนคนอื่นมาร่วม ให้เกิดความร่วมมือกันใน
เรื่องอย่างนั้นมากขึ้น มันเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเข้า
จึงเคียร์เข็ญ แค่ได้ให้เราไปเล่นการพนัน ให้เราไปดื่ม
ของมีนมา ให้ไปเที่ยวกลางคืน ให้ไปสนุกสนานในรูป
ต่างๆ เอาเหล้าเข้าไปย้อมใจให้มีนมา แล้วก็เต้นรำ
ไม่เป็นจังหวะ สนุกตามแบบคนอื่นมากันไปตามเรื่อง
เป็นอย่างนี้ทั่วๆไป

เมืองไทยเวลานี้ คนดื่มเหล้ามีเกียรติเสียแล้ว
เวลานี้ดื่มมากจริงๆ ไปไหนก็มีการดื่ม เขาจัดอันดับว่า
จังหวัดไหนได้อันดับหนึ่งในการดื่มเหล้า เมื่อก่อนเขาจัด

ว่าจังหวัดสุรินทร์เป็นอันดับหนึ่ง แต่เดียวันนี้สุรินทร์ได้
ตกอันดับไปเสียแล้ว มาดังที่จังหวัดชลบุรี ชลบุรีดีมเหล้า
มากกว่าเพื่อน แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีก็ออกตัว
บอกว่าที่ว่าชลบุรีดีมเหล้ามากกันไม่ใช่ชาวชลบุรีดีมหรอก
พวกรุ่งเทพฯมาช่วยดีม พวจังหวัดต่างๆมาช่วยกันดีม
 เพราะเมืองชลบุรีนี่มีที่เที่ยว มีอะไรต่ออะไร นักเที่ยวก็มา
 สนุกกัน แล้วก็มาดีมเหล้า เลยปริมาณเหล้านั้นจึงขายดี
 ซึ่งเสียงมันอยู่กับเมืองชลบุรี แต่คนที่อื่นมาทำให้ ท่าน
 ก็ออกตัวไปตามเรื่อง ในฐานะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อ
 ไม่ให้เสียงซื้อเสียงมากเกินไป

ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจจิตใจฝ่ายตា

รวมความแล้วเรียกว่าดีมกันทั่วๆไป ทุกจังหวัด
 แต่ในฤดูกาลเข้าพรรษา呢 ปริมาณลดลงไปนิดหน่อย
 เพราะคนหยุดดีมกันในพรรษามากเหมือนกัน อธิษฐาน

ไม่ดีมีตลอดพระชา แต่พอออกพระชาแล้วก็ต้องต่อไป
เรียกว่า ชนะแล้ว แต่ไม่รักษาความชนะไว้

พระพุทธเจ้าท่านทรงตรัสสอนว่า ชีตัญจะ รักษา
อะนิเวสาโนสิยา... เมื่อชนะแล้ว พึงรักษาความชนะนั้น
ไว้ อย่าให้กลับแพ้เสียเป็นอันขาด

เหมือนกับทหารที่ไปรบ ตีพื้นที่ยึดพื้นที่ได้แล้ว
อย่าถอย ถ้าถอยก็เรียกว่าแพ้ ต้องยึดพื้นที่นั้นไว้ไม่ยอม
ถอยเป็นอันขาด เราก็เหมือนกัน จิตใจได้ชนะสิ่งใดแล้ว
พึงรักษาสภาพจิตอันนั้นไว้ อย่าให้กลับแพ้เสียเป็น
อันขาด จึงจะเป็นการถูกต้อง รักษาความชนะไว้ได้ แต่
ว่าบางทีรักษาไว้ไม่ได้ เพราะว่าพอวันออกพระชานั้น
เต็รียมการใหญ่... ฉลองออกพระชา แล้วก็มาภักดาย่อง
เต็มอัตราศึกกันเลยทีเดียว สมกับที่อดมาหลายวัน ออก
แล้วก็ต้องเอาภักดัยอกันให้เต็มที่ต่อไป

คนไทยไปทำงานແเวลาตะวันออกกลาง ประเทศ
อิสลามนี้เขาไม่มีสุราขาย... เขาไม่มีชา ชาไม่มีการดื่ม

คริดีมนี่เขาก็อ่าวพิดมากเลย เข้าจับมาเนี่ยน จับมาเนี่ยน คนไทยที่ไปทำงานไม่มีเหล่าจะดีม กลับมาเมืองไทยซื้อ ลูกแพ้งไป เอาไปหมักไปทำในค่ายที่ตัวไปพัก แล้วก็ดีม กันไป แทนที่จะถือโอกาสที่ว่าเขามาไม่ให้ดีมก็ได้แล้ว เรา จะได้เลิกดีมกันเสียที กลับบ้านจะได้ไม่เป็นคนขี้เม่า ต่อไป ครอบครัวก็จะสนับายนิ แต่หาได้ทำเช่นนั้นไม่ กลับ ขวนขวยแสวงหาเอามาดีมกัน ดีมแล้วมันก็เม่า เมาแล้ว ก็ออกจากค่าย เดินสะเปะสะปะไปตามถนน ตำราเจ้า ก็จับ จับแล้วเขาได้กลิ่นเหล้า พอดีกลิ่นเหล้ามันก็เป็น ความผิดใหญ่โตเลยที่เดียว ต้องเอามาเนี่ยน

เวลาเนี่ยนเขามาไม่ให้ยืนตรง ให้พิง มีมีวังเอียง ไว้ให้นอนเอียงลงไป เปิดเลือออกแล้วก็เนี่ยน ไม่เนี่ยน ทึ้งเลือหรอกกลัวว่าเลือมันจะเจ็บไปด้วย เข้าเอาเลือออก เลียก่อน แล้วก็เอา hairy pad ๑๐๐ ที่ ร้องโอยๆไปตามๆ กัน บางคนก็ slab คากาวายเลย ยังไนถึง ๑๐๐ slab แล้ว slab แล้วหยุดเนี่ยนก่อน...เขาน้ำมารอม พอดีนั่นขึ้นมา

ເພື່ອນໃໝ່ ເພື່ອນໄປ...ສລບອີກກົຫຍຸດໄວ້ກ່ອນ ບາງທີສລບ
ຕ ຍາກວ່າຈະຄຣມ ຍາລະ ๓๐ ຈຶ່ງຈະໄດ້ເຮືອງໄດ້ຮາວ

ມັນເຮືອງວ່າໄ ເຂົາໄມ້ໄດ້ມົກຄວະຈະດີໃຈ ແລ້ວຄວາ
ຈະນີກວ່າຈະໄດ້ປະຫຍັດ ເອົສຕາງຄໍສົງໄປໃຫ້ບຸຕຽກກະຍາ
ໄດ້ກິນໄດ້ໃຊ້ທີ່ເມືອງໄທຢະດີກວ່າ ແຕ່ນີ້ເຮົາໄມ້ຄືດຍ່າງນັ້ນ
ພຍາຍາມຂວາງຂວາຍແສວງຫາແຕ່ໃນກາງຕໍ່ອູ່ ບາງທີ່ເຂາເຫັນ
ຄົນນີ້ຖືກເພື່ອນຫລາຍໜ້າແລ້ວ ເຂົກສົງກັບມາເສີຍ ບາງທີ່
ໄປທະເລາະເບາະແວ້ງກັນ ພຸດກັນກີໄມ້ໄດ້ ເວລາໄປສາລົກພຸດ
ກັນໄມ້ຮູ້ເຮືອງໃຊ້ລໍາມາກົກຮະທ່ອນກະຮະແທ່ນ ເຂົກດີວ່າເປັນ
ຄວາມຜິດ ກົດເລີຍລົງໂທຢ້າງຄຸກຂັ້ງຕະຮາງໄປ ບາງທີ່ໂທຢ້ານັກ
ຮ້ອງເຮັນມາທາງເມືອງໄທຢ່າໃປໜ້າ ໄມ່ນ່າຈະໄປໜ້າໃຫ້
ເປົລືອງສຕາງຄໍເລີຍຄົນເໜັນນີ້ ເພົະວ່າມັນໄມ້ໜ້າຕ້ວເອງ
ເຮົາໄປອູ່ທີ່ໃຫ້ເຂົາໃຫ້ປະພັດຕິປະພັດຕິອົບ ແຕ່ເຮົາກັບ
ໄມ້ໜ້າຕ້ວເອງ ແລ້ວມາບ່ນໃຫ້ຮູບປາລໄປໜ້າ ອຸດສ່າຫຼັກສົງທ່ານຍາ
ໄປໃຫ້ໄປໜ້າແກ້...ແຕ່ວ່າແກ້ກີໄມ້ຫລຸດຫຮອກ ເພົະວ່າພຍານ
ຫລັກຮູນກາຮຽນກະທຳມັນແຈ່ນໜັດ ກົດໂທຢ່າໄປຕາມເຮືອງ

เรื่องนี้ถ้าเราสำนึกผิด...ก็ไม่ต้องขอให้ใครช่วย ก็ให้ลงโทษไปตามเรื่อง ถ้าจะบอกมาเมืองไทย ก็บอกว่า ให้จำไว้ว่าเป็นด้วยอย่าง ถ้าใครไปประทetcะวันอุกกลาง อย่าไปดื่มเหล้า อย่าเอาเหล้าเข้าไป อย่าไปลักไปขโมย ของใคร...ลักขโมยเขาตัดมือเลย ลักครั้งแรกเขาตัดมือขวา ลักต่อไปเขาตัดมือซ้ายกลายเป็นคนแขนด้วน กลับมาเมืองไทยแขนด้วน ด้วนแบบนี้ไม่มีเกียรติ ไม่เหมือนแขนด้วน ของพวกรหารผ่านศึก ท่านประทานหราผ่านศึกด้วนถึง หัวไหหล ด้วนแบบนี้มีเกียรติด้วย...เลี้ยஸละแขนเพื่อรักษา ความสงบสุขของประชาชน เราได้เห็นหราผ่านศึกแขน ไม่มี นี่ควรจะเข้าไปจับมือจับไม้ข้างที่ยังเหลืออยู่ “ขอ จับมือด้วย เพราะว่าท่านเลี้ยஸละเพื่อประเทศชาติ เพื่อ บ้านเมืองของเรา ผู้เสียอีกยังไม่มีโอกาสเสียสละ คุณได้ ไปเสียสละ ขอแสดงความยินดีด้วย” ด้วนแบบนี้มันมี เกียรติ แขนหายไป ขาหายไปก็มีเกียรติ เพราะไปทำงาน เพื่อประเทศชาติ แต่นี่ทำเหลวไหหล...กลับมาก็ไม่มีเกียรติ

ทำอะไรมันสำนึกรอยู่ในใจตลอดเวลาว่า เราเป็นตัวแทนของประเทศไทย เราเป็นตัวแทนของพระในพระพุทธศาสนาที่มาเดินอยู่ในต่างประเทศ ต้องระมัดระวังตัวอย่างที่สุด จะทำอะไร จะแสดงออกอะไรก็กลัวเข้าจะดูหมิ่นกลัวเข้าจะเหยียดหยามว่า เราเป็นชาติป้าเลื่อน ไม่มีความเจริญ มันสำนึกรอยู่ในใจ จึงเป็นเหตุให้ยับยั้งชั่งใจ ไม่ทำอะไรที่มันไม่เหมาะสมไม่ควรขึ้นในที่เช่นนั้น

จิตสำนึกรักที่ถูกต้องดีงาม

ไม่ใช่ว่า เอ๊ะ!...ไม่ได้อยู่ต่อหน้าคนไทย ทำอะไรก็ได้...ไม่ได้ ทำไม่ได้ จิตมันไม่ยอมให้ทำ มันมีความสำนึกรอยู่ว่าทำไม่ได้ ไม่เหมาะสมแก่เรา เราเป็นพระในพระพุทธศาสนา ฝรั่งเข้าไม่รู้ทรงกระเบียบของพระ แต่ตัวเรารู้ เราทำเขามาไว้ว่า แต่ว่าตัวเรามันน่าว่าตัวเราเองได้ อันนี้มันเป็นความสำนึกรักที่เกิดขึ้นในใจ เพราะฉะนั้นเวลาที่เราไป

๑๖๘ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญาณัท

อยู่ในต่างประเทศจึงต้องระวังตัว กลับลำบากกว่าอยู่ในเมืองไทยเสียอีก

อยู่เมืองไทยเรียกว่าสบายนิ แต่ไปอยู่โน่นยังต้องระวังตัวลืบอยู่ตลอดเวลา จะยืนจะเดินจะนั่ง จะไปที่ไหนต้องสำรวจตัว เพราะคนเขามอง เขามองว่า อ้อ... คนนี้มาจากการ แต่งตัวอย่างนี้เขาว่าอะไร จึงต้องแสดงละครในทางที่นำดูหน่อย ให้เข้าดูแล้วสบายนอกสบายนิ ความคิดมันเกิดอย่างนั้น

เวลาเราไปเมืองนอก เราต้องคิดอย่างนั้นจึงจะได้ แต่คนอาจจะไม่ได้คิด เพราะคนที่ไปโดยมากก็เป็นชาวไร่ชาวนา ทึ่งนาทึ่งไร่ไปทำงาน ขาดการศึกษาไม่มีความรู้ในเรื่องอะไรต่างๆ เอาสังไป เมื่อนักบุญส่งความไม่ดีไปowardเข้า อย่างนั้นมันเสียหาย จึงต้องเรียนมาอบรมบ่มนิสัย ๓ วัน ๕ วัน ใครจะไปก็อบรมก่อนต้องมาแจ้งที่กรมแรงงาน กรมแรงงานก็เรียกอบรมเป็นชุดๆ ไป เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจ จดทะเบียนไว้ให้เรียบร้อย

ครอไปอยู่ที่ไหน มีเรื่องอะไรเลียหายก็ถือว่าเป็นความผิด
ทรยศต่อชาติต่อบ้านเมือง ไปแล้วมันต้องทำให้ดี ถ้าทำ
อย่างนี้ได้ ก็จะช่วยให้คนเกิดความสำนึกรักในสิ่งที่ควร
กระทำหรือไม่ควรกระทำ จะไม่ทำความเสียหายให้แก่
ชาติบ้านเมืองของเรา

อีกประการหนึ่ง สามารถจะควบคุมผู้ที่หลอกลวง
คนไปทำงานได้ด้วย เดียวนี้มีการควบคุมขึ้นมาบ้าง แต่
ก็ยังไม่รอบคอบเท่าไหร่ ยังถูกหลอกถูกต้มกันอยู่ เพราะ
คนไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่ศึกษา ไม่พึงวิทยุ ไม่รู้เรื่องอะไรต่างๆ
ดีพอ คนก็ไปหลอก เดียวนี้มีนุชน์ที่เป็นพิมพ์เผยแพร่ คอย
ไปหลอกไปต้มคนอื่นมากมาย ทำให้เกิดความทุกข์เกิด
ความเดือดร้อน

เรื่องสรามเรียนนี้ถ้าพูดไปแล้ว เป็นปัญหาใหญ่ที่
เกิดขึ้นเสียหายแก่ชาติบ้านเมือง จริงอยู่ที่เรามีโรงงาน
ต้มกลันสราแล้วได้ภาษีก็ไม่ใช่น้อยเหมือนกัน วันหนึ่ง
เขานิมนต์ไปเทคโนโลยีบางยี่ขัน ก็เลยไปเดินดูที่เข้าบรรจุ

เป็นคนเข้มแข็ง อดกลั้น อดทน ไม่เอ้าใจไปผูกพันกับสิ่งนั้นให้อยู่ในสภาพพ่ายแพ้ กิน่าชมเซย์น้ำใจ แต่ว่า มีน้อย มีน้อยเหลือเกิน อ้ายที่แพ้มีมากกว่า นี่สภาพความจริงเป็นเช่นนั้น

โภษของสิ่งເສດຖາດ

โภษของสุราที่พระพุทธเจ้าห้ามทรงตรัสไว้ มีอะไรบ้าง?

๑. เลียทรัพย์...ไม่ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า
๒. เกิดโรคในร่างกายหลายเรื่องหลายประการ
๓. มักก่อการทะเลาะวิวาทกัน
๔. คนดีขาดหมื่น
๕. สติปัญญาเสื่อม

ที่กล่าวมานี้เป็นโภษของสิ่งເສດຖາດ ที่เกิดขึ้นในร่างกายของเรา

เสียทรัพย์...ไม่ได้ประโยชน์คุ้มค่า

ที่ว่า เสียทรัพย์...ไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนที่คุ้มค่า ถ้าเรามีทรัพย์ สมมติว่า ๑๐ บาท ถ้าเราเอาไปซื้อสุรามาดื่ม เราก็ไม่ได้อะไรแก่ร่างกาย นอกจากกว่าหารोครใส่ตัว แต่ถ้าเราเอาเงิน ๑๐ บาท นั้นไปซื้อไข่ชือไข่ ก็จะได้หลายฟอง ยังไม่ได้สืบถាមดูว่าใช่เวลานี้ฟองละเท่าไร มันก็ได้ไข่ หรือไปซื้อเนื้อหมู ไปซื้อปลาไปซื้อข้าวมาบ้าน ภรรยา ก็ได้กิน ลูก ก็ได้กิน แม่ผู้ แก่ ชา ก็ได้กินด้วย บางที ก็ต้มgang เอ๊ะ!...ตักไว้สักถ้วย ใส่บาตรพรุ่งนี้ พระ ก็ยังได้พลอยฉันไปด้วย แต่ถ้าเราไปดื่มเหล้านี่ พระไม่ได้พลอยด้วยเลยแม้แต่น้อย นอกจากพระซึ่งมาบางองค์ที่มีอยู่บ้าง นี่มันเป็นความเสียหาย...ทำให้เสียทรัพย์โดยไม่ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า

เสียทรัพย์กับหน้าสุรา นี่เสียมาก เพราะอะไร? เพราะว่าพอดื่มไปสักเบื้องแล้วใจมันกว้าง เห็นเพื่อนเดิน

มากกว่ามือให้ร่วมวงไฟบุลย์กัน ความจริงไม่ควรเรียกว่า วงไฟบุลย์ แต่มันบาดทุหูห่ออย ไม่ได้เรื่องอะไร ชวนให้มา...เพื่อนไม่มา ลูกเขี้นไปจับมือลากมา ไปไหน นานีก่อน มาเนี่มาร่วมวงกันหน่อย พอดเพื่อนมา...เพื่อนมา ก็อีก ใจเสียดาย หัวใจยังคงอยู่ ใจกินกันไป ดีม กันไปจนกระทึ้งหมดขาด กับแกล้มหมด ถ้าว่ายังไม่ไป ก็ เอามาอีก...สั่งอีก พอกเขามาเก็บสตางค์ไม่มีจ่าย เชื้อเอา ไว้ก่อน...เข็นไว้ เราไม่ปอยๆ คุณหน้าไม่ใช่หรือ เอ้า!...เข็น เอาไว้ในฐานะที่เรียกว่ากินเชื้อ นี่มันก็เสียไปแล้ว ทรัพย์ ที่เสียไป เพราะต้องเลี้ยงเพื่อนเลี้ยงฝุงมากมาย

ทำไมคนดีมสรุราเมรัยชอบชวนเพื่อนมาเลี้ยง? ไม่ใช่เรื่องอะไร หาสมาชิก ดีมคนเดียวมันก็ลำบากในการ จ่ายเงิน มีเพื่อนดีมหลายคนจะได้ช่วยกันจ่าย ถ้าวันนี้ นาย ก. พรุ่งนีนาย ข. นาย ค. นาย ง. ได้ช่วยกันจ่าย เพราะฉะนั้นทุกคนต้องหาสมาชิก แล้วก็มาร่วมวงกัน ดีมกัน

๑๗๔ ธรรมนរນີ້ ຂອງ ກລວງພ່ອປ້ອຍຄູານັ້ນທະ

ถึงเวลาต้องมา อญຸມໄດ້ພຣະຜິມັນເຕືອນ ພອ
ถึงเวลาຜົບອກວ່າໄດ້ເວລາແລ້ວ ເພື່ອນໄປຮອແລ້ວ ຕ້ອງໄປກັບ
ເຫັນໜ່ອຍ ກົດ້ອງມາຮ່ວມວັງດື່ມກັນ...ເພີ້ນໄປ ເດີນອອກ
ຈາກຮ້ານກົດເດີນສະເໜະສະແບະໆໄປຕາມຖົກນັກລັບບ້ານ....
ເຂົ້າບ້ານໄມ່ຄູກ ບາງທີ່ເຂົ້າບ້ານໄມ່ຄູກ ເຂົ້າຜິດບ້ານໄປກົມ
ມັນກົດເຮືອງເສີຍຫາຍ

ບາງຄົນດື່ມເມາແລ້ວນີ້ກົດ້ຄູກ ຜົບກ່ວຍເຕື່ອງເວົາໄປ
ຝາກຄູກ ຕັ້ງໃຈເວົາໄປຝາກຄູກ ເດີນໄປໆລັ້ມລົງ ເມາຈີຍນ
ຂອງທີ່ຕົນກິນກົດອກມາ ອ່ອກ່ວຍເຕື່ອງກົງວາງອູ່ຕຽນນັ້ນ ສຸ້າ
ມັນຜ່ານມາ ມາດຶງມັນກິນທີ່ທົກອູ່ ທີ່ອອກມາຈາກປາກມັນ
ກິນໜໍາ ແລ້ວຍັງມີໃນຫ່ອອູ່ອົກ ມັນກົດກິນອົກ ກິນແລ້ວ
ມັນເຫັນປາກເປື້ອນຂອງທີ່ອອກມາ ມັນຊ່າຍເລີຍປາກໃ້ ເມາ
ຂາດທາມາເລີຍປາກກົງຍັງມີ ຄວາມຈິງມັນເປັນອ່າງນັ້ນ ຍັງ
ມີອູ່ເລຍ ນີ້ມັນເປັນອ່າງນີ້ ໂກຍຂອງກາຣດື່ມເຫັນ ເສີ່ພອງ
ມື້ນເມາມັນເປັນໂຍ່າງນີ້ ໄມມີອະໄຮດີເລີຍສັກອ່າງເທິວ ທຳໃຫ້
ເລີຍທັນພົມໂຍ້ມໄດ້ພລຕອບແຫນອ່າງຄຸ້ມຄ່າ

เสื่อมเสียในหน้าที่การงาน

มีรายหนึ่งที่ทางพัทลุง แก่ไปทำงาน ทำราชการ ก็เป็นเสมี่ยนอ่าวนิดๆหน่อยๆ เมียซื้อรถจักรยานให้ซีเมียแล้วไม่ขรรถจักรยาน เอาเชือกผูกลากมา ลากมานบน ระยะทางถึงบ้านมันตั้ง ๘ กิโล รถก็เสียหาย...ลากมาน้ำน ภารยาก็ต่อว่าแก่ไม่พูดไม่จาอะไร ไม่โต้เถียง ยกรถไปวางแล้วก่อนอยู่ข้างรถนั้นแหละ

คืนหนึ่งมาบ้านดึก ภารยาก็ปิดประตูเสียแล้ว มาตะโงนเรยิก ภารยานึกซังน้ำหน้าก็เลยไม่ปิดประตู พอดีกับกรรมทางเข้าเอาก้อนหินมากองไว้แอบหน้าบ้าน เพื่อจะตามถนน กองไว้แก้กือกามาเอาหินขวางหลังคาบ้าน ขวางกระเบื้องแตกไปทั้งด้านนั้นแหละ ขวางหินหมดไปตั้งเศษหนึ่งส่วนลี รุ่งเช้าหายเม้า...นอนอยู่หน้าบ้าน หายเมายแล้วออกมา เอ๊ะ!...ทำไมหลังคาบ้านแตกไปอย่างนั้น เมียนบอกว่าไม่รู้ อ้ายบ้าไหหนมันขวางเมือคืน อ้ายบ้าไห

มันขวางเมื่อคืนก็ไม่รู้ เป็นอยู่อย่างนี้ เรียกว่ามาตลอด
เรื่องตลอดเวลา นี่สภาพเป็นเช่นนั้น ครอบครัวก็ไม่ดีขึ้น
ตัวเองก็ไม่ดีขึ้น ผลที่สุดหนักๆเข้ามาก็คัดซื้อออกจาก
ราชการ ไม่ให้ทำงานต่อไป เลยกลายเป็นคนชี้เมาอย่าง
เลิ่ยหาย นี่ความเสียหายมันเกิดขึ้น เพราะความมีนeme
อย่างนี้มีมากมาย เสียทรัพย์ไปโดยไม่ได้ประโยชน์อะไร
ทำให้เกิดเป็นปัญหาแก่ตัว แก่ครอบครัว

บันthon และทำลายสุขภาพของร่างกาย

ที่นี่พวกรู้ว่ามันเกิดโรคในร่างกาย ทำไม
จึงเกิดโรค? เพราะว่าธรรมชาติของร่างกายเรานั้น เขา
ไม่ต้องการเป็นพิษไม่ว่าอะไร พิษบุหรี่ พิษเหล้า
แม้ยาบางประเภทก็เป็นพิษแก่ร่างกาย คนที่กินยาโดย
ไม่ถูกหมอบ เรียกว่าเป็นอันตรายมาก...อันตรายมาก ต่าง
ประเทศเขามองเห็นในเรื่องนี้ว่าเป็นอันตราย เขาออก

กูญหมายควบคุมร้านขายยา ไม่ให้ขายยาแก่คนที่ไม่มี
ใบสั่งของแพทย์มาซื้อ เขาจาวดขันอย่างนั้น ถ้าเราจะไป
ซื้อยา เขายังไม่ขายเพราะไม่มีใบสั่งแพทย์

เมื่อคราวไปอเมริกามันปวดข้อ เพราะฉันไก่มาก
ตอนนั้นหมอยังไม่ห้าม ฉันไปตั้งแต่องคุณ ฉันเรียบไป
ไม่มีอะไรจะฉัน มีแต่ไก่ฉัน แ昏...มันปวด ๒ ข้างเลย
หัวแม่เท้าก็ปวด อญี่เมืองไทยมันปวดข้างเดียว พอกไปโน่น
ปวด ๒ ข้างเลย เดินไม่ไหวเลยที่เดียว ไปถึงนิวยอร์ค
พบหมออไทย เขาก็เอยาามาให้ บอกว่าเวลาปวดฉันได้
ไม่ปวดอย่าฉันเป็นอันขาด ยามันแรง ก็ทำตามหมออ
แต่พอไปถึงซีคาโกริ...ยามันหมด ยาหมัดพบคนรู้จักกัน
ตามเขาว่ามียาอย่างนี้ใหม่ ซื้อมาให้หน่อย ก็ไปซื้อแต่เขา
ไม่ขาย เขายังไม่ยอมขายให้ ไปให้หมออโกรส์พอลส์ซึ่งเขาก็
ไม่ขาย คำสั่งทางโกรส์พอลส์มันไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร ผิด
กูญหมาย เขายังไม่ยอมขาย ขายไม่มีหลังร้านไม่มีหน้าร้าน
ไม่ขายให้ ต้องไปหาหมออ ให้เขียนใบสั่งจึงจะซื้อด้วย มัน

๑๗๙ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปัญญานันทะ

เป็นอย่างนี้...เข้าควบคุม ของเราก็มีการควบคุมแล้ว เข้า
เรียกว่าอะไร แผนกคุ้มครองผู้บริโภค มีอยู่เหมือนกัน
แต่ว่ายังไม่กว้างขวาง...คนยังไม่รู้ กินน้ำส้มที่ไม่รู้ กิน
ผงชูรสที่ไม่รู้เรื่อง ไม่รู้อะไรหลายเรื่อง

สร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่น

yanangprachaengsakhaoyayaihoekhoein บอกว่า
มีฤทธิ์ มีแรง กินแล้วสดชื่นอะไรต่างๆ พากขับ ๑๐ ล้อ
ชอบ...ที่เป็นพากนั่งขับรถ อาทิตยามาไม่เคยนั่งรถ ๑๐ ล้อ
แต่ว่าคนขับรถทั้งนี้ชอบใส่กระติกไว้เลย ขับรถไปก็เปิด
กินกรีบๆไป

นั่งไกลๆถามว่า “ดีมอะไร ดีมอะไรบอยๆ”

“ยาแก่ง่วงครับหลวงพ่อ ดีมยานี้แล้ว ตามัน
แข็งดี ทำให้ไม่ง่วง”

“นีอันตรายนะ ถ้าฤทธิ์ยาหมดลงตอนไดเรอ่งง่วง

លະ តានីមតែឱ្យមันង់រែ...អ៉ានគ្រាយ ទាហកចកចាប់គីឡូវិក ឬ
ជាចែកចាយជាលុយដែលមិនមែនអាជីវិតទេ”

“មិនបាននឹងពេលគ្រាយ យាត្រាងសំរាគមេដៃ” ខ្សោយ
អយ៉ាងន័ំ

នឹងមានអ៉ានគ្រាយ ពេលគ្រាយនេះនៃរត ១០ តើតុងកើត
ឯកចិត្តទុប់ឲ្យ រតហើរកើតប់ឲ្យ ពេលពាក្យនីកិនយា
ន័ំនៅក្នុងកិនយាប្រាជេកយោងនឹងមានអ៉ានគ្រាយ កិនខ្សោយបាន
មានអ៉ានគ្រាយ ពេលខ្សោយមិនមែនអ៉ានគ្រាយ តើមកណាងី
ការកើតការធម្មាននៃការតាំងអាជីវិត

យាន់ ២ តើកើតការធម្មាននៃការតាំងអាជីវិត កិនខ្សោយបាន
មានតិច ឬតិចឡាមួយមិនមែនអ៉ានគ្រាយ នៅក្នុងកិនយាប្រាជេក
កិនយោងនឹងតុងកើតការធម្មាន និងកិនយាប្រាជេកនីមួយៗ
កិនយោងនឹងតុងកើតការធម្មាន និងកិនយាប្រាជេកនីមួយៗ
កិនយោងនឹងតុងកើតការធម្មាន និងកិនយាប្រាជេកនីមួយៗ

ខ្សោយ គីឡូវិកប៊ូន្មាននៃការតាំងអាជីវិត មិន
ត្រូវការរោចរោចទៀត ត្រូវការរោចរោចទៀត ត្រូវការរោចរោចទៀត

๕ มือ อายุในความควบคุมของหมอดังเดือนสองเดือน จนกว่ากระเพาะจะเป็นปกติ ปกติแล้วก็ยังไม่ดีมีเหล้าต่อไปไม่ได้พิจารณาตัวเองว่า ขณะที่เจ็บปวดในเรื่องอย่างนั้น เพราะไม่รู้ว่ามันเกิดจากอะไร นี่โรคกระเพาะเป็นกันมาก พวคนักดื่มสุรา มีกันบ่อยๆ อาการปวดท้องเป็นอยู่เสมอ คนดื่มสุราหากทำให้เป็นโรคตับแข็ง...ตับแข็งนี้

เป็นมากอาจมาเผลอวัดนี้หลายคนแล้ว ใครเอาจพมาวัดนี้ อาทมา ก็ไปหาข้อมูลทุกศพ...ถ้าอยู่ไปถามว่า คนตายอายุเท่าไหร่ ตายด้วยโรคอะไร เขานอกว่ามันตับแข็ง ขอบสุราเมรัยใหม ขอบอยู่ลักษณะน้อย ว่าอย่างนั้น ก็ได้ข้อมูลแล้วว่าเป็นโรคตับแข็ง เพราะขอบดื่มเหล้า ทำไม่เจ็บได้เป็นอย่างนั้น เพราะว่าเมื่อดื่มเหล้าเข้าไปแล้วมันเกิดปฏิกิริยาขึ้นในตับ น้ำย่อยที่มันออกมากจากตับสู่กระเพาะไม่ได้ มันก็ตกตะกอนที่肝脏น้อยๆ แล้วก็มากขึ้นๆ จนแข็งไปทั้งตับ ถ้าตับแข็งแล้ว ไม่มีตับอะไรมาก...เปลี่ยนไม่ได้ ส่ออย่างเดียวว่าจะต้องย้ายทะเบียนไปอยู่วัดใดวัดหนึ่งกันเท่านั้นเอง

๑๙๒ ธรรมนរมี ของ หลวงพ่อปัญญาณนทะ

ตามทุกรายโรคดับแข็ง ตามทุกรายชวยไม่ได้ นึกโทษ
จากการเสพของที่เป็นพิษแก่ร่างกายเข้าไปตับจึงแข็ง

นอกจากนี้แล้วยังเป็นโรคบวมๆ พองๆ คนดีม
เหล้าอ้วนฉุก เรียกว่าเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หน้าอ้วนฉุก
แขนอ้วน ขาอ้วนบวมขึ้นมา ที่เป็นเช่นนี้พระว่าเส้นโลหิต
ของคนที่ดีมจัดมันบวม แล้วในเส้นโลหิตมันมีคล้ายลิ้นปี่
ปิดเปิดได้ เวลาโลหิตผ่านไปมันเปิดอยู่ผ่านไปเรื่อยๆ
คนที่ดีมสุรา หัวใจเต้นแรง โลหิตฉีดแรง เราจึงเห็นว่า
คนที่ดีมสุราหน้าแดง หูแดง แดงไปทั้งตัวเลย ถ้าเป็นคน
ผิวขาวแล้วแดงไปทั้งตัว เหงื่อไหล หัวใจทำงานหนักมาก
ฉีดโลหิตแรงมาก เมื่อโลหิตพุ่งแรง ลิ้นปี่นิ่มนักก้อกเสบ
ใช้ไม่ได้ เมื่อใช้ไม่ได้โลหิตที่เดินไปตามเส้นมันก็ลิ้นไป
เดินไปมากไปเส้นโลหิตจึงบวม เมื่อเส้นโลหิตบวมก็ทำให้
กล้ามเนื้อกบวม ผิวหนังบวม บวมตามหน้าตามตา ตัว
บวม มือบวม ครमีอาการอย่างนี้แล้วไปนัดป้าช้าได้เลย
เรียกว่าจองคลาได้แล้ว เพราะว่าถ้าตายกันมากๆ แล้ว

ไม่มีศาลาจะตั้ง ต้องไปสังของไว้ก่อน จองไว้ล่วงหน้า
 เพราะว่ามันใกล้เต็มที่แล้ว อาการนี้มีอยู่ทั่วไป

ถ้าเรามีเพื่อนที่เป็นนักดื่มให้สังเกตดู มีสภาพ
 เช่นนั้น และถ้ามีสภาพเช่นนั้นแล้วใกล้เต็มที่ต่อمرณะ
 คือความตาย อันนี้เป็นโรคที่เกิดขึ้นแก่คนทั่วไป แล้วหัวใจ
 ก็พิการ หัวใจเต้นผิดปกติ ทำไม่จึงเต้นผิดปกติ ดีมบอยๆ
 เต้นแรงบอยๆ แล้วเมื่อไม่มีการดื่มนักก็อ่อนลงไป พอดีม
 ก็กระตุนแรงขึ้น แล้วมันก็อ่อนไป กล้ายเป็นโรคหัวใจ
 พิการ เต้นไม่สม่ำเสมอ ไม่ปกติมีโอกาสที่จะตายได้ง่าย
 อันนี้ก็มีอยู่

ขาดสติยังคิด

ขณะที่เรามีน-men นั่น... ประสาทตามันผิดปกติ
 บางทีเดินเข้าไปหารถยนต์เอง... ให้รถมันชน เดินชนเสา
 ไฟฟ้า เดินตกสะพานไปนีกว่ายังมีสะพานอยู่ ตกสะพาน

๑๙๔ ธรรมนารมี ของ หลวงพ่อปี่ญญาณนก

แล้วลงน้ำ คนเมางน้ำมีหวังตาย ถ้าเมاجัดลงน้ำตาย ทุกราย ซักดิ้นซักงอตายไป นี่ก็พระประสาทมันหลอน ทำให้มีอาการเป็นไปเช่นนั้น

ระบบสมองก็ผิดปกติ...ไม่ดี คนบางคนบอกว่า สุนทรภู่ ท่านแต่งกลอนเก่ง เพราะท่านดีมเหล้า ความจริง สุนทรภู่ เมื่อดีมเหล้าจัดแต่งหนังสือไม่ได้เรื่องแล้ว ที่ท่าน แต่งดีแต่งในลมยที่ท่านยังไม่เป็นนักดีมจัดเท่าได เรื่อง พระอภัยมนี เรื่องภาษิตสุนทรภู่บ้างเรื่อง กลอนเรียบร้อย วางแผนเรื่องศีตลอด นี่ยังไม่เมاجัด แต่พอเมاجัดแล้ว ไม่ได้เรื่องอะไร แต่งแบบคนเขี้ยว...อะไรก็ไม่ได้เรื่อง

คุณชิต บูรพา ท่านตายไปแล้ว เอี่ยข้อก็ไม่เป็นไร คือว่าท่านเป็นนักประพันธ์ โคลง ฉันท์ กារพย์ กลอน ชั้นดีของเมืองไทย เข้าแข่งขันกับกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ น.ม.ส. ฉันท์กอล์มช้าง ผลปรากฏคุณชิตชนะ ชนะตึ้งแต่ เป็นสามเณร เป็นสามเณรแต่งฉันท์กอล์มช้างเข้าชิงรางวัล แกชชนะเลย แต่ว่าวาชพระแล้วชอบเลพสร้างเป็นอาจิน

อยู่วัดบวรนิเวศฯ อยู่กุฎิสูง เขาเรียกว่าคณะสูง แกชื่อ
เหล้าไปดีมทุกวัน ดีมแล้วเอาขาดขัวงทางหน้าต่างลงไป
ในคู ในคลองตรงกุฎิ

วันหนึ่งขวางพลาด... เวกรรมจะปราภูกู้อกมา
ขวางพลาดขาดแต่การะจาย สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ
ท่านเดินดูวัดทุกวัน เข้าท่านเดินรอบวัด เดินมาถึงคันธะ
สูง เอ!.. ขาดอะไร ขาดอะไรแตกอยู่ตรงนี้ เข้าไปดู เอ?
มันขาดเหล่านี่ ที่ไม่แตกหมดยังมีกัลิ่นเหลืออยู่ ดูหน้าต่าง
โครงอยู่กุภินี้... พระชิตอยู่ คำรัสให้ห้าทันที ไปถึงก็ถามว่า
เหอดีมเหล้าหรือ กิรับสารภาพ ตอนนั้นยังไม่เมา บอก
ว่าดีมเหล้าพะยะคะ ดีมมานานเท่าได กินนานแล้ว แล้ว
เหอดีมแล้วเข้าขาดไปไหน ขวางลงคลอง ลงคุข้างกุภินี้
ถ้าจะไปมดูก็ยังอยู่ขวดเหล่านั้น แล้วเหอข่าวดแตก
อยู่ข้างกุภิเมื่อไร... เมื่อคืน ขวางพลาดเป้าหมายไปหน่อย
เมื่อคืน เพราะว่าเมานั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร สมเด็จลัง
ให้สึกหันทีเลย สึกแล้วลบซื้อ เอายาลบซื้อไม่ให้ติดอยู่ใน

บัญชี ลบออกหมดเลยไม่ให้อยู่ติดในบัญชีของวัดต่อไป
กึงขนาดนั้น เรียกว่าลบหมด แต่ว่าเมื่อสึกไปแล้ว กรรม
พระยาดำรงราชานุภาพ ท่านลงสาร์ก็เอาไปเลี้ยงไว้ที่
หอสมุดแห่งชาติ ให้ทำงานอยู่ที่นั้นแหละ ก็มาเรื่อยๆไป

เลิกสิ่งสภาพดีชีวิตผ่องใส

สมัยอาทมาอยู่วัดสามพระยา มีพระองค์หนึ่ง^๑
เดียวันไปเป็นเจ้าคณะจังหวัดสงขลา ชื่อ ก.สรนรินทร์
เขียนกลอน เขียนอะไรเก่งเหมือนกัน นายชิตมหาบ่ออยฯ
มาแล้วถ่ายังไม่มา เอาเหล้ามาวางไว้ ยังไม่ให้ดื่ม วาง
ไว้ให้คุณแล้วให้เขียน...เขียนดี แต่ว่าวันหลังพอให้ดื่มก่อน
แล้วจึงให้เขียน ไม่ได้เรื่องเขียนตั้งต้น ตรงนี้บรรทัดคด
ลงมา เขียนเส้นนี้มุ่งขึ้นไปข้างบนเลย ไม่มีไปตามบรรทัด
ไม่มีตรง เอียงลงบ้าง เอียงขึ้นบ้าง เขียนได้แต่ไม่ค่อย
เรียบร้อย มือก็สั่น อย่างนี้เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

สุนทรภู่ของเรานั้น ก็เรียกว่าเก่ง ถ้าท่านไม่มา
ท่านเก่งกว่านั้น จะอยู่ในwangไม่ตกต่ำ นี่ชีวิตระเหร่อัน
 เพราะเรื่องมา มันไม่ใช่เรื่องอะไร มันเป็นอย่างนี้ ส่วน
 ดีคือท่านเป็นครุกalonแปด เรียกว่าเป็นนักประพันธ์กลอน
 ที่มีชื่อ แต่ว่าส่วนเสียของท่านมันก็มี มันลบกัน..ดีกับเสีย
 ลบกัน เลยบ้านอนุสาวรีย์ไว้ที่เมืองแกลง ให้คนได้เห็นถึง
 ความดีงาม แต่ส่วนเสียก็อยู่ที่มาเน่เอง คนเราถ้าไม่มา
 จะดี ติดสุราแล้วไปไม่รอด ผลที่สุดล้มจม เอาตัวไม่รอด

อันนี้จึงเป็นเรื่องที่น่ากลัว เป็นอันตรายมาก
 เราไม่ลูกนิห澜ต้องพยายามแนะนำพร้าเตือน อย่าให้เข้า
 ไปเสพสิ่งเหล่านี้ ให้เขางดเว้นจากสิ่งเหล่านี้ ด้วยชีว์ไทย
 ให้เข้าเข้าใจ

ดังที่กล่าวมาก็พอสมควรแก่เวลา
 ขอขอบการแสดงป้าฐานาไว้แต่เพียงนี้

• ออมดาวาจฯ...หลวงพ่อปัญญาหนันทะ

พระอยู่ที่ใจ

การให้ไว้พระ...

ต้องให้ไว้ด้วยความตั้งอกตั้งใจ

ให้ไว้พระเสร็จแล้ว ต้องนึกถึงพระ...

คือ พระพุทธเจ้า นึกถึงความเมตตา

ปัญญา ความรอบรู้ของพระองค์

นึกถึงความบริสุทธิ์ของพระองค์

ทำใจเราให้มีความรักต่อเพื่อนบ้านและสัตว์

เราเป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า... จะไปอยู่ไม่ได้

จะต้องเป็นคนฉลาด แหลมคม

เราต้องหัดทำจิตของเราให้บริสุทธิ์ สะอาด

ด้วยการตรวจดูตัวของเรารอยู่เสมอ

การปฏิบัติอย่างนี้เรียกว่า...เรามี 'พระอยู่ในใจ'

• ปรัชญาแห่งชีวิต

ธรรมะคุ้มครองจิต

‘ธรรมะ’ นั่นแหล่ะ

คือ...สิ่งที่คักดีสิทธิ์ที่สุด

ผู้ใดหันหน้าเข้าหาธรรมะ...

ผู้นั้นย่อมมีความสบายนใจ

ผู้ใดไม่หันหน้าเข้าหาธรรมะ...

ความทุกข์ก็เพิ่มมากขึ้นทุกวันทุกเวลา

ชีวิตกับธรรมะต้องอยู่ด้วยกัน

ถ้าชีวิตปราศจากธรรมะแล้ว

...ชีวิตนั้นจะไม่มีความสุข

เพราะไม่มีธรรมะเป็นหลักคุ้มครองจิตใจ

ด้วยบรรดาความสุขทุกข์ที่เกิดในชีวิตของเรานั้น

ล้วนแต่ตั้งต้นมาจากการของตัวเราเองทั้งสิ้น

ออมดาวา...หลวงพ่อปัลลูนันทะ

กาลเวลา

วันเวลาที่ผ่านไปนั้น...

ไม่ใช่ผ่านไปเฉพาะกาลเวลา

แต่ว่าได้ฉุดคร่าสรรพสิ่งทั้งหลายให้ติดไปด้วย

ทำดีเวลาไหน...ก็ดีเวลานั้น

ทำชั่วเวลาไหน...ก็ชั่วเวลานั้น

ชั่วดีอยู่ที่การกระทำ มีได้อยู่ที่เวลา

สิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นนั้น...

เพราะมีปัจจัยปัจจุบัน พอหมดแล้ว...ก็แตกดับ

ร่างกายของคนเรา ก็เข่นกัน...

มันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ไม่เที่ยง...ไม่คงทันถ้วน

เมื่อถึงที่สุดของการเปลี่ยนแปลง ก็หมดลงหายใจ

• ปรัชญาแห่งชีวิต

ชีวิต

ความแก่...

ติดตัวมาตั้งแต่เราเกิด

แต่เป็นความแก่ชนิดหลอกทำให้เรารีบใจ
เรียกว่า...‘แก่ปักปิด’

อาการที่ร่างกายของเราเติบโตในครรภ์มารดา
จนคลอดเป็นตัวอุอกมานั้น...เป็นความแก่นั้นเอง
และแก่ขึ้นตามลำดับจนถึงที่สุด แล้วก็มีการแก่ลง
ลูกโปงที่เราอัดลมเข้าไปนั้น...มันโตขึ้นทุกที
เมื่อโตเต็มที่แล้วก็แตกดับไป...ลายไป
มันหาได้ตั้งอยู่นานไม่
เมื่อหมดกำลังแล้ว ก็ต้องลงมาสู่พื้นดิน ฉันได
ชีวิตของเราก็มีสภาพ ฉันนั้น

บันทึกการจัดพิมพ์

หนังสือชุด ธรรมบารมี ของ พระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณ พระธรรมโภคอาจารย์ หลวงพ่อปัญญาնනທະ แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎาภรณ์ ชุดนี้ ธรรมสภากลไตรัตน์จากป้าฐานะธรรมของหลวงพ่อปัญญาնනທະ ที่ได้ เมตตาแสดงแก่สาวุชน ซึ่งเป็นป้าฐานะธรรมที่เข้าใจได้ง่าย แต่ทรงคุณค่า และมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ธรรมสภากลไตรัตน์ได้จัดพิมพ์หангสือธรรมบารมีชุดนี้ เพื่อเป็นธรรมสักการะ และแสดงถึงความทิพยาดหลวงพ่อปัญญาնනທະ ในโครงการที่มีชื่อ “ธรรมบารมี” ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ และเพื่อสืบทอดพระธรรมคำสอนอันประเสริฐให้แพร่หลาย อันเป็นการประกาศเกียรติคุณแห่งองค์แสดงป้าฐานะ ดังต่อไปนี้

หนังสือชุด “ธรรมบารมี” ของ หลวงพ่อปัญญาնනທະ

- เรื่องที่ ๑. เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นธรรมชาติ
- เรื่องที่ ๒. ความจริงอันประเสริฐของมนุษย์
- เรื่องที่ ๓. ธรรมะเพื่อความก้าวหน้าแห่งชีวิต
- เรื่องที่ ๔. ธรรมะที่ใช้แก่ปัญหาของชีวิต
- เรื่องที่ ๕. แนวทางสู่ความดับทุกข์
- เรื่องที่ ๖. ทำอย่างไรจึงพบสุข
- เรื่องที่ ๗. ทำอย่างไรจึงพ้นทุกข์
- เรื่องที่ ๘. ดับทุกข์ได้ด้วยลมหายใจ

บุญกุศลอันเกิดจากการจัดพิมพ์ในครั้งนี้ คณบุญจัดพิมพ์ ขอน้อมถวายแด่ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณหลวงพ่อปัญญาնනທະ องค์แสดงป้าฐานะที่เปรียบเสมือนแสงสว่างในการดำเนินชีวิต อันจะทำให้ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุขทั้งแก่ตนเองและมนุษย์โลกทั้งปวง

ด้วยความสุจริต หวังดี
ธรรมสภากลไตรัตน์ให้โลกพับกับความสงบสุข

ของ หลวงพ่อปัญญาณนக เรื่อง ธรรมะที่ใช้แก้ปัญหาของชีวิต

ISBN : 974 - 7586 - 14 - 2

จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

ปีที่จัดพิมพ์ : พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

จัดพิมพ์โดย : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม
ในโอกาสชนมายุปีที่ ๙๐ ปี ของหลวงพ่อปัญญาณนக

หนังสือเล่มนี้

ผลิตด้วยวัสดุอย่างดี

เข้าเล่มด้วยการเย็บกีทือย์ได้นาน

เพิ่มสีลับและจักรูปเล่มให้สวยงามยิ่งขึ้น

เพื่อในการต่อไป ไม่มีครั้งพิมพ์หนังสือเช่นนี้อีกเลยแพร่

ถูกหลานของเราจะได้มีหนังสือที่ดีไว้ศึกษา เพื่อเป็นประทีปส่องทางชีวิต

ท่านที่ประسังค์จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมกานเพื่อสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา
โปรดติดต่อที่...ธรรมสภา ๑๕/๑๗๐ จรัลสนิทวงศ์ ๖๙ บางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐๘๔๘๙๖๖๗, ๐๘๔๓๕๖๖๒, ๐๘๑๑๕๕๕, ๐๘๑๑๕๕๕ โทรสาร ๐๘๑๐๗๗๕
ธรรมสภาขอกราบอนุโมทนาแด่ทุกท่านที่สนับสนุนและร่วมสมทบทุนในการจัดพิมพ์หนังสือชุดนี้

คำขอพระคุณ

ธรรมสภាយขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณ พระธรรมโภคอาจารย์ หลวงพ่อปัญญาันทะ ผู้เป็นองค์แสดงปาฐกถาธรรม ชุด “ธรรมบารมี” ชุดนี้เป็นอย่างสูง ซึ่งเปรียบเสมือนแสงสว่างในการดำเนินชีวิต อันจักทำให้พุทธศาสนาดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุขทั้งแก่ตนเองและมนุษยโลกทั้งปวง

ขอกราบขอบพระคุณ มูลนิธิ กองทุน หน่วยราชการ วัด โรงเรียน และห้องสมุด ที่ได้กรุณาช่วยในการเผยแพร่วันสือชุด ธรรมบารมี ของ ท่านเจ้าคุณพระธรรมโภคอาจารย์ หลวงพ่อปัญญาันทะ ชุดนี้

- ธรรมทานมูลนิธิ ○ มูลนิธิเผยแพร่ชีวิตประเสริฐ
- มูลนิธิพุทธนิคม เชียงใหม่ ○ ยุวพุทธอิสามาคอมแห่งประเทศไทย
- มหาจุฬาบวรเดชา ○ มหา庠ยราชวิทยาลัย
- มูลนิธิวัดสวนแก้ว ○ กองทุนสืบยธรรมสถาน
- ส้านักงานพุทธอมนตคล อ่าเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- ศูนย์สืบอาชีวะพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎิ์
- พระอาจารย์มหาเพ็ญ อนุจาริ แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎิ์
- พระอาจารย์สุรศักดิ์ สุรญาโณ แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎิ์
- ศูนย์หนังสือและร้านหนังสือทั่วประเทศไทย

ธรรมสภाได้รวบรวมหนังสือและสื่อธรรมะ ไว้บริการท่านสาธุชน จากสำนักพิมพ์ สำนักปฏิบัติธรรมทั่วประเทศไทย ท่านที่สนใจเลือกซื้อด้วย

ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

เลขที่ ๒ - ๖ ถนนบำรุงราษฎร์ เขตทวีวัฒนา กรุงฯ ๑๐๑๗ โทร.๘๘๘๘๘๕๐
รัมดันบำรุงราษฎร์ กิโลเมตรที่ ๑๖ ก่อนถึงพุทธอมนตคลสถาน เพียง ๒ กิโลเมตร

จัดพิมพ์เผยแพร่

โปรดช่วยสมทบทุนค่าจัดพิมพ์ในราคาระล ๑๐๐ บาท
ขอกราบอนุโมทนาแด่ทุกท่านที่สนับสนุนและช่วยสมทบทุนจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้